JAN 1 6 1956
JAN 24 1956

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly by the Daugavas Vanagi. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone EM 8-0792. Cable Address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvērīņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667
[illegible]RIZED AS SECOND CLASS MAIL [illegible]OST OFFICE DEPARTMENT. OTTAWA
WEDNESDAY, JAUNARY 11, 1956

LATVIJA AMERIKĀ

3./436. n-rs — TREŠDIEN, 1956. GADA 11. JANVĀRĪ — 6. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — apgāds Daugavas Vanagi. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gaitis. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — Arnolds Zvērīņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 colas telpu 1 slejā

Anglija centīsies nomierināt Vidējos Austrumus

Maz cerību izsaukt piederīgos no Latvijas

Kāds trimdinieks bija lūdzis senātoru I. Aivu no Ņujorkas noskaidrot, vai viņa vecākiem iespējams no Baltijas valstīm iecelot Amerikā. Aivs savukārt lūdzis ASV Valsts departamenta paskaidrojumus, ko nosūtījis minētajam trimdiniekam.

Valsts departaments paskaidro, ka atļaujas izbraukšanai no Baltijas valstīm piešķir padomju valdība. Līdz 1953. gadam šādas atļaujas nav izsniegtas nemaz. Pēdējos gados tās izsniegtas ļoti reti. ASV valdība šinī lietā nevar neko līdzēt, jo šo atļauju izsniegšana ir padomju valdības lieta. Gadījumā, ja vecākiem atļautu izbraukt no Baltijas valstīm un tie gribētu doties pie dēla ASV, tad tiem būtu jādabū arī atļauja iecelot ASV pēc attiecīgas kvotas. Vecākiem, kuri grib doties pie bērniem ASV, ir zināmas priekšrocības iecelošanas vīzu saņemšanā.

Krievi sūta vēstules no Baltijas valstīm

Vēstuļu apmaiņa strp ASV un Baltijas valstīm pēdējā laikā stipri pieaugusi. Ir novērots, ka arī krievi Padomju Savienībā meklē iespēju sarakstīties ar ārzemēm. Tomēr tie baidās vēstules sūtīt no savas pilsētas Krievijā un tāpēc dodas uz Baltijas valstīm, lai tās nosūtītu uz ārzemēm. Viņu aprēķins ir tāds, ka Baltijas valstīs sarakstīšanās ar ārzemēm ir ļoti izplatīta un tādēļ MVD ierēdņi, laikam, to pārāk stingri nekontrolē. Krievijā, turpretim, ārzemju vēstule tūliņ pievērstu MVD uzmanību.

ŽIDI UN ARABI PAŠI NESPĒJ SAPRASTIES

Īdens aicinās ASV atbalstīt viņa plānus Palestīnā

Kamēr Londonas svētdienas laikraksti runā par Īdena atkāpšanos, pats ministru prezidents gatavojas braucienam uz Vašingtonu, kur starp citu aicinās amerikāņus atbalstīt angļu plānus Vidējo Austrumu samierināšanai.

Londonā. — Nesenajā Anglijas Vidējo Austrumu valstu sūtņu konferencē angļu diplomāti nāca pie atzinuma, ka žīdi un arabi Palestīnā paši saviem spēkiem vien pastāvīgu mieru nespēj nodibināt. Saspīlējuma mazināšanai Palestīnā nepieciešama ārvalstu palīdzība. Anglija jau ir nolēmusi piedāvāt savus pakalpojumus samierināšanas darbam. Sagaida, ka viesojoties Vašingtonā, Anglijas ministru prezidents Īdens aicinās darīt to pašu arī Sav. Valstis, lai kopējiem spēkiem mēģinātu likvidēt vienu no pašreiz draudīgākajiem saspīlējuma centriem pasaulē. Līdzšinējie Anglijas priekšlikumi Izraēlai un Ēģiptei samierināties sarunu ceļā ir palikuši bez panākumiem. Tagad Anglija ir pārliecināta, ka miers Palestīnā panākams, iejaucoties ārvalstīm. Šai gadījumā ārvalstis, kas mēģinātu salabināt žīdus un arabus, būtu Anglija un eventuāli arī Sav. Valstis.

Žīdi un arabi Vidējos Austrumos vēl joprojām faktiski atrodas kara stāvoklī. So stāvokli visiem spēkiem izmanto Padomju Savienība cerībā Izraēlas un Ēģiptes d[illegible]starpības [illegible] jaunā, atklātā karā. Kara apstākļi, pēc komūnistu apsvērumiem, viņiem būtu visizdevīgāki, lai piekļūtu Vidējo Austrumu arabu naftai.

Bez tam komūnistus interesē arī stratēģiski svarīgo arabu valstiņu geografiskais stāvoklis. Padomju Savienības tāllidojumu bumbveži ir sasnieguši to skaitu un kaujas gatavību, lai arī krievi, līdzīgi amerikāņiem sāktu interesēties par bazēm aiz komūnistu bloka robežām. Vidējie Austrumi šādu komūnistu plānu reālizēšanai būtu ļoti piemēroti. Paturot prātā komūnistu plānus, var saprast, kādēļ Anglija tā cenšas samierināt žīdus ar arabiem Vidējos Austrumos. Komūnisma sēkla dīgst vienīgi saspīlējuma resp. tādos apstākļos, kādi pašreiz valda Palestīnā. Ienaidniekiem samierinoties un mieram iestājoties, komūnistu izredzes tiek lielā mērā apdraudētas. To tagad cenšas panākt Anglija, un no tā, bez šaubām, cenšas izvairīties Padomju Savienība.

Sav. Valstis izmēģinās jaunu ūdenražbumbu

Vašingtonā. — Sav. Valstu atomenerģijas komisija paziņojusi, ka 1956. gadā amerikāņi izmēģinās līdz šim lielāko superūdeņražbumbu, kas būs daudz spēcīgāka par 1954. gada 1. martā izmēģināto Bikini salas apkārtnē Klusajā okeanā. Līdz šim lielākā amerikāņu ūdeņražbumba savā sprādziena spēkā līdzīnājās 15-17 miljoniem tonnu dinamīta (amerikāņu lietpratēji rēķina, ka nesen izmēģinātā krievu ūdeņražbumba nav bijusi lielāka par pieciem miljoniem tonnu dinamīta, iespējams, ka tā bijusi vēl krietni mazāka). Arī 1956. gada ūdeņražbumbu izmēģinājumi notiks Klusajā okeanā, tikai šoreiz sprādzienam vajadzēs rezervēt daudz plašāku telpu nekā 1954. gadā; domā, ka šogad izmēģināmā ūdeņražbumba savā sprādzienā spēkā līdzināsies 30 līdz 50 miljoniem tonnu dinamīta!

VILKS NO KALNA LEJĀ

JAUNAIS GADS KOMŪNISTIEM SOLA LABUS PANĀKUMUS

1956. gadam sākoties, Savienoto Valstu diplomāti ir spiesti atzīties, ka par starptautiskā saspīlējuma mazināšanos un aukstā kara atslābumu pagaidām nav ko domāt. Pad. Savienība nerāda nekādas tendences saprasties ar Rietumiem. Gluži otrādi, Maskava kļuvusi neparasti nekaunīga un nepiekāpīga.

No Bulgāņina un Chruščeva izturēšanās var secināt, ka komūnisti iedomājas Rietumu pasauli notvēruši aiz astes un velk no kalna lejā. Ja 1955. gadā otrā puse tika aizvadīta viltus smaidos, tad 1956. gads, turpretim, tiek sagaidīts atklātām kārtīm rokās: Rietumiem likts saprast, ka Padomju Savienība sadarbosies tikai uz pēdējai izdevīgiem noteikumiem. Par atbruņošanos varēs runāt vienīgi tad, ja sabiedrotie piekāpsies. Par satelitvalstu atbruņošanu nav ko sapņot. To jau skaidri pierādīja Kremļa atbilde uz Eizenhauera Ziemassvētku vēstījumu, kurā pēdējais atkārtoti apliecināja, ka Savienotās Valstis turpinās līdzšinējo polītiku apspiesto tautu miermīlīgai atbrīvošanai. Šādu valodu Padomju Savienība atzīst par nepiedodamu jaukšanos tās iekšējās lietās.

Padomju Savienības nākotnes programma nav tāda, kas Rietumiem varētu sagādāt bezrūpīgas vecumdienas. Kā tirdzniecībā, tā bruņošanās rūpniecībā Padomju Savienība ir gatava sacensties ar Rietumiem. Komūnisti pie tam vēl ir pārliecināti, ka viņi uzvarēs. Padomju Savienībai ir visi nepieciešamie līdzekļi un vajadzīgās zināšanas, lai pārspētu Sav. Valstis. Tā vismaz apgalvo paši komūnisti. Viens no svarīgākajiem punktiem Pad. Savienības 1956. gada programmā ir komūnistu Ķīnas uzņemšana Apv. Nācijās. Arī koloniju jautājums ir komūnistu tuvākās nākotnes plānos, un tas nozīmē nepatikšanas Anglijai un Francijai, kā arī Porugalei, pret kuru Bulgāņins un Chruščevs censšas sarīdīt kreisi neitrālo Indijas ministru prezidentu Nēru. **Viena no komūnistu lielākajām ambicijām 1956. gadā būs Rietumu izspiešana no Āzijas kontinenta. Šī grandiozā pasākuma pamati jau nostiprināti; to izdarīja Padomju Savienības varas vīri Āzijas ceļojuma laikā.**

Globālā mērogā jaunais gads komūnistiem sola bagātīgu ražu. Vislielākos panākumus viņi sagaida Āzijā, Afrikā un Vidējos Austrumos. Tāpat Eiropa nav immūna, kā to pierādīja komūnistu partijas panākumi šīgada 2. janvāra vispārējās vēlēšanās Francijā.

TITO NOSODA BAGDADES LĪGUMU

„BAGDADES LĪGUMS NENODROŠINA VIDĒJOS AUSTRUMUS," APGALVO „NEITRĀLAIS" DIENVIDSLAVIJAS PREZIDENTS TITO. „BAGDADES LĪGUMS VALSTIS NEVIS VIENO, BET GAN ŠĶEĻ."

Belgradē. — Atceļā uz mājām pēc īsas viesošanās Abesinijā un Ēģiptē Dienvidslavijas prezidents kritizēja Bagdades līgumu, viņš teica, ka vispirms, tas nenodrošinot Vidējos Austrumus un, otrkārt, ka tas valstis nevis vienojot, bet gan šķeļot. Līdz ar to Bagdades līgums [illegible] klūst nevēlams un nevajadz[illegible]. Tāpat kā Dienvidslavijas prez[illegible] [illegible]mredzot, domā arī demonstrantu tūkstoši Jordānā, kas cīnās pret Jordānas pievienošanos Anglijas, Turcijas, Irakas, Persijas un Pakistānas apvienībai. Atskaitot Padomju Savienību un tagad Dienvidslaviju, līdz šim lielākie Bagdades pakta ienaidnieki bija Ēģipte, Saudi Arabija un Sīrija, kas uztraucās, ka Bagdades pakts graujot arabu līgas vienotību. Vislabāk šai gadījumā ir saprotama Ēģiptes neapmierinātība. Līdz šim Ēģipte neapšaubāmi atradās arabu **līgas priekšgalā**. Nodibinoties Bagdades paktam, pat tad, ja Ēģipte tam būtu pieslējusies, tā vairs neatrastos šī pakta vadībā, katrā ziņā ne tādā veidā, kādā tā bija paradusi vadīt arabu līgu.

ASV PREZIDENTA VĒSTĪJUMS KONGRESAM

Ārpolītikā nekas nemainīsies. — Valdība mēģinās sabalansēt budžetu

Pagājušās nedēļas nogalē Kongresa abās palātās nolasīja prez. D. Eizenhauera vēstījumu par stāvokli valstī, iekšējo un ārējo polītiku.

Prezidents, savā vēstījumā valsts saimniecisko stāvokli tēlojis ļoti gaišās krāsās, starp citu atzīmējot: „Mūsu valsts pašreiz bauda mieru, vispārējā labklājība ir sevišķi labā stāvoklī. Nodarbināto strādnieku skaits sasniedzis rekordu. Iedzīvotāju dzīves līmenis turpina celties. Amerikāņi pašlaik nopelna daudz vairāk nekā agrākajos gados, ražo vairāk, izdod vairāk un vairāk iegulda tirdzniecības un rūpniecības uzņēmumos. Ja savā lauksaimniecības polītikā rīkosimies apdomīgi un uzmanīgi, uzlabosies arī farmeru stāvoklis.

Karš Korejā beidzās pirms divi ar pus gadiem. Kollektīvās drošības sistēma kopš tā laika ir nostiprinājusies. Arī mūsu pašu aizsardzība pastiprināta, bet bruņošanās izdevumi samazināti.

Tiek īstenota starptautiskās tirdzniecības paplašināšana un atomenerģijas izmantošana miera laika vajadzībām. Darba algu un cenu kontrole atcelta, inflācijas draudi apturēti, dzīves standarts nostabilizēts. Valdības izdevumi samazināti par 10 miljardiem dolaru. 300.000 nevajadzīgu ierēdņu no federālajām iestādēm atlaisti. Nodokļi pazemināti; ir cerības, ka budžetu izdosies sabalansēt. Sociālās labklājības likuma noteikumi paplašināti un tie attiecināti vēl uz 10 milj. cilvēku, bet apdrošināšana pret bezdarbu — vēl uz 4 milj. Ļoti labi izdevusies pilsonisko tiesību nodrošināšana."

PAD. SAVIENĪBAS TAKTIKA

Vēstījumā tālāk norādīts: „Padomju vadoņu uzvešanās un rīcība, kopš 4 lielo konferences Ženēvā, nepārprotami rāda, ka Kremlī ir gatavi radīt noteikumus, kas nodrošinās mieru. Komūnisti savu taktiku mainījuši. Tagad tie varu un draudus vairs nelieto, bet cenšas ar viltu un divkosību sašķelt brīvo pasauli. Mums jābūt gataviem pretoties šai komūnistu taktikai, kas, kaut arī nav vairs tik bīstama, tomēr nav mazāks drauds brīvībai. Mums jādara iespējamais, lai labvēlīgi atrisinātu arabu un Izraēlas traģisko konfliktu. Kā vieni, tā otri tie gribētu būt mūsu draugi. Savienotās Valstis ir gatavas darīt visu, lai pasaulē nodrošinātu mieru un kārtību."

Prezidents izteicās pret nodokļu pazemināšanu pašreizējos apstākļos, jo šāds solis varētu būt praktisks tikai tad, ja izdosies sabalansēt budžetu.

VALSTS ĀRPOLITIKA

Turpmāko ASV ārpolītiku prezidents ietvēris sek. 6 punktos:

1) Turpināt saimniecisko palīdzību brīvajām tautām, piešķirot valdībai tiesības sniegt palīdzību ilgāku laiku, nekā tas paredzēts tagad.

2) Censties panākt Vācijas apvienošanu.

3) Censties atbrīvot miljonus cilvēku, kuri pašreiz smok komūnistu jūgā.

4) Panākt Japānas uzņemšanu AN.

5) Panākt starptautisko kontroli bruņošanās laukā.

6) Veicināt Rietumeiropas valstu tuvināšanos un saprašanos.

IEKŠPOLITIKA

Lai veicinātu tautas izglītību, valdība ieteic pieņemt piecgades plānu mācības iestāžu atbalstīšanai visā valstī; veicināt autoceļu izveidošanu; apdrošināt pret plūdiem; iecelt divpartiju komisiju tiesību nodrošināšanai nēģeriem un 1956./57. gadā celt 35.000 jaunu dzīvojamo ēku.

SĀKS VĒRTĒT NOPIETNI

Londonā. Pamatojoties uz angļu diplomātu atzinuma, uz lielu karošanu 1956. gadā neviens vēl nekur netaisās. Pagaidām vēl turpinās bruņošanās un ieroču modernizēšana. Ar sīkiem nemieriem un kariņiem var rēķināties Alžīrā un Palestīnā. Liela stila karu pašreiz visvieglāk būtu sākt komūnistu Ķīnai, kas nevienu brīdi nevar aizmirst un piedot, ka Kvēmoja, Matsu un Formoza vēl joprojām atrodas nacionālistu rokās.

No Sav. Valstu puses 1956. gadā angļi nekādu lielo pretestību komūnistiem nesagaida. Amerikāņi būs par daudz aizņemti ar Kongresa un prezidenta vēlēšanām, lai šķiestu savu dārgo laiku tādiem „sīkumiem," kā komūnisma ekspansijai pasaulē.

Padomju Savienības militārā varenība un saimnieciskais sīkstums neapšaubāmi uztrauc angļu prātus. Viņu diplomāti atzīst, ka pienācis pēdējais laiks sākt Pad. Savienību vērtēt pavisam nopietni. Jaunā Maskavas valdība ir pierādījusi, ka Padomju Savienība spēj ražot tēraudu, ieročus un mašīnas milzu apmēros. Masu produkcija, ar ko līdz šim lepojās Rietumu pasaules rūpniecība, izrādās, Austrumiem nav vairs bīstama. Lai kostu Rietumu rūpniecībai, Pad. Savienība jau sākusi nodarboties ar eksportu — padomju ražojumi parādās visas pasaules tirgos. Padomju Savienība pirmkārt ieinteresēta tirgus samazināšanā Rietumu rūpniecības ražojumiem. Krievu tauta var paciesties; tā pie ciešanām jau pieradusi. Viens no Anglijai visnepatīkamākiem punktiem Padomju Savienības 1956. gada programmā, ir komūnistu nostāja koloniālpolītikas jautājumā. **Pad. Savienība visiem spēkiem atbalsta nacionālistus — revolūcionārus angļu un franču kolonijās. Arī citur Padomju Savienība steidz nostāties mazāko un apspiesto pusē.**

Ja Indija kliedz pēc Goas kolonijas, Maskavā par to kliedz vēl skaļāk. Ja Ēģipte, atkratījusies no Anglijas, uzsāk bruņošanos pret Izraēlu, Padomju Savienība ir pirmā, kas steidzas vājākajam talkā, tai pašā laikā nepārtraukti runājot par pasaules mieru. Padomju Savienības arsenāls ir miltāru un polītisku ieroču pieblīvēts. Kā vieniem, tā otriem šīsdienas pasaulē noņēmēju netrūkst.

JAUNA LATVIEŠU DRAUDZE TORONTO

Toronto Kristus baznīcas telpās, 81 Harcourt Ave, 8. janvārī nodibināja 3. latviešu ev.-lut. draudzi. Jaunās draudzes oficiālo nosaukumu izvēlēsies draudzes pilnsapulcē, piedaloties Misuri sinodes pārstāvjiem.

Par jaunās draudzes pagaidu mācītāju sapulces dalībnieki lūdza sinodi sūtīt māc. A. Briedi. Dibināšanas sapulcē piedalījās Misuri sinodes mācītāji: C. T. Vectšteins un H. Erdmanis, kā arī prāv. A. Skrodelis un 89 interesenti. Draudzē jau pieteikušās 163 personas, bērnus neieskaitot. Sapulci vadīja E. Ziplāns, protokolēja O. Dzērvītis.

Pagaidu padomē ievēlēja: O. Dzērvīti, E. Ziplānu, J. Sosti, R. Pētersonu, J. Riekstiņu, P. Segli, A. Karolu, V. Dreifeldu, K. Osi, J. Medni un K. Suntažu.

Dievkalpojumus nākošajās divi vai trīs svētdienās noturēs turpat Kristus baznīcā plkst. 2.30 māc. A. Briedis.

Draudzes ienākumu sagādei, uz sinodes pārstāvju ierosinājumu, lietos aplokšņu sistēmu.

LATVIEŠU SKOLAS KANADĀ DARBOJAS SEKMĪGI

TANĪS MĀCĀS 720 SKOLĒNU

Sestdien, 7. janvārī, notika LNAK Kultūras un izglītības nozares sēde, ko vadīja nozares pr-dis Dr. H. Tichovskis. Tanī piedalījās LNAK pr-dis A. Svenne, preses referente B. Senkēviča, tēlotājas mākslas referents Ed. Dzenis, skolu daļas vadītājs A. Mežaks, autoru honorāru referents E. Slaucītājs, statistikas referents V. Upeslācis un mūzikas referents Ž. Zentiņš.

Referenti īsumā sniedza vispārēju informāciju par aizvadīto darbības posmu.

Ļoti iepriecināja skolu daļu vadītāja A. Mežaka ziņojums, kas rāda, ka latviešu skola ir nostabilizējusies un veic ļoti vērtīgu darbu. Latviešu sestdienas skolās Kanadā mācās 720 skolēnu. Skolotāju skaits ir 99, no tiem 62 sievietes. Kopējais pamatskolu skaits ir 20, bet ģimnazija tikai viena. Novērojams, ka skolēnu skaits mazajās skolās kļūst mazāks, bet lielajās pieaug. Secinājums — latvieši vēl joprojām pārceļas dzīvot uz lielākiem centriem. Skolu daļai bijusi lieliska sadarbība ar skolām. Skolas darbs kļūst arvien grūtāks, kam pamatā dažādi apstākļi. Skolas solos arvien vairāk nāk bērni, kas nekad nav apmeklējuši skolas Latvijā, tiem līdzi nenāk mūsu veco skolu labās tradicijas. Arvien grūtāks un smagāks kļūst mācības līdzekļu un grāmatu jautājums: pienācis laiks ar vislielāko nopietnību domāt par jaunu skolas grāmatu izdošanu. Skolu daļa lielas cerības liek uz jaundibināto Skolu fondu un cer, ka sabiedrība to atbalstīs, lai tādā veidā sekmētu skolas darbu. Skolu daļa ir nodibinājusi kontaktu ar latviešu skolu vadību un centrālajām organizācijām citās zemēs, tādējādi mēģinot kopējiem spēkiem veikt tādus darbus, kas pašiem par smagu. Kanada, piem., sekmē skolu žurnāla Trimdas skola izdošanu, ko iespiež Zviedrijā.

A. Mežaks paskaidro, ka par Skolu fonda darbību drīzumā sniegs plašāku informāciju. Līdz šim Skolu fondā ziedojumus iemaksājuši: Bostonas teātris un 18. novembra rīcības komiteja Toronto.

Pēc. A. Mežaka ziņojuma H. Tichovskis un A. Svenne ar atzinību piemin skolu daļas, it īpaši A. Mežaka svētīgo darbu. Jāatgādina, ka savā laikā tika pieņemts atzinums, kas nosaka, ka organizācijām no savu sarīkojumu atlikumiem Skolu fondam jāziedo 3 proc.

H. Tichovskis vispārējos vilcienos referēja par Kultūras un izglītības nozares darbību, galvenokārt atzīmējot Kultūras dienu sarīkojumus.

K. Tannis ziņo par 18. novembra sarīkojuma norisi un savu komandējumu uz ASV, kur viņš piedalījās Apspiesto Eiropas nāciju asamblejā, atbalstot prasību par verdzībā esošo tautu atbrīvošanu.

Māksl. Ed. Dzenis īsumā referēja par notikušo izstādi Kultūras dienu laikā Hamiltonā, bet preses referente par rakstnieku vakaru.

Autoru honorāru lietu kārtošana līdz šim bija daudz kritizēta. Lieкas, ka E. Slaucītājs šo jautājumu nokārtos labvēlīgi. Pēc autoru honorāra noteikumu saskaņošanas ar ASV, E. Slaucītājs piesūta noteikumus organizācijām un sniedz informāciju presei. Lai aizstāvētu autoru tiesības, referents sācis vākt datus par notikušajiem sarīkojumiem, kam sakars ar honorā-

(Nobeigums 8. lpp.)

Jauna adrese
Dr. GUNDARS DRILLIS
798 Main St., E.,
tel. LI 9-6634

ADRESES MAIŅA
Dr. Ed. Upenieks
651 DUPONT ST.
Tel. OL 5196, Toronto

FRANCIJA DRŪP

Komūnisti — lielākā frakcija parlamentā

Šī gada pirmais lielais polītiskais notikums, Francijas parlamenta vēlēšanas, ir garām. Pasaule jaunajā gadā gaidīja ko neparastu, bet ļoti vēlamu, darbam spējīgu parlamentu, stabilu valdību Parīzē. Un rezultāts? Visapkārt skābi smaidi!

No pelniem nav izspurdzis fēniks, bet pelni ir palikuši, pie tam pirmā labuma pelni. Tur plēn Klemanso kaulu, Puankarē smadzeņu plēnes. Nekā vairs neatradīsim no lielā Foša karavīra tērpa. Viņa laika liecinieku, gan mazāku garu — Petēnu, paši franči „pakāra" tik neveikli, ka vēlāk ilgi vēl neatfapās, ko vainot — auklu vai karatavas.

Vai tomēr nav vietā vaimanas, vismaz izbrīna sauciens? Ar 145 deputātiem, iegūstot sev 45 jaunus vēlēšanu iecirkņus, franču komūnistu partija nu ir lielākā frakcija parlamentā!

Ja centra partijas — Fora vadītā vecās valdības grupa un viņa personīgā naidnieka Mendes-Frāsa opozicija neapvienotos zem kopēja lietus sarga (kam gan lietus pil cauri), tad — jā, tad formāli valsts prezidentam Kotī būtu laipni jālūdz franču armijas dezertieris Morics Torēzs, komūnistu līderis, uzņemties jaunās valdības veidošanas pūles. Ir tomēr skaidrs, ka Torēzs vairākumu parlamentā kā valdības galva neiegūs, bet — bet viņš ir lielākās grupas galva. Izvestija jau zināja rakstīt, ka franču tauta nav balsojusi par savas valdības polītiku, bet gan par Chruščeva-Bulgāņina „miera plāniem." Un ja Sav.Valstis nākamam budžeta gadam vēlas palielināt Informācijas pārvaldes budžetu par 50 miljoniem dolaru, tad tepat 50 miljonu vērtīgs ir šis Francijas vēlēšanu propagandas panākums, kas Pad. Savienībai nav maksājis nekā, vismaz pašas naudā.

PJĒRS PUŽADS

Ja franču parlamenta kreisajā spārnā nu sēdēs skaitliski liela un disciplinēta franču komūnistu partija, tad labās puses krēslus segs Pjēra Pužāda grupa, kurai būs 51 deputāts.

Pjērs Pužāds franču polītiskajā dzīvē piedzima kā komiska personā. Šis grāmatu tirgotājs ar savu protesta kustību pret nodokļu sistēmu sacēla kājās savas profesijas ļaudis no visdažādākajām nozarēm. Gaļas un sakņu tirgotāji, bārddziņi un krodzinieki sajūsmā sekoja savam vadonim, kas sauca — „Nost nodokļus sīkajiem tirgoņiem!" Ka tā nav liela tautsaimnieciska gudrība, par to Pužāds neraizējās. Viņš vēlējās teikt, ka dzīve Francijā mazam tirgonim nav lepna. Tirgošanās, labāki sakot, nīkšana bodelē francūzim gul kaulos. Saka, ka vienam Parīzes bodniekam iztikai pietiekot, ja 7 ģimenes ir viņa kundes. Ka tirgotājs tā nopelna mazāk par fabrikas strādnieku, mazāk par taksīša šoferi, — tas nekas, jo viņš ir patstāvīgs kungs savā uzņēmumā. Un ja prātnieki paregoja Pužādam pieticīgas 4 vietas parlamentā, tad par brīnumu pašam un citiem nodokļu naidnieks ieauroja parlamentā 51 deputātu. Viņš un viņa atbalstītāji cīnījās varonīgi ar rūnām, gājieniem un sapuvušiem tomātiem, kas bija tēmēti pretinieku aģitātoriem. Un ko saka Pūžāds pēc vēlēšanām? — „Mēs nebūsim sabotieri! Bet ja tas būs valsts interesēs, mēs atbalstīsim strādnieku un nodokļu maksātāju streikus!"

KĀDA BŪS FRANCIJAS POLĪTISKĀ RĪTDIENA?

Atkal īslaicīga valdību parādīšanās, pazušana. Maiņas uz labu nekādas. Centrs noteiks gājienus un pagriezienus, tāpat kā līdz šim. Stabilā ierēdniecība sargās valsti no galīgas sagrabēšanas.

Šā vai tā — nominālā lielvalsts savā īpatnējā svarā ir kļuvusi vēl nenozīmīgāka. Pār viņu vēl sargeņģeļa pozicijā stāv Savienoto Valstu labā sirds, jo reiz franču ģenerālis Lafaijets 18. gadsimtā palīdzēja jeņķiem sakaut anglus, jo reiz, divos karos, franči bija amerikāņu sabiedrotie. Un savus draugus sirdī godīgie amerikāņi lēti neaizmirst, nepamet.

Imperija, ceturtā, vai četrpadsmitā, brūk, drūp. Kur slavenā pagātne, lielie cīnītāji, gadsimtu varoņi?

Edu.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRINBERGS

Kanadas saimnieciskās izredzes
1956. GADĀ

Spriežot pēc labi informētu novērotāju apgalvojumiem, kuru uzdevums ir analizēt dominijas veikalnieciskās dzīves veidošanos un saimniecisko augšanu, kanadieši var sagaidīt vēl drošu saimniecisku augšupeju arī 1956. gadā. Tomēr neliekoties, kā 1956. gadā būs sagaidāma tik liela veikalnieciskās dzīves augšupeja, kāda raksturo 1955. gada Kanadas saimniecību. Bet nedrīkst aizmirst, ka 1955. g. ir bijis labākais visā Kanadas saimnieciskā vēsturē.

1955. gadā kanadieši ražoja vairāk, pelnīja vairāk, izdeva vairāk un ietaupīja vairāk nekā jebkad agrāk. Visas ražošanas, pārdevumu un ienākumu kopsumma, cik paredzams, pārsniegs 26 miljonus dol., bet tautas ienākums var sasniegt 20,7 miljardu dol. pret 18.7 miljard. dol. iepriekšējā gadā. Sīktirdzniecības pārdevumi sniedzas pie 12.7 miljard. dol. jeb par apm. 700 miljoniem pārsniedz 1954. g. skaitļus. Personiskie ietaupījumi 1955. gada pirmajos 9 mēnešos sasniedza 1,4 miljardu.

Visredzamākie pieaugumi atzīmēti dabas bagātību izmantošanas un tai radniecīgās rūpniecības nozarēs, kur kopīgais minerālu ieguvums sakāpis līdz 1,7 miljard. dol. Kad sākās piegāde no Kvēbekas provinces, dzelzs rūdas ieguvumi pieauga par 133 proc., un jauni Kanadas naftas tirgi Savienotajās Valstīs palielināja ražošanu par 30 proc.

Tikai iecelošana sagādāja vilšanos, vienīgi šai ziņā nebija sasniegti jauni rekorda skaitļi. Kaut gan pēdējos 10 gados Kanadā caurmērā ik gadus iecelojuši 120 tūkst. iecelotāju, uz pag. gada 30. septembri jaunieceļotāju skaits Kanadā bija tikai 86.000 pret 154.000 1954. gadā.

Pieaugumu lauksaimniecības produktu ražošanā tomēr nospieda uz leju slīdošās cenas daudziem ražojumiem un grūtības ar kviešu pārpalikuma izvietošanu. Pazeminājušās cūku cenas, un kviešu izvedumi pēdējos mēnešos samazinājušies par 19 proc. Kopīgais lauksaimniecības ienākums, kā sagaida, būs tomēr tāds pats kā iepriekšējā gadā, bet par 15 proc. mazāks par 1953. g. ienākumu.

Gada laikā ievērojami uzlabojušies darba apstākļi, un decembra beigās bez darba bija tikai 3 proc. no 5.581.000 darba armijas. Strādnieku ienākumi pieauguši par gandrīz 8 proc., pirkšanas spējas palielinājušās par 6 proc.

1955. gadā pabeigtas celt 126.000 dzīvojamo ēku jeb par 20 proc. vairāk nekā 1954. gadā.

Kaut gan labklājība, šķiet liela, novērotāji tomēr uzsver, ka kanadiešu saimnieciskā stabilitāte vēl arvien balstās galvenokārt uz veikalniecisko konjunktūru Savienotajās Valstīs un citās zemēs. Ar iedzīvotāju kopskaitu tikai 15.7 miljoni un pieaugošām prasībām pēc aizjūras tirgiem, Kanada nekādā ziņā nav izolēta pret ārpasaules svārstīgām tautsaimniecības parādībām.

Droši paredzams, ka Kanadas kalnrūpniecībā visdarbīgākais būs 1956. gads, jo jau tagad nodrošināta 60 jaunu šachtu darbības uzsākšana. Tās galvenokārt iegūs urānu, varu un niķeli, bet starp tām ir arī divas jaunas zelta raktuves.

Arī Sv. Labrenča jūras ceļa un spēkstaciju projekta iedzīvināšana virzās strauji uz priekšu. Kvebekas prov. steidz beigt pirmā posma spēkstaciju projektu 225 milj. dol. vērtībā, Kanadas aluminija sabiedrība paplašina savu darbību pie Britu Kolumbijas Kitimatas, un Britu Kolumbijas elektrības sabiedrība paredzējusi 1956. gadā ieguldīt darbības paplašināšanā 75 milj. dol.

Sākti darbi arī pie 650 jūdžu garā dabiskās gāzes vada izbūves no Britu Kolumbijas ziemeļiem līdz Vankuverai un starptautiskai robežai; tas izmaksās 142 milj. dol. Izstrādāts arī dabiskās gāzes vada projekts Albertas provinces savienošanai ar Austrumkanadu; tas izmaksās 350 milj. dol.

Paredzams, ka būvniecība piedzīvos jaunu uzplaukumu ar apm. 5 miljardi apgrozījumu.

Lauksaimniecībā pacelsies cenas tabākai, lopbarības labībai, sojas pupām un augļiem. Linu cenas jau strauji kāpušas.

Dzīvības apdrošināšanas sabiedrību pārstāvji sagaida, ka 1956. gadā tiks noligti jauni apdrošināšanas līgumi, tie pieaugs par apm. 25 %. Paredz arī, ka bankās krājnoguldījumi pieaugs nākošā gadā par 10-12 proc.

Importieriem būs stipri jāpūlas, lai sacenstos ar citu zemju inflācijas cenām, īpaši ar Eiropas zemēm. Starpību starp ražošanas cenu uz vietas un ārzemēs ietekmēs augstākas vedmaksas. Sagaida, ka Transatlantijas kravu vedmaksas likmes pieaugs par 15 proc. jau nākošos trijos mēnešos.

1955. gada pirmajos deviņos mēnešos kanadieši nopirkuši 313.000 jaunus automobiļus, lai papildinātu jau apgrozībā esošo skaitu, kas 1954. gada beigās bija 3.641.000. Tomēr nedomā, ka 1956. gadā pārdevumi būs tikpat lieli, kaut arī turpinātos cenu nosišanas sacensība

Vispārējā aina ir visai gaiša tik ilgi, kamēr pasaulei būs nepieciešamas Kanadas dabiskās bagātības. Iespējams, ka lielais uzplaukums ir jau garām, bet nav slikti, jo tagad Kanada var nostiprināties un sagaidīt pastāvīgāku, stabilāku augšanu, lai tā līdz šā gadu simteņa beigām kļūtu par centru pasaules mākslas un tirdzniecības nozīmīgākiem pasākumiem.

CS

Viju Annu Rozi un Alfonsu Āboliņu Vecgada vakarā māc. A. Čops salaulāja Andreja baznīcā Toronto.
Foto A. Jānītis

Mans ārsta kabinets atrodas
Toronto
603 Sherbourne ielā
pie Bloor ielas.
Pieņemu katru dienu no pl. 10—12 un no pl. 5—8.
Tel. kabinetā WA 1-4478, mājās WA 1-2764
Dr. A. TŪTERS

No trūcīgiem elektrības vadiem draud briesmas

Jaunkanadieši ir iepirkuši tūkstošiem vecākas mājas Kanadā, ieguldot krietni daudz laika un līdzekļu šo māju labošanā. Bet cik ir to, kas nav palaiduši garām neievērotu faktu, ka elektrības vadi vecajās mājās ir ar trūkumiem, kas apdraud kā dzīvību, tā īpašumu?

1954. gadā bojātu elektrības vadu dēļ ir izcēlušies ugunsgrēki, kas nodarījuši $10.300.000 zaudējumu.

Dzīvojamās ēkās, kas celtas pirms 30, 20 vai pat tikai 15 gadiem, var trūkt tādu vadu, kādus prasa tagadnes daudzo elektrības ierīču darbināšana. Visai bieži mājas īpašnieks šur un tur pievieno pa stiepulei vai pieslēdz divus un pat trīs un četras elektriskās ierīces uz viena vada.

Žurnāls Electrical Contractor of Canada aplēsis, ka septiņās no 10 Kanadas mājām ir „vāji vai bīstami elektrības vadi" un tādi paši trūkumi ir 6 no katrām 10 tirdzniecības un rūpniecības firmām.

Elektrības vadus katrā mājā vai veikalā ir jāliek pārbaudīt kvalificētām un licencētam elektriķim. Nelietojiet spēcīgākus drošības korķus tur, kur jālieto 15 vai 20 amperu drošinātāji.

PILNSAPULCE

Latviešu katoļu Toronto vienības pilnsapulce notiks 15. janvārī, plkst. 3 pp. St. Michels katedrāles zālē Bond ielā.

KAS VARĒTU IVARAM SAGĀDĀT DARBU?

Latviešu bāreņa Ivara Cibuļa atbalstam Toronto latviešu katoļu saviesīgā vakara apmeklētāji 7. janvārī saziedoja $56.68. Būs Ivaram ko nopirkt nepieciešamos apģērba gabalus. Tautieši, kas zinātu kādas darba iespējas šim 16 g. vecajam zēnam, lūgti sazināties ar viņa audžutēvu P. Evertu, 126 Christie St., Toronto.

VIŅUS AIZVEDA PRETIM NĀVEI

Zviedrijas latvieši gatavojas trimdas lielākās traģēdijas 10 gadu atcerei

VĒSTULE NO STOKHOLMAS

Lai gan baltiešu leģionārus, pavisam 167, no tiem tikai dažus igauņus un lietuviešus, izdeva boļševikiem, tikai 1946. gadā janvāra beigās, tātad izdošanas desmit gadu atcere būtu atzīmējama tikai šā gada janvāra beigās, bet zviedru prese par šo jautājumu sāka rakstīt jau novembra sākumā. Vispirms ievērojamais zviedru konservātīvais laikraksts Svenska Dagbladet jau 6. novembrī iesāka rakstu seriju par baltiešu leģionāru izdošanu. Rakstu serijas autors ir laikraksta redakcijas loceklis Kurts Falkenstāms, kura tēvs ir augsts policijas ierēdnis. Jau pirms dažiem gadiem Falkenstāms vienam otram baltietim atklāja, ka viņa rīcībā ir bagātīgs un līdz šim nepublicēts materiāls par leģionāru izdošanu, kā arī līdz šim nekur neredzēti foto uzņēmumi, kas tagad tad arī parādījušies šajā rakstu serijā.

BALTIEŠU JAUTĀJUMS ZVIEDRIJĀ ATKAL AKTUĀLS

Kādēļ rakstu serija parādījās jau pag. gada novembrī, tam savi vietēji iemesli. Pirmkārt, — šis jautājums Zviedrijā ir visai delikāts, un tagad, kad pagājuši desmit gadi no šīs traģēdijas, zviedru laikrakstu viena daļa, kas arī jau 1945. gada beigās un 1946. gada sākumā pretojās leģionāru izdošanai, grib parādīt, ka viņi nav solidārizējušies ar izdošanas politiku un to nosoda arī vēl šodien kā Zviedrijai nodarītu kaunu un kā lielāko traģēdiju, kas norisinājusies Zviedrijas zemē; nebūs tālu no patiesības arī tas, ka šai rakstīšanai ir sakars ar nākošā gadā notiekošajām riksdāga vēlēšanām, un leģionāru izdošanu šie laikraksti tādēļ asi parāda kā sociāldemokratiskās valdības rīcību, sevišķi atbildīgu darot ārlietu ministru Undēnu, kurš toreiz zviedru sabiedrības protestus nosauca par nemotīvētu — „jūtu izplūdumu" un baltiešiem ieteica braukt mājās un palīdzēt „celt jauno dzīvi," Baltijas valstu neatkarību nosaucot par Versaļas miera līguma radītu pārpratumu, kāds vairs neatkārtošoties, Baltijas valstu atjaunošana esot kaila illūzija.... Acīmredzot, šie argumenti tagad tiek sakārtoti, lai ar tiem operētu, kad pienāks vēlēšanu laiks. Otrkārt, Zviedrija neizdeva tikai baltiešu leģionārus vien, bet izdeva daudz vairāk vācu karavīrus, par ko zviedru presē daudz retāk tiek runāts, bet šogad viens zviedru laikraksts — Fria Ord (Brīvais Vārds) - tieši šo jautājumu ierosinājis zviedru sabiedrībā visā pilnībā, pie tam ar secinājumu, ka gadījumā, ja nebūtu izdoti vācu karavīri (tos izdeva jau 1945. gada novembrī), baltiešu izdošana nekādā ziņā nebūtu varējusi notikt. Zviedrijai kā neitrālai valstij nebijis nekādas vajadzības piedalīties Vācijas kapitulācijas noteikumu pildīšanā, jo Zviedrijai šādi noteikumi nekādā gadījumā nebijuši obligāti.

Šāda iemesla dēļ tad arī sākās rakstu serijas par leģionāru izdošanu jau 1955. gada novembrī. 30. novembrī zviedru laikrakstos bija publicēta TT-telegramma: „Bakamū nometnē piektdienas rītā norisinājās satriecošas scēnas. Internēto (vāciešu) vidū ir pilnīga pašnāvību epidēmija." Tāpat tika ziņots no Renesletes nometnes: „Neraugoties uz visiem pretsoļiem, pašnāvību epidēmiju nav izdevies novērst. Pēdējā vāciešu partija, cieši kopā saspiedusies, atkāpās līdz barakas sienai, daudziem zaudējot samaņu." Pamatodamies uz augstāku iestāžu atzinumu, Kalmāras kara apgabala priekšnieks pulkv. Bjērkmans internētiem korrekti paskaidroja, ka, saskaņā ar Hāgas un Ženēvas konvencijām, par izdošanu nevar būt runa. Tādēļ kā vietējie iedzīvotāji, tā arī nometņu sardze internētos mierināja un tie gaidīja dienu, kad varēs doties tālāk uz Vāciju. Pagāja mēnesis pēc mēneša, līdz novembra vidū viens zviedru laikraksts publicēja ziņu, ka jau jūlija vidū padomju valdībai apsolīta kā vācu, tā ar vāciešiem saistīto citu nāciju karavīru izdošana, kopā 2998 personas. Kaut līdz tam viss bija turēts lielākā slepenībā, pēc šīs ziņas parādīšanās lieta vairs nebija noklusējama, un iesākās zviedru sabiedrības pretošanās izdošanai, līdz sociāldemokratiskā valdība, kas jau bija nākusi pie varas, klaji pateica, ka tā neredz nekāda motīvu atkāpties no reiz jau pieņemtā izdošanas lēmuma. Kā teikts, sevišķi kategorisks šajā ziņā bija ārlietu ministrs Undēns.

Pēc vācu karavīru izdošanas notika tiešām satriecoši gadījumi arī Zviedrijas sabiedrībā. Piemēram, Grinnebū nometnes komendants publicēja paziņojumu, ka viņš, negribēdams būt konfliktā ar savu sirdsapziņu, novēršas no bestiāliskām metodēm, sacīdams: „Es negribu vairs ilgāk valkāt zviedru armijas tērpu un tādēļ esmu Zviedrijas karali telegrafiski lūdzis mani atbrīvot no dienesta kapteiņa pakāpē." Divu pulku virsnieki vienbalsīgi pieņēma lēmumus, ka viņi apliecina savu padošanos pavēlēm, bet apliecina arī savu kaunu par viņiem uzlikto pienākumu, ar varas līdzekļiem piespiest internētos karavīrus izdot padomju valdībai.

Kopš vācu karavīru izdošanas sākās liels nemiers arī latviešu karavīros un latviešu sabiedrībā. Kad baltiešu izdošana tika atlikta, ataust it kā cerības, ka viņus šī nelaime neskars. Tomēr notika neatlaidīgas akcijas par labu internētajiem baltiešiem. (Bet, par dziļu nožēlošanu, bija vērojama arī apkaunojoša pasivitāte, jo nav jāaizmirst, ka trimdas sākuma laikā sociāldemokratu ārzemju grupa un arī daži kreisie pilsoņi leģionārus atklāti sauca par — slepkavām!!

Par šiem nožēlojamiem gadījumiem šajā sakarā neklājas runāt, kaut gan noklusēti tie netiks). Tačū šīm akcijām nebija panākumu. Un neviens no izdotajiem leģionāriem nav palicis nesodīts, pie kam vairākus virsniekus boļševiki tūdaļ nošāva.

Tāpat kā Svenska Dagbladet baltiešu izdošanu izjūt kā kauna lietu, tā to sajūt arī ievērojama daļa zviedru sabiedrības.

Zviedrijas latviešu centrālās padomes jaunā valde nolēmusi leģionāru izdošanu atzīmēt iespējami plaši un pienācīgi šīm trimdas laika smagākajam notikumam. ZLCP valde aicina visas Zviedrijas latviešu sabiedriskās organizācijas un baznīcu draudzes sarīkot visur, kur vien tas iespējams, izdoto leģionāru pieminēšanas aktus un baznīcās sēru dievkalpojumus, kāds sevišķi plaši domāts Stokholmā tieši aizvešanas dienā — 26. janvārī, piedaloties abiem latviešu prāvestiem — O. Sakārnim un J. Teriņam. Bez tam nolemts lūgt Zviedrijas archibīskapu no savas puses rosināt zviedru baznīcas 26. janvārī izdarīt dvēseles aizlūgumus par boļševiku nobendētiem leģionāriem un izlūdzoties Dieva žēlastību tiem, kam ciešanas nav vēl rimušas.

Tā 1946. gada 26. janvārī rīkojās zviedri, varmācīgi izdodot krieviem latviešu karavīrus

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 270
114 DANFORTH AVE

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, MONTREAL, P.Q.
5210 VICTORIA AVE, APT. 10

LASĪTĀJU vēstules

VAI BĪBELES TULKOŠANA „MUSDIENU LITERĀRĀ VALODĀ" IR NEPIECIEŠAMA?!

Latvijas Amerikā redakcijai:

Manā priekšā uz galda ir atvērtas 4 garīga satura grāmatas: viena Bībele un trīs Jaunās Derības. **Bihbele. Wezās un Jaunās Derības Swehtee Raksti. Rīgā, Blaumaņa eelā Nr. 3. Izdota no Britannijas un Ahrzemju Bihbeles Beedrības 1926. Viena Jaunā Derība (titula lapas trūkst). Drikķeta zaur Bihbelesdraugu gahdaschanu. Jelgavā, 1845tā gaddā. Eespiesta no J. W. Steffenhagena un dehla. Otrā Jaunā Derība: Muhsu Kunga un Pestitaja Jesus Kristus Jaunā Derība. No Britanijas un Ahrzemes Bihbeles Beedribas izdota. Bībeles Biedrību Padome Ņujorkā, Londonā. Iespiesta Zviedrijā 1945. g. un treša Jaunā Derība (modernizēta).** Mūsu Kunga un Pestītāja Jezus Kristus Jaunā Derība. Lutheran World Federation. Service to Refugees. 1947. Izdevusi Britanijas un Ārzemju Bībeles Sabiedrība Helsinki. Merimichenkatu 6.

Es lasu Bihbelē jauko Ziemassvētku notikumu evaņģelista Lūkasa 2-tro nodaļu: „Un notika tanī laikā,ka grahmatas no ķeisara Augusta tapa izsuhtitas, ka wisa pasaule taptu usrakstīta. (Ap. darb. 11,28). Un schi pirmā usrakstischana notika to brihdi, kad Kirenijus Sihrijā waldija. (Ap. darb. 5. 37.). Un wissi nogahja, ka liktos peerakstitees, ikweens sawā ziltspilsehta.....

Izraksts no Jaunās Derības 1845. tā gaddā: „Ta 2 Nodaļa. „Un tas notikke tannī laikā, ka grahmatas no ķeisara Augusta tappe issuhtitas, ka wissa pasaule taptu usrakstita. Un schi pirma usrakstischana notikke to brihdi, kad Kirenius eeksch Sihrias waldija. Un ikweens nogahje, ka tas liktohs usrakstitees katrs sawā cilts-pilssatā.....

Šo jauko Ziemassvētku stāstu no 1845. gada Jaunās Derības man vecmāmiņa lika burtot, kad kā 6 gadi vecs zēns — viņai vērpjot — blakus stāvēju un mācījos grāmatu lasīt.

To pašu jauko Ziemassvētku notikumu, mums, bērniem vecāki stāstīja pie mirdzošās svētku eglītes un tēvs lasīja Ziemassvētku rīta pātaros, bet pēc tam — aizbraucot dievnamā — dzirdējām no kancelēs. Šo priecas vēsti, kā tas stāv uzrakstīts Lukasa evaņģelijā 2. nodaļā, mācījāmies skolā, konfirmācijā un visā turpmākā dzīvē. Tagad man ir 78 gadi. Šis evaņģelista Lukasa teksts man ir iesēdies smadzenēs un prātā. Tas ir garīgās literatūras teksts, viņai piemītošs un pieskaņots, līdzīgi, kā tas ir ar garīgu mūziku. Un ne citādi!

Cik kails, nepievilcīgs, kancelejas žargonā šis jaukais un skaistais Ziemassvētku notikums ir uzrakstīts 1947. g. Jaunās Derības tulkojumā un „mūsdienu literārā" valodā, lai rāda izraksts no tā paša evaņģelista Lukasa 2. nodaļas: „Tanī laikā nāca no ķeizara Augusta pavēle, uzrakstīt visus valsts iedzīvotājus. Un šī pirmā uzrakstīšana notika to brīdi, kad Kirenijs valdīja Sīrijā. Tad visi nogāja pierakstīties, katrs savā cilts pilsētā."

Domāju, ka šāds tulkojums nesaskan ar tā laika ieražām, īpatnībām un apstākļiem. Tanī laikā varenās Romas valsts robežās nebija apziņāmas, kālab evaņģelists Lukas lieto vispārējo jēdzienu „visa pasaule." Tāpat apustuļu laikos, nav pazīstamas vēstules, bet sūtīja un apmainījās „grāmatām." Ja 1947. g. Jaunās Derības tulkotājs raksta par apustuļu Pāvila, Pētera, Jāņa, Jēkaba un Jūdas vēstulēm, tad tas nesaskan ar patiesiem tā laika apstākļiem.

Lasot Jauno Derību 1947. g. izlaidumā — ja drīkstētu tā izteikties bez apgrēcības — viss ir tik gludi uzrakstīts kā jaunlaiku modernais romāns.

Ja šādi gatavo jauno Bībeli „mūsdienu literārā valodā," — tad viņa satricinās mums, veciem cilvēkiem, pamatus un varbūt mēs šādu Bībeles saturu nebūsim spējīgi saprast.

Runājot par materiāliem līdzekļiem jaunās Bībeles gatavošanai, lai man būtu atļauts teikt, ka, ja cilvēks nedzīvo no maizes vien, tad — otrādi: vecs, slims, invalīds, kroplis utt. sauc un lūdzās ik dienas: „dodiet mums dienišķo maizīti, apģērbu, zāles, protēzes utt.

Ja mūsu sūtniecība Vašingtonā, tāpat Londonā ar savām naudas summām pabalsta šo cēlo, humāno un svētīgo pasākumu — jauno Bībeles gatavošanu, tad nekad, izņemot kādam koncertbraucienam Dānijā, mūsu valdība nav nevienam likteņa pabērnam kaut ko devusi no savā rīcībā esošiem zelta krājumiem. Pat mūsu ģimnazijai Augustdorfā ne! Kā rīkotos Alberts Šveicers šādā gadījumā?!

Uzaicinām mūsu sūtņu kungus, ministrus, konsulus lasīt un pārdomāt Pāvila 1. grāmatā 13. nodaļas 1-13 peršai. **Artūrs Ezergailis, Toronto, Kanadā**

DAUGAVAS VANAGI

Montreālas nodaļai jauna valde

P. g. 4. decembrī notika Daugavas Vanagu Montreālas nodaļas gadskārtējā pilnsapulce ,kurā ievēlēja jaunu valdi un revīzijas komisiju. Valde konstruējās šādā sastāvā:

Priekšsēdis, sarīkojumu un kultūras daļas vadītājs — Harijs Vecziediņš, priekšsēža vientn. un apgādes daļas vadītājs Jānis Gributs, sekretārs — Alfonss Skrinda, kasieris — Jānis Birze, biedrzinis — Leons Jansons. Revīzijas komisijā: priekšēdis O. Zeltiņš, locekļi — A. Vjaksa un O. Klavenieks.

Daugavas Vanagu nodaļa kopā ar LBM nolēmušas rīkot divus sarīkojumus:

4. februārī DV teātra Kanadā sniegumā izrādīs lugu Raketē uz mēnesi, 220 Pine Ave. Montreal. Sākums plkst. 7.30;

Masku balli rīkos 18. februārī, 3560 St. Laurent Str., sākums plkst 7.00. Paredzēta labāko masku godalgošana.

ZIEDOJUMI

Ziemassvētku kartīšu akcijas ietvaros DV Kanadas valdes kasieris saņēmis:

G. Treilabs $1; O. Sarma $1; A. Legzdiņš $1; E. Kraucs $2.00; A. Zieds $1; L. Toutegode $1; O. Tiliņš $2; G. Rašanovs $1; P. Kreipāns $1; F. Virsis $1; P. Lerchs $1; M. Esmiņš $1; K. Rutubergs $1; E. Kakis 75c; A. Metuzals $1; N. Rasiņš $1; A. Gailītis $1; F. Bakāns $1; J. Miezītis $1; Fr. Neimanis $1; Ruņģis $1; E. Porietis $1; M. Linde $1; V. Auders $1; Nesalasāms $3; J. Mežaks $1; J. Bramanis $1; M. Uskurs $1; Pēteris Dārznieks $2; P. Leimanis $1; E. Abermanis $1; J. Andersons $2; M. Kornate $1; B. Andersons $1; V. Poruks $1; A. Vjakse $1; Fricis Auziņš $3; P. Darnorovičs 75c; A. Zariņš $1; J. Selfs $1; J. Norvels $2; A. Zvanis $1; A. Tīgeris $1.50; A. Senels $1; J. Koncis $2; Bertmanis $2; St. Vasarājs $1; P. Jurēvics $1; Z. Sala $1; Damanis $1; R. Vikse $1; A. Pilādzis $2; P. Brencis $1; K. Purmalis $2; J. Leimanis $1; E. Zariņš $1; J. Palejs $1.75; O. Rugājs 75c; J. Brants 75c; E. Lapiņš $1; A. Bērziņš $1; F. Rieger $2; V. P. $3; K. Lapiņš $3; J. Gributs $1; Č. Bartasevics $1; J. Zariņš $1; V. Atars $1; Kr. Ozoliņš $1; Verners Rievalds $1; Nesalasāms $1; E. Spura $1; A. Zariņš $1; A. Zicluname 75c; V. Ritums $1; O. Strazdiņš $1; K. Belars $2; A. Rekis $1; A. Burtnieks $1; R. Raits 75c; R. K. Vītiņš $2; E. Snikers $2; A. Millers $1; A. Sviķis $1; E. Sukulējs $1; A. Stigners $1; J. Belinska $1.00. (Turpin. sekos).

V. Čuriškis, kasieris

*

DV Kičeneras — Vaterlo nodaļas Ziemassvētku akcijas ziedotāju saraksts 1955. g. grūtdieņu aprūpei Eiropā:

K. Peters $5; I. Peters $3; E. Berķis $3; E. Pope $5; K. Tomiņš $5; J. Ozols $2; P. Bilickis $2; A. Ozoliņš $5; A. Wozniak $2.00; P. Trops $1; Zandersons $2; K. Šubiņš $1; L. Znots $3; L. Trnauskis $1; A. Luters $2; A. Immers $2; J. Leitis $2; A. Rudusans $2; V. Fridrichsons $3; Karnups $5; J. Berkmanis $1; I. Kalniņš $4; K. Eidhe $1; J. Cers $2; J. Dundurs $1; L. Eichvalds $1; L. Lasmanis $3; E. Štrauss $1; L. Zupa $3; K. Andersons $1; T. Liegis $1; A. Latuns $1; L. Radatus $2; F. Posendorfs $1; A. Zommers $2; J. Vilde $1; P. Zibens $2; Gebauers $1; T. Šmits $1; J. O. Zommers $1; K. Spricenieks $1; J. Zommers $5; P. Lauks $5; A. Skujiņa $3; S. Beinarovica $2; V. Tauriņš $3; A. Preiss $1; V. Krustāns $1.50; R. Auziņš $2; E. Arājs $2; A. Eichvalds $2; Geste $3; K-VLB-ba — $12.00. Kopā $129.500.

KANADĀ

TORONTO

⊕ Tāpat kā citus gadus, arī šogad Toronto latviešu nacionālais teātris režisores Mildas Bērziņas vadīts dos izrādi latviešu Tautas augstskolas vajadzībām. Izrādīs L. Auzānes-Vītoliņas lugu Uz Ameriku, un izrāde notiks sv. Andreja baznīcas zālē 28. janvārī. Tautas augstskolas vadība cer, ka arī tie tautieši, kuri lugu jau redzējuši, vēlreiz gribēs pasmieties par „amerikāņu" Džona un Boba izdarībām, par melntirdzniecības meistarieni Zuteni un par Amālijas dubultīgajām pūlēm izprecināt meitu un tikt — uz Ameriku!

⊕ 22. janvārī, pēc dievkalpojuma, plkst. 1 notiks 1. ev.-lut. draudzes pilnsapulce sv. Andreja baznīcas zālē. Darba kārtībā: sapulces amata personu vēlēšanas, ziņojumi par pagājušā gada darbību, revīzijas komisijas ziņojums, 1956. gada budžets, 1/3 padomes locekļu pārvēlēšana, revīzijas komisijas vēlēšanas un dažādi jautājumi. Draudzes locekļi lūgti piedalīties pēc iespējas kuplā skaitā.

⊕ 1. ev.-lut. draudzes dāmu komiteja savu gadskārtējo bazāru un mantu loteriju rīkos svētdien, 19. februārī. Draudzes locekļi lūgti jau laikus gatavoties šim sarīkojumam, kas dāmu komitejai atnes līdzekļus trūkumcietēju atbalstīšanai Eiropā un pašu draudzē. Rīkotājas cer, ka arī šogad draudzes locekļi atsaucīgi ziedos mantas un apmeklēs bazāru.

⊕ Mācītājs A. Čops kristījis Imantu Rūdolfu Purvu, Rūdolfa un Intas dēlu, Pēteri Albertu Rijnieku, Aleksandra un Vijas dēlu un Gunāru Jāni Zuti, Ivāra un Skaidrītes dēlu, bet salaulājis Alfonsu Āboliņu un Viju Annu Rozi.

⊕ Operdziedonis Jānis Niedra 29. janvārī, plkst. 7 vakarā sv. Andreja baznīcas telpās rīko Mocarta vakaru sakarā ar komponista 200. dzimšanas dienu 27. janvārī. A. Štrombergs lasīs referātu par Mocartu, bet J. Niedra ar saviem audzēkņiem sniegs ārijas no slavenā komponista operām.

HAMILTONĀ

⊕ Prof. Fr. Gulbis saslimis ar sirds kaiti un ievietots St. Joseph slimnīcā Hamiltonā. Veselības atgūšanai nepieciešama vismaz 6 nedēļu atpūta slimnīcā. Prof. Gulbim 19. janvārī paliks 65 mūža gadi, šī nozīmīgā diena viņam būs jāpavada slimības gultā.

⊕ „Karnevāls Pidbridžā" notiks setdien, 25. februārī DV nodaļas sarīkojumā. Šim vienreizējam notikumam hamiltonieši jau drudžaini gatavojas. Tiek izraudzītas maskas, kā arī projektēti zāles sienu gleznojumi — Zete Palete stājusies pie savu varoņu tēlu iemūžināšanas. Ievadītas arī sarunas ar Tālivaldi Ķikauku par jauniem brīnumiem. Bez tam karnevālā paredzēts demonstrēt arī „atombumbu", ko sākuši jau gatavot Edgars Zvīnis un Ivars Dāvis. Deja notiks starmešu gaismā, bet par deju mūziku gādās atjaunotais Frank-Benny slavenais orķestris. Būs valši, būs polkas, kā arī sudmaliņas. Būs paēdieni un padzērieni un visi pārējie karnevāla atribūti. Labākās maskas godalgos. Godalgošanas komisija tiek jau izraudzīta. Vēl gan nav panākta vienošanās par komisijas priekšsēdi — Tīdemani vai Zeti Paleti.

Uz redzēšanos Pigbridžas karnevālā Hamiltonā, 25. februārī, plkst. 7.00 vak., Royal Connaught Hotelī.

⊕ Svētdien, 29. janvārī, pl. 6.00 vak. notiks DV Hamiltonas nod. biedru vakars ar groziņiem Royal Connaught hoteļa Moru zālē 11. stāvā. Vakarā notiks pārrunas par latviešu karavīru izdošanu krieviem no Zviedrijas, kas notika 1946. gada 26. janv. Debates vadīs J. Gailītis un O. Gēbauers. Laipni aicināti visi Daugavas Vanagu biedri ar saviem piederīgajiem. Biedrus lūdz ņemt līdzi groziņus.

Nākošie sarīkojumi Hamiltonā: 21. janvārī, pl. 7.30 HLB balle ar jauno un veco laiku dejām, Raibow Room telpās.

Sarīkojumu kalendārs Toronto

7. janvārī gaidu un skautu eglītes vakars.

13. janvārī Daugavas Vanagu karnevāls Palace Pier telpās.

22. janvārī Baltijas sieviešu padomes draudzības vakars.

27. janvārī Preses balle Kolumbus zālē.

28. janvārī Sv. Andreja baznīcas zālē Auzānes komēdija Uz Ameriku par labu Latviešu ģimnazijai

17. februārī Nakts Latīņu kvartālā Kolumbus zālē.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Neizlietotus manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī nesakrist ar redakcijas viedokli.

J. Svīestiņš

SARGS, CIK GARA VĒL NAKTS?

KLUSAS PĀRDOMAS PĒCSVĒTKU LAIKĀ UN JAUNĀ GADA SĀKUMĀ

Kad Ziemasvētkos es lasu vai dzirdu Lūkas uzrakstīto stāstu par Kristus piedzimšanu, šis stāsts manī ierosina nopietnas pārdomas.

Manas domas visvairāk kavējas pie dažiem šī stāstā vārdiem. Viens no tiem ir mazais vārdiņš „naktī". Toreiz, kad šis Betlemes brīnums notika, Betleme bija okupēta. Tur atradās svešas tautas — romiešu karaspēks. Ļaudis, kam šī zeme piederēja, šo stāvokli izjuta kā tumšu nakti, kas gulusies pār viņu zemi un viņiem. Un ne jau pirmoreiz. Kad lapoju vienu no vecākajām vēstures grāmatām, es tanī atrodu jautājumu:

— Sargs, cik gara vēl nakts?

Tas sargs saka:

— Rīts nāk un — atkal nakts! —

Vēsture atkārtojas. Kas noticis citur, tas noticis arī pie mums latviešiem. Vai smagie dzimtniecības un klaušu laiki nebija tumša nakts mūsu tautai?

Kad 1907. g. septembra pelēkajās dienās, pēc 1905. g. revolūcijas, kad krievu okupācijas varas soda ekspedīcijas trakoja mūsu zemē un kad daudz latviešu bija devušies trimdā, bija miris **Frīcis Brīvzemnieks.** Viņa bērēs, Rīgā Ģertrūdes kapsētā latviešu mācītājs runas tekstam bija ņēmis vārdus: — Sargs, cik gara vēl nakts? Tas sargs saka: Rīts nāk — un atkal nakts! —

Vai nenāca mūsu tautai un mūsu zemei rīts pēc tam, kad mūsu **strēlnieki** Ziemassvētku naktīs, sniegputenī savām asinīm balto sniegu bija sarkanu krāsojuši pie Ložmetēju kalna, Tīreļpurvā? Atnāca rīts. 18. nov. Mūsu valsts dibināšana. Un diena sekoja gaiša, jauka, saulaina. Un tik daudz laba un vērtīga tika padarīts!

Bet tad 1940. gada vasarā satumsa atkal nakts, no austrumiem nākdama, un tā turpinājās vēl 1941. g. pirmajā pusē, pēc tam pavīdēja tā kā rīta blāzma, un 1945. gadā satumsa pavisam. Un nu jau vairāk kā desmit gadu ir nakts.

— Sargs, cik gara vēl nakts?

Mazāk šis jautājums atskan brīvajā pasaulē — tur, kur svin priecīgus Ziemassvētkus, vairāk tas atskan aiz dzelzs priekškara, viņā krastā, kur sirmā latvju māmuļa tumsā sagaida 25. decembri, un viņai nav Ziemsvētku, jo svētku vakarā viņa nedrīkst pie egles zaru sveci dedzināt, un priecīgo Ziemsvētku dziesmu vietā viņa smagi nopūšas un klusu izrunā vārdus:

Krīt sniegs jau tālās taigās,
Jau atkal ziema nāk,
No moku zemes baigās,
Ko gaidi, nepārnāk...

Bet Ziemsvētku rītā viņu, 70-80 g. vecu, izdzen kolchoza darbos.

— Šargs, cik gara vēl nakts? — jau kuru reizi vaicā deportētais taigā, tundrā, pie Ledusjūras, vergu nometnēs, un nav, kas viņu stiprinātu, ka nāk atkal rīts...

Ziemasvētku stāstā domas ar lielu labpatiku kavējas pie divi vārdiem: — **„nomodā būdami."** Man no sirds patīk šie gani, kas gaiši saprot savu pienākumu un uzdevumu, nomodā paliek nu dara to, kas viņiem darāms. Nav teikts šai stāstā, ka kāds no viņiem būtu bijis lielāks, augstāks, varenāks par tiem citiem — kungs un pavēlnieks, bet tikai — „nomodā būdami sargāja.". Veci un jauni un pusmūža vīri, un neviens no viņiem negulēja, bet visi „nomodā būdami, sargāja.. Neviens neatrāvās, neiztrūka, nesacīja, ka par grūtu, ka nepatīk.

Protams, kādreiz notiek jau arī citādi. Kad es palapoju šo pašu grāmatu tālāk, es redzu, ka 30 gadu vēlāk, šis pats bērniņš, kas Ziemsvētku naktī piedzima, pieaudzis, tumšā naktī, kad viņam smags ceļš un grūts uzdevums, liekas ciešanas ir priekšā, viens pats ir palicis: tie, kas ņeicās viņam sekojam, cerēdami kādreiz sēdēt viņam blakām godībā pie labās un kreisās rokas, vienā naktī gulēja, kad viņš tik loti būtu gribējis redzēt viņus nomodā esam, bet otrā naktī izrādās — viens no viņiem ir nodevējs, bet tie citi viņu atstājuši, bēg un ņeicas viņu nepazīstam. Tas arī notiek naktī! Bet tās nebija svētās Ziemsvētku naktis, un tāpēc Ziemsvētku nakts ir jaukākā par citām naktīm.

No šiem tālajiem laikiem pagriežamies mūsu laikiem un mūsu tautas dzīvei. Kad es atkārtoju vēlreiz, ka ar 1945. gadu mums iestājās atkal gara nakts, rodas jautājums: **Ko mēs darām un ko mums būs darīt šai bēdu naktī?**

Un tad nu vai neliekas tev, vai neieskan ausīs kā no lielas tālienes nākdami vārdi, kas atbalsojas Zviedrijā, Norvēģijā, Dānijā, Vācijā, Anglijā, Amerikā, Austrālijā — visur, kur vien latvieši mīt:

— Brāļi, **vai esat nomodā?...**

Ir ļaudis, kuŗus šis jautājums var dziļi aizvainot. Viņi uztraucas un kļūst dusmīgi:

— Kā tā var prasīt? Mēs dienām un tumšām naktīm, nomodā būdami un gaŗas virsstundas strādādami, gādājam, lai mums būtu nami un ērti satikšmes līdzekļi, un arī kādu izpriecu mēs ar to esam pelnījuši... Mēs nomodā! Mēs nomodā!...

Bet saucēju šī atbilde neapmierina:

— Brāļi, **vai esat nomodā, lai sa glabātu sevi un savus bērnus savai tēvu zemei un savai tautai?**

Un nu tagad daža mute, kas pirmoreiz bija čakla atbildēt, tagad vairs nevar atbildi sniegt.

Svētajā grāmatā kādā vietā rakstīti vārdi:

— Ej un raugies **un stāsti, ko tu redzi!**

Un ja nu man būtu jāstāsta, ko es redzu trimdas dzīvē, es varētu sacīt:

— **Es saskatu dažu brīnišķīgu ainu svešajās zemēs.**

Kaut kur uz laukiem zviedru zemē divi latviešu bērni uzaug. Viens no viņiem Kurzemē, otrs ārpus Latvijas dzimis. Viņi iet svešas zemes skolā, bet mājās viņiem ir latviešu grāmatas. Kad tas cilvēks, kas viņus audzina, ir rādījis šiem bērniem to zemi, kas ir svēts mantojums mūsu tautai, un to dzīvi, kuŗu mūsu tēvi un mātes un mēs paši tanī dzīvojuši, un kad viņš ir mēģinājis kaut cik mīlestības radīt šo bērnu sirdīs uz šo zemi, tad, nobeidzot tumšā vakara stundā šo nacionālo un patriotisko audzināšanas darbu, mazajā būdiņā, mežmalā, kur pat elektrības nav, pustumšajā istabiņā paceļas **pret mīrdzošajām** debess zvaigznēm šo vienkāršo ļaužu lūgšanas vārdi: „Dievs, svētī Latviju!" —

— Un ko tu vēl redzi?

— Kas tur notiek šaurībā un mazumā, citur to saskatu labu tiesu plašākos apmēros.

Es nonāku pilsētā, kur labs pulciņš latviešu mīt, un es tur dzirdu domu izsakām: ir svarīgi, ka latviešu bērniem tiek sagādāta iespēja sapulcēties dažreiz kopā, latviešu bērnu pulciņā; nav tik svarīgi, ka viņi daudz ko iemācītos, svarīgi ir jau tas vien, ka viņi dabū ar citiem bērniem latviski parunāties, padziedāt, latviskās rotaļas iet, ka viņi izjūt, ka viņi pieder pie kādas citas tautas, ne tās, ko uz ielas sastop un kuŗu skolā iet... Un tad es redzu cilvēkus, no kuŗiem neviens nav atteicies pastrādāt šinīs latviešu bērnu sanāksmēs, kad viņi ir aicināti to darīt: viens māca latviešu valodu, otrs Latvijas ģeografiju, trešais vēsturi, cits latviešu tautas dziesmas dzied, cits stāsta pasakas un nodarbojas ar vismazākajiem, cits vada rotaļas u. t. t. Un es redzu daudz latviešu skolu, kur bērni pulcējas regulāri katru nedēļu vienreiz, un vecākus, kas tik labprāt bērnus uz šīm skolām un bērnu sanāksmēm aizvada...

Un ko tu vēl redzi?

— Lai saglabātu sevi savai tautai, es redzu latviešu mājās latviešu laikrakstu un latviešu žurnālu — „Ceļa Zīmes" un latviešu grāmatas — mūsu Tautas Dziesmas vispirmā kārtā un tad Kārļa Skalbes un J. Raiņa un R. Blaumaņa kopotos rakstus un citas vērtīgas grāmatas... Es dzirdu arī tādu klusu balsi, pavisam klusu un pazemīgu: Daudz grāmatu pirkt es nespēju, bet uz Ziemassvētkiem gan es vienu grāmatu sev uzdāvinu. Un tur es redzu vienu jaunu meitu, kas Ziemassvētkos latviešu bibliotēkai grāmatu dāvina, un kādu sirmu cilvēku, kas kādreiz skolotājs un aizsargu virsnieks bijis, tas katru gadu atceras valsts prezidenta Kārļa Ulmaņa Draudzīgo aicinājumu un 28. janvārī dāvina bibliotēkai pa grāmatai un pag. gadā, atzīmējot šī aicinājuma 20 gadus, uzdāvināja vēl otru. Un es dzirdu Lāčplēša Kara ordeņa kavalieŗa balsi atskanam: „Kamēr mums būs latviešu grāmatas un kamēr tās lasīs, tikmēr pastāvēs latviešu tauta..." Un es redzu cilvēkus, kas materiāli atbalsta latviešu skolas un sevišķi atceras latviešu ģimnaziju Augustdorfā.

Un tad es redzu tos simtus, kas latvisko dziedāšanu piekopj un citus, kas biedrību dzīvi veicina. Tie visi, nomodā būdami, sargā latviešību, latvisko domu un latvisko garu. (Nobeigums 4. lpp.)

V. Kalns.

PIEZĪMES LAPU MALĀ

ĶĪNAS NEGALS (13)

Kamēr pasaules skatus saistīja lielā Eiropas traģēdija 2. pasaules kaŗa un tā seku laikā, palika maz ievēroti notikumi Ķīnā. Tikai 1949. gada decembrī, kad nacionālo ķiniešu valdība pārcēlās uz Formozas salu, pamezdama visu Ķīnas cietzemi komūnistu varā, pasaulei aizcirtās elpa nepatīkamā pārsteigumā. Tikai no šī brīža kļuva skaidrs, ka boļševisms ieguvis varu vēl vienā lielvalstī, turklāt iedzīvotāju skaita ziņā daudz lielākā par Pad. Savienību (Ķīnā lēš ap 580 milj. iedzīvotāju) un vienā no pasaules vecākajiem kultūras šūpuļiem. Boļševisms pēkšņi it kā trīskāršojās gan ārējos izmēros, gan kā potenciāls briesmu perēklis visai pasaulei. Ja boļševiku vara izmanto vairāk kā trešdaļu pasaules iedzīvotāju, ja tos vada plānveidīgi no viena centra, ja šie plāni ietver pārējās pasaules sašķelšanu un sagraušanu, tad briesmas nu bija acīmredzamas.

Savienotās Valstis un Anglija sāka drudžaini izpētīt stāvokli un izredzes, lai attiecīgi pārveidotu arī savus plānus. Bet pirms to paspēja un pirms paspēja viedokļus kaut cik saskaņot, notikumi aizsteidzās visam priekšā — tikai gadu pēc varas iegūšanas Ķīnas boļševiki sūtīja milzu invāzijas armiju uz Koreju. Pēc smagām cīņām Korejā, kuŗās abas puses sakās uzvarējušas, izrādījās, ka pirmās bailes un reibonis maldinājuši, ka varbūt nekas pārāk sevišķs noticis nav. Nu bija laiks izpētīt Ķīnas notikumus mierīgāk. Ķīnas izvērtējumi tomēr joprojām visai atšķirīgi. Vienīgais salīdzināšanas materiāls ir Padomju Savienības attīstība. Valda divi galvenās domas atkarā no šīs salīdzināšanas rakstura. Vieni vēro to, kas Ķīnas un Pad. Savienības notikumos līdzīgs; otri vēro tieši atšķirīgo un katrai zemei īpatnējo. To speciālistu, kas pazīst Ķīnu no pašu pieredzes, ir pārāk maz. Ķīna tādēļ rietumniekiem joprojām neparādās reālā skatījumā. Salīdzinātāju secinājumi pārbaudes gadījumos izrādās pārspīlēti un tādēļ politiskai plānošanai nederīgi. Tādēļ rietumnieku politika attiecībā uz Ķīnu ir nenoteikta, izpaužas no gadījuma uz gadījumu, veicot visnepieciešamāko, visu pārējo atbīdot un atliekot uz nenoteiktu laiku.

BOĻSEVISMA ATTĪSTĪBAI EIROPĀ UN ĶĪNĀ BIJA PĀRSTEIDZOŠI LĪDZĪGS ĢEOPOLITISKAIS PAMATS

Eiropā iedzīvotāju lielumlielais vairums lielā blīvumā apmeties gar izrobotajiem krastiem. Tur ir vecākās kultūras tradicijas, tur koncentrēta jaunlaiku tehnikas attīstība, tur izaugušas lielpilsētas, tur intensīvākā ražojumu apmaiņa un izejas vietas ekspansijai. Šīs aktīvās Eiropas aizmugurē plešas daudz retāk apdzīvots līdzenums ar maz izveidotiem satiksmes ceļiem, vāju saimniecību, neizkoptu tehniku, daudz plānāku kultūras tradiciju slāni. Tieši tāpat ir Ķīnā. Tās iedzīvotāju vairums sablīvēts (pa daļai vēl ciesāk nekā Eiropā) gar austrumu piekrasti, kur intensīva lauksaimniecība, gadu tūkstošiem veci kutūras pieminekļi, milzu lielpilsētas, tirdzniecība, izkoptāki satiksmes ceļi. Šīs joslas aizmugurē Ķīnas territorijas lielākajā daļā stiepjas tuksnešainas stepes vai kalnu augstienes ar pusnomādu saimniecību, reti apdzīvotas, grūti sasniedzamas. Boļševisms abās vietās — Eiropā un Ķīnā — izcēlās aiz attīstītās un intensīvās kultūras zemes robežām, tomēr tuvu tām un tad sāka iekarot piekrastes attīstītās kultūras un civilizācijas joslu. Abās vietās boļševisma izplatīšanās notikusi tikai pēc tam, kad zeme izvārdzināta ilgā kaŗā un iedzīvotāji paguruši un apatiski. Attīstības tempi zināmā mērā saskan ar kaŗu posmiem Eiropā un Ķīnā.

— Eiropā plosījās divi pasaules kaŗi, un boļševisms izplatījās iecienveidīgi pēc katra kaŗa. Ķīnā kaŗš plosījies gandrīz nepārtraukti kopš 1916. gada, 15 gadus tas bija iekšējs kaŗš, kopš 1931. g reizē kaŗš ar iebrucējiem japāņiem. Šī nemitīgā kaŗa laikā, kad vienmēr bija vairākas frontes, boļševiku sīkajai grupai bija arvien iespējams manevrēt starp pretiniekiem un izvirzīties pamazām par vienu no cīņas faktoriem. Komūnistu partija Ķīnā dibināta 1921. gadā. 10 gadus partijas vadība atradās Šanghajā; partijas īsto spēku tomēr deva izpostītie zemnieki; no viņiem arvien varēja veidot bruņotas bandas, kas vēlāk izvērtās par armiju. Tādas bandas darbojās Ķīnas vidienes kalnos kopš 1928. g. Čangkaišeka nacionālajai valdībai nekad neizdevās nodrošināt sev varu visā Ķīnā. Kopš 1928. g. arvien kaut nelielā Ķīnas daļā bija īpaša komūnistu valdība. 14 gadu ilgajās cīņās ar Japānu Čangkaišekam bija nepieciešams komūnistu atbalsts. Tie auga viņam aiz muguras, nekautrīgi izmantodami to, ka valdības rokas bija saistītas cīņā ar ārējo ienaidnieku.

BOĻSEVIKU IEGUVUMI EIROPĀ UN ĶĪNĀ IR VIENĀDĀ MĒRĀ RUZVELTA DEVĪBAS SEKAS

Lielākais palīgs komūnisma uzvarai Ķīnā, tāpat kā Eiropā, tomēr bija Sav. Valstu politika 1945. g. Jaltas vienošanās nodeva boļševikiem ne vien lielāko daļu Eiropas, bet izšķīra arī Ķīnas likteni. Jaltā nospriedu, ka Pad. Savienība iestāsies kaŗā ar Japānu 3 mēnešus pēc Vācijas sakaušanas, par to saņemdama daļu Japānas īpašumu un tiesības piedalīties Mandžūrijas saimniecībā. Pad. Savienība patiesi pieteica Japānai kaŗu 1945. gada 8. augustā. Japānas spēki tad bija jau sagrauti. Pad. Savienība bez pūlēm okupēja visu Mandžūriju, kur atradās gandrīz visa Ķīnas smagā rūpniecība. Gan zemi pamatīgi izlaupījuši, krievi to nodeva ķiniešu boļševiku rokās. Ķīnas boļševikiem nu bija jauna izejas vieta un japāņu pamestie ieroči. Ķīnas nacionālajai armijai pēc tam varēja uzbrukt no divi pusēm. Cīņa arī tad vēl prasīja 3 gadus, bet tās iznākums varēja būt skaidrs jau 1945. gadā. Tiklab Eiropā kā Ķīnā boļševikiem bija vēlāk jāapstājas pie Sav. Valstu vilktās robežas. Ķīnā to novilka gar jūras krastu.

BOĻSEVISMA SEJA ĶĪNĀ RĀDĀS TIKAI KĀ KRIEVU BOĻSEVISMA KOPIJA

Ķīniešu boļševiki cenšas atdarināt Pad. Savienības attīstības fazes, lai viss atbilstu teorijai. Ķīna tikai cenšas veikt paralēli un reizē to, kas Pad. Savienībā notika secīgi. Arī ķīnieši grib pārvērst savu zemi par „attīstītu rūpniecības zemi" un atbrīvot darba rokas no lauksaimniecības ar kolchozēšanas palīdzību. Tā kā lauksaimniecības raksturs Ķīnā pavisam citādāks nekā Krievijā, atdarinājums iznāk briesmīgas karikatūras veidā, bet tas nav nevienu traucējis. Tālu ejošie plāni iezīmēti jau 1947. g. kādā Mao sacerētā brošūrā. Mao attēloja zemes īpašumu attiecības Ķīnā apm. tā: 8% feodālajiem muižniekiem un lielsaimniekiem piederot gandrīz 80% zemes, 90% vidējiem un nabadzīgajiem zemniekiem pieder tikai 20% zemes. Šiem skaitliem nebija nekāda sakara ar īstenību, Mao tos bija pārņēmis no līdzīgām krievu brošūrām. Ķīnā kopš 2000 gadiem nav bijis nekādas ar feodālām privilēģijām balstītas muižnieku šķiras un nav arī gandrīz nekādu lielsaimniekus; 80% zemes pieder nabadzīgiem sīkzemniekiem (līdz 6,4 ha), 20% vidējiem saimniecīņiem, kam arī reti vairāk nekā 10 ha. Muižnieku Ķīnā tātad nebija, likvidēt tos tomēr vajadzēja, lai izskatītos pēc revolūcijas un lai pierādītos dogmas zinātniskums. Ķīnas boļševiki tādēļ iekārtoja karaspēka nodaļu aizsardzībā īpašus tribunālus, kam bija jāizraugās katrā ciemā no zemnieku vidus daži, kas sodāmi ar nāvi kā feodālie izsūcēji. Tā noslepkavoto zemniekus, skaitu lēš ap 500.000. Tas bija revolūcionārais „muižnieku zemes" atsavināšanas posms. Pēc tam inscenēja cīņu pašu sīkzemnieku starpā, no kuŗiem vajadzēja līdzīgā kārtā izslēgt „kulakus". Vārdū sakot, uz laukiem bija ar terrora palīdzību jāizkārto pilnīgas nedrošības stāvoklis, lai zemnieki bez kurnēšanas pildītu visas prasības. Pēc tam nāca pašas prasības: labības tirdzniecības aizliegums un valdībai nodomādās normas. Sākās zemnieku bēgšana uz pilsētām, kur tomēr nekādas rūpniecības vēl nebija un sabēgušie zemniecīņi nevarēja atrast darba. Tādēļ bija jāierīko krievu parauga spaidu darbu nometnes, kuŗās ievietoto skaits drīz sasniedza ap 20 miljonu. Tāds ir Ķīnas „progresa ceļš". Boļševisma bezjēdzīgās zvērības Ķīnā ir varbūt vēl lielākas nekā Krievijā. Bet ir pierādījies, ka arī Ķīnā organizētais terrors panāk visu un iedzīvotāji nav spējīgi pretoties. Ķīnas boļševiki staigā pakaļ no krievu biedriem aizņemtajam fantomam, un viņiem arī nekas nekait, ka viņu pēdās krājas asinis, bads un posts. Visiem optimistiem, kas cerēja uz Ķīnas zemnieku pretestību, bija jāpievilas, pesimistu paredzējumi iznāca pareizāki.

Turpinājumā: Ķīnas un Pad. Sav. atšķirība

TRIMDINIEKA PĀRDOMĀM

Vai 1956. gadā nāks brīvības kaŗš?

Jaunajā gadā ieejot un skatoties nākotnē, latviešu patriots ne visai priecīgā noskaņā vēro zīmes sevī, citos un savā apkārtnē. Pati Latvija, mūžam dzīva tautas garā un mūsu zemē, nav atbrīvojusi nevienu no pienākuma strādāt un upurēt Latvijas brīvībai. Latvijas mobilizācija ir nepārtraukta, kopš mūsu zeme okupēta. Pirms vērtējam citus, lai jautājam — ko es esmu darījis? Katrā ziņā nebūs neviena latviešu trimdinieka, kas sev neatzīsies, ka būtu varējis darīt un upurēt vairāk, nekā padarījis. Katrs pats ir pirmais vainīgais. Tādēļ katrs pats lai pirmais stājas atkal cīnītāju rindās. Tad citi būs labāki un apkārtne gaišāka.

Un latviešu patriots gadu mijā grib skatīties tālāk par trimdu. Uz turieni, kas bija un būs, uz pašu Latviju. Tur ir visuzticāmakie un vislielākie brīvības cīnītāji, kas nav padevušies ienaidniekam un nepadosies.

Reitera aģentūra ziņoja no Maskavas, ka Pravdā, Komūnistā un Partijas dzīvē, šajos vadošajos komūnistu izdevumos, sevišķa uzmanība pievērsta Baltijas tautu „buržujiskajam nacionālismam," kas vēl dzīvs.

Partijas dzīve raksta, ka „nacionālie aizspriedumi" izpaužoties nievājoši nicinošā izturēšanās pret citu tautu pārstāvju cieņu, apvainojošos palamu vārdos utl. Visi šie komūnistu partijas preses organi draud, ka nacionālās tieksmes, šīs „pagātnes atliekas," izņīdēšot ar visiem līdzekļiem. Nu jau vairāk kā 10 gadu boļševiki draud to pašu, bet, acīmredzot, nav tikuši klāt latviešu tautas nacionālajam garam, jo nav to vēl spējuši izņīcināt!

Visniknāki pret savas tautas nacionālismu, un tādēļ visriebīgāki Komūnistā uzbrucis Jānis Kalnbērziņš. Viņam, Kangaram, vairs palicis no latviskā tikai vārds, pats viņš ir padomju imperiālists, kas vēršas pret savas tautas dzīvību un brīvību.

Lai latviešu trimdinieks būtu trauksmīgāks cīnītājs par Latviju, ir vajadzīgs lielāks naids pret komūnismu.

Brīvo valstu bojā ejas bilance ir visdegošākā naida ella. Bulgāpins Kašmirā kūdīja indiešus: „Jūs tikai paceliet kādā kalnā lāpu vai pasauciet mūs, un mēs tūlīt būsim klāt Kašmirā." Kremlis uzglūn Āzijai tāpat kā vēl brīvajai Eiropai. 1956. gads slēpj cilvēcei lielas briesmas.

Tas sākās ar Molotova-Ribentropa līgumu 1939. gadā. Toreiz komūnisma varā bija 200 milj. cilvēku, bet tagad — pēc 16 gadiem — tuvu 1 miljardam cilvēku — 1/3 no visas cilvēces. Komūnisms ir aprijis Latviju un vēl 14 Eiropas un Āzijas valstis. Bet nevienā šajā valstī brīvās vēlēšanās komūnisti nav guvuši vairākumu un varu — neviena tauta nav vēlējusies un nevēlas komūnismu. Un tomēr komūnisms iekaŗo pasauli ar varu, viltu, krāpšanu.

Komūnisms iekaŗo, bet neuzvar. Tādēļ komūnisms tiecas nokaut visus tos, kas drošāki tiecas uz brīvību. Latvija, Lietuva un Igaunija ir vienas no pirmajām, kuŗu tautas Kremlis grib izkaut līdz pēdējam pasīvam pretcīnītājam. Un tādi ir tautas lielākā daļa.

Tādēļ mēs nevaram gaidīt uz „ilgāka laika" atrisinājumu. Brīvība nepievil un nevienu nenodod. Lai 1956. gadā nāk — brīvības kaŗš!

MAZS, BET ROSĪGS JAUNATNES PULCIŅŠ LONGVJŪ

Visjaunākais no rietumpiekrastes jauniešu pulciņiem ir Longvjū latviešu jaunatnes pulciņš, kuŗš dibināts 1955. gada maijā.

Longvjū un Kelso pilsētās dzīvo ap 15 latviešu jauniešu, no kuriem 12 darbojas pulciņā. Tā dzīvi vada valde (A. Rogainis, M. Ieviņa, M. Liepiņa un J. Grods), aktīvi sadarbojoties ar vietējām latviešu organizācijām. 60 proc. pulciņa jauniešu ir arī ALJAs aktīvi biedri. Cerams, ka pārējie jaunieši viņiem pievienosies tuvākā laikā.

Ideju un gribas spēka Longvjū jauniešiem nekad nav trūcis, ko pierāda 18. novembrī sarīkotais radio raidījums, kas izdevās teicami, vēl vairāk tāpēc, ka jaunieši visu bija veikuši pašu spēkiem un bija pirmoreiz „ar pīpi uz jumta," veicot programmas sastādīšanu.

Reizi mēnesī pulciņa jaunieši rīko literārus vakarus A. Dravnieka vadībā, iztirzājot mūsu rakstnieku darbus un rīkojot rakstnieku atceres vakarus (Poruka), kā arī citas līdzīgas sanāksmes, referātus, izbraukumus uti.

Pulciņa jaunieši piedalījās ALJAs 5. jaunatnes vadītāju sagatavošanas kursos un rietumpiekrastes jaunatnes dienās, bieži apmeklē Pórtlandes jauniešu sarīkojumus. Nesen pulciņa uzņēmīgākās dalībnieces noorganizēja meiteņu trio un jau vairākas reizes ar labiem panākumiem uzstājušās latviešu sarīkojumos.

Decembra mēnesī Longvjū jaunieši nosūtīja ziedojumus uz Vāciju caur YMCAs organizāciju, lai tur sagādātu latviešu jauniešiem priecīgākus Ziemassvētkus.

Ar nākotnes nodomiem un plāniem Longvjū jaunieši ir diezgan piesardzīgi un noslēpumaini, taču šķiuvis zināms, ka pulciņš nodomājis rīkot pirmo patstāvīgo vakaru ar plašu programmu, lai iepriecinātu mazo Longvjū latviešu koloniju.

Sakarā ar rosīgo darbību 1955. gadā ALJAs valde piešķīrusi LLJP atzinības balvu Cela Zīmju gada abonementu.

A.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

NJUJORKA

Ņujorkas Latviešu biedrības 63 gadu pastāvēšanas svētki notiks 14. janvārī, pl. 8.30 Webster Manor zālē, 125 E. 11. St., Manhatanā. Paredzēts svētku akts, goda biedru godināšana, koncerts un balle.

INDIANAPOLE

Vietējā DV apvienība vecgada vakarā Antler's viesnīcas telpās bija rīkojusi DV organizācijas 10 gadu dibināšanas atceri. Par organizācijas mērķiem un tas tapšanu referēja apvienības pr-ks J. Lazdiņš. Pēc referāta sekoja koncerts, kuŗā piedalījās komponists V. Ozoliņš ar klavieŗu solo un jaunās paaudzes censone Vita Ozoliņa ar vairākām solo dziesmām komponista V. Ozoliņa pavadījumā.

Sarīkojumā tika pasniegti atzinības raksti par centīgu un sekmīgu darbību organizācijā. Tos saņēma apv. pr-dis J. Lazdiņš, sekretārs E. Šļaukstiņš un K. Vanags.

Sarīkojums bija labi apmeklēts, viesi šķīrās agrā 1956. gada stundā.

Daugavas vanagu apvienība ar vietējo Latviešu jaunatnes organizāciju podomi stājusis pie karnevāla „Tūkstots un viena nakts" sagatavošanas darbiem. Karnevāls paredzēts 4. februārī vācu biedrības „Liederkranz" telpās Indiānapolē.

Baltiešu koncertu apvienības kārtējais koncerts notiks 29. janvārī. Tas paredzēts kā kamermūzikas vakars ar tenora Voldemāra Salnas un the Latvian Trio ansambļa piedalīšanos.

A. B.

ROČESTRĀ (N. Y.)

Organizāciju rīkotais kopīgais eglītes vakars, kas pirmoreiz notika Sv. Pāvila baznīcas apakšējā zālē, bija pulcējis daudz dalībnieku, pa lielākai daļai visjaunāko paaudzi. Pēc. māc. Zīraka ievadvārdiem paši mazākie daudz deklamēja, izpelnoties Ziemsvētku vecīša dāvanas. Skolu jaunatne mūziceja. Sekoja loti sirsnīgs sadraudzības azaids. Jāatzīmē, ka pirmoreiz svētku galdā nebija reibīgo dzērienu. Mazie vēl dažu jautru stundu aizvadīja rotaļās un tautiskajās dejās.

Latviešu balerina Beatrise Krieviņa, kuŗa jau vairākus gadus Ročestrā vada savu baleta skolu, Ziemassvētkos uzstājās televīzijas raidījumā ar solo un grupu priekšnesumiem, sniedzot arī interviju par Ziemassvētku svinēšanu un paražām Latvijā.

Latviešu sestdienas skolas darbā iestājies atslābums, jo ne visi vecāki vairs sūta savus bērnus skolā gan transporta dēļ, gan aizbildinādamies ar to, ka mazos māca mājās. Ja skolas darbība, kas sākumā un vēl pagājušajā mācību gadā bija visai intensīva, tagad apsīktu pavisam, tad vaina gulsies uz kūtro vecāku sirdsapziņas.

GRAND RAPIDI (MICH.)

Vecgada vakarā Grand Rapidu kolonijas latvieši bija pulcējušies neparasti kuplā skaitā Latviešu biedrības telpās, lai kopējā pulkā sagaidītu jauno gadu. Koncertēja tenors P. Lielzuika no Kalamazū, viņa sniegums visiem ļoti patika. Gadu mijā klātesošos uzrunāja Latviešu biedrības priekšnieks inž. O. Leimanis, novēlot ikvienam panākumus darbā un labklājību personiskā dzīvē. Sekoja balle.

Medicīnas tehnoloģijas skolu pie Batervorta slimnīcas beigušas sek. latvietes: Ilga Jansone, Milda Čunčiņa, Berta Buša un Aina Tālberga, kuŗas turpat saistītas darbā. Jau agrāk šo pašu skolu beidza Mirdza Jirgensone, iegūstot zin. gradu. Viņas studējušas Latvijas universitātē.

Sākusies makšķerēšana uz ledus, vairāki tautieši paspējuši vilkt krietnus lomus. Centīgs makšķerēšanas sporta piekopējs vēl joprojam ir sirmais draudzes gans prāv. J. Ozols. Mednieki un makšķernieki pastāsta, ka šogad medību sezonā izdevies pieveikt arī varenu staltradzi briedi. Bet tā kā šāvēji vienlaicīgi bijuši vairāki, tad īpašnieku nācies izšķirt ar lozi. Laimējis inž. Ludvigs Rozentāls.

Skautu kopnieku kursus rīkos jūlijā Grand Rapidos; tos noorganizēs 3. novada priekšnieks A. Grigors.

Grand Rapidu akadēmisko organizāciju kopas Mičigenā slēgta eglītes vakars notika 1. janvārī Latviešu biedrības telpās. Svētbrīdi noturēja Vienības draudzes mācītājs J. Lazda, bet runu teica kopas priekšnieks agr. V. K. Liepiņš. Vakaru ar klavieŗu priekšnesumiem kuplināja Ed. Grīnvalds no Hastingas un daži jaunās akadēmiskās saimes locekļi. Bija vecā un jaunā paaudze, bija gādāts arī par azaida galdu.

Latviešu jaunatnes pulciņā Pērse pag. darb. gadā rosīgāki darbojušās trīs kopas: literātā ping-pong un priekšusumu. Literārā kopa kārtējās sanāksmēs iepazinusies ar tautas dziesmām un vairākiem R. Blaumaņa darbiem. Sešas reizes gadā kopa izdod žurnālu Atstari, kuŗa saturs un apdare atstāj tīkamu iespaidu. Pēdējā n-rā visai vērtīgs ir audzinātāja Mārtiņa Gaides raksts — Kas aizdegs zeltā lampas? Žurnāls apmaiņas ceļā tiek piesūtīts visiem jaunatnes pulciņiem ASV un Latviešu nacionālās jaunatnes apvienībai Kanadā. Rīkoti novadu vakari, ping-pong turnīrs un iekārtots pulciņa dzīves albums.

Jauniešu aktīvitāte varētu krietni vien pieaugt, ja pulciņā darbotos arī tie daudzie, kas gan skaitās sarakstos, bet no darba atturas, pat neierodas izcilākajos sarīkojumos.

2. janvāŗa vakarā pienāca skumju ziņa, ka Batrvortas slimnīcā ar smadzeņu trieku pēkšņi miris 70 gadus vecais Frīcis Richters. Nelaikis slimnīcā bija tikai dažas dienas. Viņš dzimis Ivandes pag., bet sava mūža lielāko daļu pavadījis Gaiķu pagastā, kur aktīvi piedalījies vai visās vietējās organizācijās. Būdams Vienības dr. locekļis Grand Rapidos, daudz līdzekļu un neskaitāmas darba stundas ziedojis savai baznīcai. Bija dzijas latviskas sirsnības apgarots cilvēks. Par viņu sēro piederīgo un draugu pulks brīvajā pasaulē un dzimtenē. Savienotajās Valstīs nelaikis ar dzīves biedri un citiem piederīgajiem ieceloja 1949. g. un apmetās uz dzīvi Minesotā, tad pārcēlās uz Nujorku, bet pēdējos gadus dzīvoja Grand Rapidos. V. Z.

— Es biju nupat pie tava tēva un lūdzu viņam tavu roku, mīļā.

— Un ko viņš tev atbildēja?

— Viņš iedeva man izpildīt pieteikuma anketi.

CELA VĀRDI

Lai iegūtu īstu laimi, ir vajadzīgas divas lietas: mierīgs prāts un pieticība.

Kardinālš Mekgigens

*

Augstprātība ir jāapslāpē vairāk pat nekā ugunsgrēks.

Heraklits

*

Uzvara pār sevi pašu pierāda drosmi. Disciplinēts cilvēks ir izvēlējies starp divām brīvībām: neīsto, kad cilvēks jūtās brīvs darīt, kas viņam tīk, un īsto, kad viņš ir brīvs darīt to, kas jādara.

A. J. Kronins

*

Ikvienam ir savs īpatnējs ceļš pie Dieva.

Novālīss

KĀDAS GODĪBAS GALS

ĒVA BRAUNA — „MEITENE ZELTA BŪRĪ" (3)

Hitlera sulainis stāsta par „vadoņa" darbu un dzīvi

Rūpīgi es ietinu abus ķermeņus biezās segās, lai neviens nevarētu redzēt Hitlera seju pēc nāves, un divi apkalpes locekļi man palīdzēja iznest viņa līki. Ēvas Brauns nedzīvo ķermeni iznesa majors Guensečs, stāba adjutants. Viņa bija tērpta tumšzilā ģērbā, gaiši brūnās italiešu kurpēs un nailona zeķēs. Uz viņas rokas bija parastā dārgakmeņu sprādze, ko tā vienmēr nēsāja, un platīna rokas pulkstenis, greznots ar dārgakmeņiem.

Tad ar Guenseča un vēl citu virsnieku palīdzību mēs izlējām kannu pēc kannas benzīna uz abiem ķermeņiem. Netālu no mums bija sadzirdama automatisko ieroču klaboņa. Es zināju, ka drīkstu pazaudēt tikai dažus mirkļus. Ap mums dega lielās Berlīnes celtnes, un vējš dzenāja uguni uz visām pusēm. Pie bunkura ieejas es aizdedzināju visus papīrus, ko biju savācis vienā kaudzē. Tikko mans sērkociņš pieskārās petrolejas piesūcinātām segām, gaisā pacēlās milzīgas liesmas un uguns, bet tikpat ātri tās atkal aprima. Es atcerējos Hitlera vēlēšanos: palikt pāri drīkstēja tikai pelni.

GĒBELSS ATZĪSTAS

Neliela laužu grupa stāvēja puslokā ap abiem degošiem ķermeņiem, bet es sāku šaubīties, vai tiešām mums izdosies pārvērst pelnos šos divus nedzīvos ķermeņus. Hitlera formas tērps un Ēvas tumši zilais bija sadegušī, bet viņu ķermeņi vēl vienmēr bija pazīstami. Tad turpmāko notikumu vadību pārņēma Bormanis, jo viņš bija saņēmis privātas pavēles, lai gan to saturu es nekad neuzzināju. Gēbelss, Bormanis un Aksmanis stāvēja tuvu šiem diviem ķermeņiem zem krēslojošām, brīžam sārtajām debesīm. Gēbelss man teica: „Linge, vai tiešām jūs nevarējāt iespaidot vadoni atteikties no šī soļa?"

„Doktora kungs" es atbildēju, „ja jūs to nevarējāt, kā gan lai es to būtu varējis?" Tad bālais un trīcošais Gēbelss atzinās.

„Es esmu nolēmis iet to pašu ceļu, ko vadonis — izbeigt savu dzīvi. Es gribēju mirt tajā brīdī, kad viņš mira, bet pēdējā minūtē es nevarēju to izdarīt."

Pēc tam es ķēros pie sava otrā uzdevuma — sadedzināt un iznīcināt visu, kas piederēja Hitleram. Vēlāk Hitlera vienības vīri man stāstīja, ka abi ķermeņi aiznesti nedaudz tālāk un tur sadedzināti.

MAN JĀATGRIEŽAS NOTIKUMA VIETĀ

Pasaule zina, ka mans bēgšanas mēģinājums neizdevās. Vēlāk, atrodoties krievu gūstā, es tiku atvests atpakaļ uz šo šausmīgo notikuma vietu, lai parādītu, kur pēc manām domām vajadzēja atrasties vietai, kur sadedzināja abus ķermeņus. Es tiku taujāts neskaitāmas reizes, no kā spriežu, ka viņu ķermeņi nekad nav atrasti.

Man ir sava teorija, un nekas vairāk. Un proti, es domāju, ka viņi sadedzināja Hitleru un Ēvu kopējā kapā, kas atradās tuvu kancelejai. Bet es to nevaru apgalvot. Es nedrīkstu atgriezties Austrumberlīnē uz to vietu, kur es Hitleru redzēju pēdējo reizi. Bieži pie šīs zonas robežas esmu raudzījies pāri uz kancelejas pusi, bet viss, ko es varēju redzēt, bija tikai drupas.

SESI GADI MĪLESTĪBAS GUSTĀ

Es neuzskatu Hitlera privāto dzīvi par noslēpumu, un man ir zināms viss, ko viņš darīja no saules lēkta līdz rietam. Atgriežoties brīvībā pēc 11 gariem gūsta gadiem, mani pārsteidza jautājumi un tas, ka pasaule vēl vienmēr neziņā brīnījās, ka Ēva Brauna bijusi Hitlera „mīļākā". Uz šo jautājumu varu atbildēt bez kavēšanās. Jau 1935. gadā, kad es pievienojos Hitlera stābam, Ēva un Hitlers jau bija tuvi pazīstami, un visus sekojošos gadus viņi dzīvoja kā mīlas ligzdā. Vācu tauta patiesos notikumus nezināja, jo laikraksti par tādām lietām nerakstīja, un arī mēs pārējie par to nekā nerunājām. Neilgi pēc iestāšanās viņa stāba dienestā es kļuvu tas vīrs, kas vienīgais redzēja, ka Hitlers šī vārda tiešākā nozīmē kļuva par vīru sievietei pēc paša izvēles. Jau 1936. gada sākumā netālu no Berchtesgādenes, Berghofā, viņš lika iekārtot sev atpūtas vietu, māju ar 4 telpām Ēvai un sev, kas bija pilnīgi izolēta no pārējām. Šī māja tika celta Ēvai, ko Hitlers tik ļoti mīlēja.

Bez šaubām, viņa nebija Hitlera dzīvē pirmā sieviete, bet no brīža, kad viņš to satika, Hitlera dzīvi nekrustoja citas sievietes. Tas nenozīmē, ka viņš būtu akls pret citu sieviešu skaistumu. Tālu no tā! — Mani samulsina tas, ka pasaule domā, ka Hitleru sievietes nav interējušas. Pilnīgi otrādi. Bet es negribu noliegt to, ka viņš bija iemīlējies Ēvā. Bet es zinu arī visu par viņa romantisko mīlestības stāstu.

HITLERS IEMĪLAS 19-GADĪGĀ SEKRETĀRE

Ēva Brauna bija kāda Minchenes skolotāja meita. Viņai bija divas māsas. Vienu no viņām apprecēja vīrs, ko sauca par Fēgeleinu, un kas tajā laikā bija pulkvedis, kas mēģināja izbēgt uz rietumu valstīm ar kasti, pilnu ar zeltu un dārgakmeņiem. Hitlers viņu lika nošaut. Arī tas neko nepalīdzēja, ka viņš bija Hitlera sievas māsas vīrs.

Ēvas otras māsas vīrs bija patiess un īsts žurnālists, bet nekad nerakstīja par Hitleru. Pirmo reizi Hitlers Ēvu satika Zalcburgā. Viņa pieņēma sekretāres darbu pie Heinricha Hofmaņa, kas tuvu stāvēja Hitleram. Hitlers viņu sauca par „tautas meiteni", vai „meiteni no tautas" un bieži vēlējās ar viņu satikties. Viņai toreiz bija 19 gadu. Laiks gāja, un arī Hitlera un Ēvas attiecības kļuva aizvien tuvākas, līdz beidzot Hitlers dalīja savu četristabu dzīvokli Berghofā ar Ēvu.

ES PĀRSTEIDZU HITLERU KOPĀ AR ĒVU

Pirms es ko stāstu tuvāk par pašiem notikumiem, man būtu jāattēlo arī telpu iedalījums dzīvoklim, kur ieeja visiem bija aizliegta. Skatoties no augšas, māja atveidoja L burtu, kura garākā galā bija ierīkota Hitlera darba istaba, bet īsākā galā atradās divas guļamistabas ar divām vannas istabām. Darba telpa bija loti ērta. Tai vienā galā bija ierīkots birojs, otrā zāle. Blakus kamīnam atradās divi klubkrēsli un dīvans. No darba telpas vienas durvis veda uz Hitlera guļamistabu, bet otras pretējā pusē uz vannas istabu, kā arī uz mazu pieliekamo telpu, kurai savukārt bija savienojums ar Ēvas guļamistabu. Hitlera istabā atradās plats divvietīgs guļamais dīvāns, turpretim Ēvai bija parastā normālā platuma dīvāns. Netālu no Ēvas istabas bija manējā, tā kā es vienmēr zināju, kad Hitlers atrodas kopā studiju telpā ar Ēvu.

Tas bija vecs Hitlera paradums, pieslēgt durvis no iekšpuses, lai neviens tur nevarētu ieiet. Es atceros tikai vienu vienīgu gadījumu, kad Hitlers nebija pieslēdzis durvis uz savu darba istabu, un, nekā jauna nedomādams, es pēc parastā signāla devos iekšā. Tur uz dīvana, Ēvu rokās turēdams, sēdēja vadonis.

Ieraudzījis mani, viņš uzlēca kājās, un es neticu, ka man būtu klājies labi, ja Ēva nebūtu metusies starpā. Tāda reize bija tikai viena.

ĒVA GROZA HITLERA PAVĒLES

Nenoliedzami ir tas, ka Ēvai nekas netrūka, nekas, kas pasaulē bija dabūjams, izņemot laimi, ko dod un var dot pašas izvēlēts vīrs. Mēs, stāba piederīgie, bieži lietojām parunu „meitene zelta būrī", kam vācu valodā ir arī cita nozīme. Viņai bija tualetes, kādas vien varēja vēlēties, un „Hitlera galma" ciemiņi bieži viņu apskauda. Bet patiesībā viņa bija vientuļa, malā nodēbīta sieviete. Atceros kādu gadījumu kara pēdējos gados, kad Hitlers bija izdevis pavēli slēgt visas dāmu frizētavas, lai taupītu visu totālam karam.

To dabūjusi zināt, Ēva devās pie Hitlera un teica: „Tavi karavīri, kas atgriežas no frontes, vēlas aizmirst kara rēgu skaistu sieviešu sabiedrībā. Bet kā sieviete tavu varonīgo karavīru acīs var būt skaista, ja viņas mati nav kārtībā?" Hitlers nekavējoties pavēlēja, ka frizētavām jāpaliek valā.

(Turpinājums sekos)

KANADAS VALŪTAS VĒSTURE

Par Kanadas naudas pirmsākumiem vēl arvienu dzirdami dažādi minējumi, bet nesen The Bank of Canada publicēja glītu grāmatiņu, kas lasītājiem sniedz īpaši labu naudas vēstures tēlojumu.

Pēc vēsturnieka Adama Šorta datiem, paskaidro The Bank of Canada, nauda papīra zīmju un monētu veidā jau 1645. gadā sākusi ieņemt galveno lomu Kanadas dzīvē.

Līdz tam laikam bija visai maza vajadzība un izdevība lietot regulāras naudas zīmes. Indiāņi iemainīja savas zvērādas pret precēm, un kolonisti, kas galvenokārt kalpoja kolonizācijas un tirdzniecības monopoliem, tos apgādāja ar visu vajadzīgo.

Franču kolonizācijas augšanu toreiz kavēja apgrozības līdzekļu trūkums, lai varētu apmierināt kolonistu vajadzības, kā arī tirgoņu un valdības iestāžu prasības. Tai pašā laikā Francijas valdība bija finanču spaidos. Sakarā ar to Kanadā apgrozījās Portugales, Spānijas un Meksikas naudas kopā ar Francijas zelta un sudraba luidoriem, kā arī mārciņas, kronas, franki utt.

Valūtas trūkums un juceklis radīja gadu tecējumā dažādus aizstājējus, kuriem līdzīgi nebija sastopami nekur citur visā pasaulē.

„Visneparastākā no visām naudām bija slavenā „spēļu kāršu nauda," ko pirmās izlaida 1685. gadā franču koloniju iestādes. Sākumā tā bija domāta tikai kā sezonas pārejas nauda, ko pagatavoja, sagriežot spēļu kartes ceturtdaļās un piespiežot kasiera vaska zīmogu."

Bet laiku tecējumā kāršu nauda kļuva par svarīgu Franču Kanadas valūtas sastāvdaļu, un tā tāda palika līdz Kvēbekas krišanai 1759. gadā.

Līdzīgas grūtības piedzīvoja arī Jaunskotijas kolonisti, un tur valūtas pieprasījumi ierosināja Halifaksas naudas izlaišanu.

Pirmās pūles izdarīt bankas operācijas britu Ziemeļamerikā atzīmētas 1792. gada sākumā, un kā pierādījums tam ir uzglabājies vismaz viens piecu šiliņu gabals papīra naudā, ko izlaidusi The Canadian Banking Co.

Brošūra izseko 163 gadus Kanadas valūtas vēsturē, kamēr 1934. gadā nodibinājās The Bank of Canada, kurai bija jāuzņemās visa atbildība par Domīnijas papīra naudas apgrozību. CS

POLICISTS NOZADZIS DĀRGLIETAS

Divpadsmit gadus cietumā būs jāpavada bijušam policijas komisāram Luisam Žirārdam, kurš 1953. g. policijas galvenā mītnē apzaga kādu Libanonas dimantu tirgotāju, pievācot tā dārgakmeņus apmēram 100.000,- dol. vērtībā.

Žirārda palīdze, — dimantu tirgotāja mīļākā, par izpalīdzību saņēma tikai 30 mēnešus cietuma sodu, bet viņai jāatlīdzina arī nodarītie zaudējumi.

Dimantu tirgotāja apstrādāšana notika ļoti īpatā veidā. Bijušais policijas komisārs ieaicināja tirgotāju policijas iecirknī it kā uz dārglietu kontroli, kad tirgotājs bija kādu stundu veltīgi nogaidījis komisāru, tas griezās pie kāda policista, lai uzzinātu kāpēc tik ilgi jāgaida. Starplaikā Žirārds, protams, bija pazudis ar visiem dārgakmeņiem. Viņu ar izpalīdzīgo meiteni drīz vien atrada un apcietināja, bet no dārgakmeņiem vēl līdz pat šai dienai neva ne vēsts.

Nāciet un priecājieties!
Labākās un jaunākās eiropiešu filmas
MELODY THEATRE
Montreālā, Sherbrooke W. St. Lawrence stūrī,
(35 MILTON ST. MONTREAL)
tel.: AV 8-3070
Katru piektdienu jauna programma, katram uzvedumam piedevām aktuālie jaunākie notikumi Eiropā.
Visām filmām paraksti angļu valodā.
Izrādes sākas darbdienās 6.05 un 8.30 vakaros. Sestdienās un svētdienās 2.05, 4.15, 6.30, un 8.45 vak.
VISI LAIPNI IELŪGTI

SARGS, CIK GARA...

(Pārnesums no 3. lpp.)

Ir labi, ka to dara. Ja nepagurs šai darbā un neatkritīs no tā, tad pienāks brīdis, ka arī šos „ganus" apspīdēs „tā Kunga spožums."

Lai tāpēc māte bērnam saka,
Lai dzird no tēva lūpām dēls:
No katras tumsas droša taka
Mūs pretim saulei vedīs vēl.
Un tad —
Sasauksimies mēs no visām trimdas tālēm:
No ledus tundrājiem un sastingušām gālēm,
No versmes tuksnešiem ar izdegušām zālēm —
No vācu vakariem, tāpat kā krievu rītiem
Un iesim atpakaļ...
Mēs pārnāksim, jo zvaigzne, kas mūs vada,
Ir mūsu Latvija!...
Reiz sasauksimies mēs kā putni pavasaros
Un kājas ausimies, lai sāktu ceļus garos
Uz mūsu Latviju! —

(Fr. Dziesma.)

Nems lauku samniece sev brūnaļu tad līdzi, bet samnieks rudzu, kviešu pūru sēklai un lauksaimniecības mašīnu, un amatnieks ar kādu savam jaunajam amatam noderīgu mašīnu un zevjnieki savās motorlaivās un ar tīkliem, un visi ar savām svešajās zemēs iegūtajām zināšanām, pieredzi, atziņām un izpratni, un vecāki ar tiem bērniem, kuŗus viņi izaudzinājuši Latvijai, ar lielu sirsnību, ar vārdiem: te nu mēs esam un tie bērni, kas mums ir, un tad mēs, griezušies atpakaļ mājās, tāpat kā gani Ziemassvētku stāstā, „godāsim un slavēsim Dievu par visu."

Lai tas tā būtu, tas — šo rindu rakstītāja vēlējums jaunajā gadā!

Illustrējis uz O'Keefe's pasūtījumu Michails Dmitrenko, Ukrainā dzimis Kanadas mākslinieks

SENS KANADIEŠU PARADUMS

ZVEJOŠANA UZ LEDUS

Līdz ko lielie ezeri pārklājas ar ledu, simtiem nelielu būdiņu parādās uz ledus. Katrā no tām iekšpusē blakus mazām apsildīšanas ierīcēm priecājas zvejnieki, apgādājušies ar zvejas rīkiem, izcirtuši ledū caurumus, gaida savus lomus, ķerot garšīgas ezeru foreles, asarus vai baltās zivis, vai arī citas. Zvejošana uz ledus ilgus gadus ir bijis kanadiešu paradums, kur izklaidēšanās prieku bauda kā jauni, tā veci.

O'Keefe's
OLD VIENNA
BREWERY LIMITED

Jānis Lāma

Negantnieks

ROMĀNS

45. turpinājums

— Laikam cienīgtēvs saskaities par to, ka Baltijas Vēstnesī kāds par mācītāju siecinieks rakstījis... Varbūt viņš tur aumeistaru par vainīgo? —

Kādi dziedātāji iesmējās:

— Gan, gan — Saulītim taisnība! —

Neilands redzēja, ka dziedātāji kļūst pārgalvīgi, un pacēla roku, kā to bija pieradis darīt klasē:

— Mīļie ļaudis un tu, Saulīt, — viņš runāja stingri, — cienīgs mācītājs mums atļāvis turēt draudzes skolā dziedāšanas provjus, bet nekādu taisnību vai netaisnību te vis nevaram meklēties. Kā teicu, nākamo dziedāšanas provi noturēsim pēc divi nedēļi — bet tagad ejiet mājās! — viņš iegāja atpakaļ skolā. Dziedātāji kurnēdami sāka izklīst. Pagalmā palika tikai Lazdiņš ar Saulīti.

— Tur būs noticis gan kas vairāk, nekā skolaskungs mums saka, — Lazdiņš domīgi runāja.

— Būs tā, ka Grigam taisnība — Kronis neganti pīkts uz aumeistaru pa vāciski kliedzis, līdz tas no jērkambaŗa izskrējis. —

— Arī es pats savām acīm redzēju, ka aumeistars jērkambaŗa durvis aiztrieca un paceltu galvu cauri baznīcai uz ērģeļu luktu aizgāja. —

— Tad būs bijis ķiviņš abu starpā! Kad iekarsis, Kronis lēti nepadodas, un arī aumeistaram ir cieta un droša piere kā aunam. Kad divi tādi satiekas, tad gan var dusmu dzirksteles izlēkt. Pēc tādas saduršanās Krogzemis nebūs gribējis nākt dziedāšanas provī, kāpēc tad arī pats skolaskungs to vadīja. —

Pagalmā ienāca kāda sieva ar kulīti pār pleciem un apstājās pie abiem runātājiem.

— Nu tad labu dienu, ciemiņi! —

— Labdien, Krūkļa māt, vai nu kādās liecībās steigsies, vai, ja tik prāvu iztikas kuli pār pleciem pārmetusi? —

— Jau nu svētā dienā liecībās iešu! Atnesu, raug, nedēļas ēsmu savam Jānītim — viņš jau man tāds pavārgs miesās — vēlāk atnāks pats ar grāmatiņām... Bet — nezin, vai skolas kungs mājās? Sak, rasi aizaicints kādās kāzās vai bērēs. Skolaskungu tak visi lielmaņi aicina savos godos.

— Nupat beidzās dziedāšanas provis, tāpēc ir gan vēl mājā — ej vien iekšā, ja ir kāda vajadzība.

— Bet kozin, Saulīt, vai ir, tā teikt, labā prātā? —

— Vai tev kāda prasīšana vai lūgšana, ka tā baidies? —

— Kas tad man, tādam prastam cilvēciņam, par lūgšanu vai par ko! Ir tik tāds nieka mazumiņš: gribu, raug, palūgt skolaskungu, lai nepaļauj manu Jāniti aumeistaram, bet lai skolina pats... —

— Kāpēc tad aumeistara tā vairies, Jāņamāt? —

Sieva paskatījās uzmanīgi visapkārt, tad turpināja, gandrīz čukstēdama:

— Dzirdēju stāstām, ka šis, raug, mūsu aumeistars, bērniem vecus pāšļus uzskrīvēt liekot un pēc tam no galvas mācīties spiežot. Bet kam manam bērnam tādi vajadzīgi? Sak, ka nedabū to vēl zināt Kroņa cienīgstēvs, negribēs tad Jāniti pieņemt mācībā. Lai tad labāk māca pats skolaskungs rēķināt un pa vāciski runāt. Tad tak ar laiku arī mans puiķelis kļūs pie maizītes, kam plānāka garoziņa... —

— Nu tu, Jāņamāt, gan niekus saklausījusi, ko pa sētmalām melš! —

— Tā vis nesaki, Lazdiņ! Tev, lielmanim, darbs kaulus nelauž, tev arī nav, par ko bēdāt. Mums, nevaļas ļaudīm, par visu jāuzmanās. Dzirdēju arī, ka šorīt jērkambarī pats Kronis aumeistaru jo bargi rājis. Tad jau gan tiesa būs par tiem pāšļiem — neba jau cienīgstēvs kādu rās par nieku. —

— Nu tad ej vien, Krūkļamāt, un glāb savu Jāniti, pirms aumeistars viņu vēl nav samaitājis. —

— Iešu ar, Lazdiņ! Neba jau kāds cits turēs bēdu par manu bērnu. Ka tik nu vie' skolaskungs būtu labā prātā... —

— Nedomāju gan, ka Lielvārdē vēl būtu tik tumši ļaudiņi! — Saulītis nogrozīja galvu, kad sieva iegāja skolā, — ko gan aumeistars te lai panāk, ja jācīnās ne vien pret vācu uzkundzēšanos, bet arī pret pašu ļaužu muļķību? Labi, ka vēl nedzirdēja Krūkļienes aplamos pentērus... —

— Tāpat mums, viņa draugiem, pienākas to visur aizstāvēt un atbalstīt. Iesim tūdaļ pie viņa un teiksim, ka vienumēr viņa pusē būsim, lai ko cienīgstēvs vai dažs muļķis mūsu starpā par viņu domā. —

— Tev taisnība, Jāni! Iesim tūliņ uz viņa kambari skolas bēniņos, kur jau ne reizi jaukus brīžus, ar viņu sarunādamies, esam aizlaiduši. —

Kāpnēs viņi sastapa Grigu Pēteri.

— Vai aumeistars savā kambarī, puis? —

— Nav vis. —

— Tad izgājis? Vai nezini, kurp? —

— Skaidri gan to nezinu, bet domāju, ka Upurkalniņā viņu atradīsit. —

— Upurkalniņā? —

— Tā domāju gan, jo kad mēs, zēni, kādreiz uz Daugavu peldēties noejam vai arī Rumbiņas krastā līdakām uzglūnam, tad allaž redzam aumeistaru ar grāmatu rokā uz Upurkalniņu ejam. Rasi tad arī šodien būs tur, jo nesen teicās līdz Daugavai pastaigāties. —

— Paldies tev, puis, par labu padomu! —

— Un jums laimīgu ceļu, ciemiņi! —

— Tas var gan būt, ka Krogzemis šo teikās mīnēto vietu labprāt apmeklē un tur varbūt arī savas dziesmas sadomā un uzraksta, — Saulītis piezīmēja, kad abi bija atstājuši skolas pagalmu un pāri dzelzceļa pārbrauktuvei gāja gar muižas kalvi uz parka pusi.

— Jā, tur viņu neviens netraucē, jo ļaudis jau domā, ka vecā lielmāte ir burve un pulcina šai vientuļajā vietā zalkšus, un tos tur baro. Dievs to zina, vai tas taisnība vai ne, tā jau stāsta, ka šo rāpuļu tur esot bez gala, un neviens labprāt negrib ar tiem sastapties. —

— Bet ja nu viņu Upurkalniņā neatradīsim? —

— Tad atgriezīsimies Ūbeļu krogū, jo tur šovakar danču lustes paredzētas. Rasi arī aumeistars tur vēlāk iegadīsies, lai ar zeltenēm parotātu. —

— To gan neticu, ka viņš ar zeltenēm rotātu, jo nedara to ne kāzās, ne talkās, lai cik viņu tās aicinātu. —

— Ko zin, varbūt jau ir kādai par dziļu ieskatījies acīs, tāpēc vairs ar citām negrib rotāt... —

— Var jau būt, ka tas tā tiešām ir, un man šķiet, ka šī viena tad gan nebūs cita kā mūsu brašākā un cēlākā dziedātāja. Nu, tu jau sapratīsi gan, kuŗu es domāju? —

— Vai tu domā Baginsku Matildi? —

— Nu tak jau to pašu! Jeb vai tu zini vēl kādu citu, kam būtu tik maiga un cēla balss un kas to prastu tik vēlīgi un tīkami locīt? Aumeistars jau tad būtu akls, ja to nedzirdētu. Un vai tad tu esi dzirdējis vēl kādu sievišķi tā smejam un redzējis tik mundri lokām kājas dejās un rotaļās, kā to spēj un arī jo labprāt dara Matilde? Par viņas košo seju un vingro augumu es nemaz negribu runāt, jo tam man trūkst īstu un pienācīgu vārdu. —

Draugam runājot, Saulīša seja apmācās.

— Un tu domā, ka aumeistars un Matilde... tu domā, ka... —

Lazdiņš sāka smieties:

— Ā, bračiņ, nu tevi pieķēru uz gluma ledus! Nu redzu gan, ar ko tev vislabāk patiktu šovakar rotāt Ūbeļu krogū. Bet negrimsti nu bēdās un izmisumā, jo tie jau bija tikai joki! Es labi zinu, ka Matildes sirds silst pēc tevis un arī vagaris Baginskis tur uz tevi labu prātu. Tev tik jāpagaida, līdz Matilde sasniedz savu astoņpadsmito gadu. Un no aumeistara tev vimazāk jābaidās, jo viņš domā tikai par tautas lietām un savām dziesmām un tāpēc runā un darās tikai ar vecākiem cilvēkiem, kas viņam prot atklāt seno laiku notikumus. —

Saulīša seja nu kļuva atkal gaiša, un viņš priecīgs un pateicīgs satvēra Lazdiņa roku un sirsnīgi to sakratīja, jo viņu visu triju draudzību nu nekas vairs nevarēja ne aptumšot, ne traucēt.

(Turpinājums sekos)

KREMLIS TURPINA STAĻINA POLĪTIKU

AMERIKAS VĒSTURNIEKU SAVIENĪBAS GADSKĀRTĒJAIS KONGRESS

Amerikas vēsturnieku Apvienības (American Historical Association) 70. gadskārtējā sanāksme notika no 28. līdz 30. decembrim Vašingtonā Mayflower viesnīcā. Sanāksmē piedalījās vairāk simtu runātāju no ASV universitātēm un kultūras darbinieku aprindām, sniedzot savus priekšlasījumus kādās 50 atsevišķās komisijās. Klausītāju bija ap divi tukstoši. Delegātos bija vairāki baltiešu tautas vēsturnieki, kas darbojas ASV augstākās mācības iestādēs. Kongresa gaitai sekoja arī sūtnis A. Spekke un sūtniecības darbinieki, A. Dinbergs un R. Šillers.

Vislielāko klausītāju skaitu, ap 700, pievilka apspriede par tematu „Vēsture un diplomātija", kurā galvenais runātājs bija Džordžs Kenans (George Kennan), bijušais ASV sūtnis Maskavā (pirms Otrā pasaules kara viņš kādu laiku bija darbojies ASV sūtniecībā Rīgā), kas prezidenta Trūmena laikā formulēja komūnisma apturēšanas doktrīnu, kā pamatu ASV ārpolitikai. Kenans pašreiz ir Princtonas universitātes „Institute of Advanced Studies" loceklis.

Savā saistošā priekšlasījumā Kenans visupirms uzsvēra nepieciešamību pareizi izprast miera problēmu, lai cik tā būtu komplicēta, jo modernā vēsture rāda, kā no kariem manto vienīgi komūnisms. Pirmais pasaules karš noveda pie komūnisma uzvaras Krievijā; bet Otrs pasaules karš padarīja Padomju Savienību par visas brīvās pasaules nāvīgu apdraudējumu. Kenaņa runas lielākā daļa bija veltīta eleģiskām pārdomām par grūtībām, ar kurām jācīnās karjēras diplomātam, godīgi veicot savu amatu. Ne tikvien diplomātiem mūsu laikos vienmēr ir jārod līdzekļi, kā apkarot un apturēt komūnistisko varu agresiju un melus, bet viņam jānostājas arī pret pašu zemes profesionālo politiķu pārmērībām un šauru egoismu. Viņa pienākums ir, cik iespējams, noslaucīt politisko demagogu rīcības launās sekas un jānogludina ceļš uz iespējamo starptautisko saprašanos, kur politiķi to savā nemākulībā ir izjaukuši.

PADOMJU VADITĀJU „SIRĒNU DZIESMA"

Sevišķi intresanti bija noklausīties komisijas atzinumus, apspriežot Padomju Savienības politiku kopš Staļina nāves. Izcils runātājs tur bija rakstnieks un eksperts komūnisma jautājumos Bertrans D. Vulfs (Wolfe). Viņš nosauca pēdējo Padomju vadītāju miera ofensīvu par „sirēnu dziesmu". Viņš norādīja, ka Maskavas politikā nekas nav mainījies pēc Staļina nāves un ka tagadējie varas vīri Kremlī turpina politiku, ko Staļins bija ievadījis ar savu 1952. gada vēstījumu kompartijas kongresam. Vienīgā starpība tā, ka Staļina pēcnācēji ir vijīgāki savās runās un rīcībā, salīdzinot ar veco „paranoiķi". Tāpat pašreizējie Maskavas vīri ne par matu nav atkāpušies no sava mērķa pakļaut savai varai visu pasauli. Nedz arī viņi izbeiguši sasvā starpā cīņu par absolūto varu, jo Padomju sistēma necieš „kolektīvu vadību" uz ilgāku laiku. Arī Staļins tikai pēc daudziem gadiem varēja nodibināt un nostiprināt savu personīgo vienvaru, upurējot šim mērķim miljoniem cilvēku dzīvību.

Otrs runātājs šinī komisijā Tomass Hamonds (Hammond) no Virdžinijas universitātes, izvirzīja teoriju, ka Kremļa pašreizējā miera ofensīva pamatojas tā bažās par brīvās pasaules bažu dzelzs loku, kas ielenc komūnistisko bloku ap Atlantiju, Vidusjūru un pa daļai Āzijā, un Kremļa vēlēšanos to saļauzt. Bet Hamonds brīdināja, ka laiks nestrādā brīvās pasaules labā, jo Padomju režīms, nerēķinoties ar cilvēku elementu, lieliem soļiem iet uz priekšu atomisko ieroču apbruņojumā. Iekāms komūnisti būs gatavi uz izšķirīgo cīņu, vai nu kara ierocīem, vai subversijas paņēmieniem, viņi visiem līdzekļiem centīsies iemidzināt brīvās tautas, viņu modrību, vienību un pretošanās gribu.

SŪTNIS Dr. A. SPEKKE RUNĀ PAR BALTIJU

Interesi radīja arī komisija, kas bija veltīta Vācijai un Centrālai Eiropai; tur trīs vsturnieki iztirzāja Meternicha, Bismarka un Štrēzemaņa politiku, un tās ietekmi Centrāl- un Austrumeiropā. Zināmu vilšanos sagādāja 28. decembŗa sanāksme, veltīta cīņai par varu Baltijas jūras telpā, jo apspriedēs tajā bija visai akadēmiskas, aprobežojoties ar 16. un 18. gadusimteņiem, un tikai retos gadījumos gaŗāmejot pieminot Baltijas tautas.

Šāda pieeja pamudināja sūtni Spekki norādīt, ka gan ir runāts daudz par „nemierīgo" Baltijas jūru, bet gaužām maz par tautām, kas apdzīvo šīs jūras austrūmu piekrasti. Tā kā bija runa par grūtībām tikt pie krievu vēsturiskiem avotiem, bet daudz kas ņemts no vācu vēsturniekiem, kuŗi nebija sevišķi objektīvi attiecībā uz baltiešiem, sūtnis atzina par lietderīgu norādīt, ka šinī gadusimtenī ir radusies ievērības cienīga Baltijas vēsturnieku skola, un viņš ieteica turpmāk painteresēties par to.

Ja sūtņa diplomātiskais stāvoklis viņam uzlika par pienākumu lietot delikātu valodu, tad lietuviešu vēsturnieks Avizonis, šai ziņā jūtoties brīvāks, nāca klajā ar bargāku kritiku. Viņš norādīja, ka no priekšnesumiem rodas iespaids, it kā Austrumbaltija bijusi tukša telpa — vakuums, — kas sūktin iesūcis sevī visādus atnācējus no rietumiem, ziemeļiem un austrumiem. Šī piezīme pamudināja komisijas vadītāju it kā atvainoties. Temats esot plašs, un nevarot visu apskatīt vienā reizē. Savs vārds bija arī poļu vēsturniekam O. Harleckim, kas tagad darbojas Fordham universitātē Ņujorkā. Viņš ietelpa turpmāk piešķirt lielāku vērību poļu avotiem, kuŗus lielā skaitā var atrast Vatikāna bibliotēkā. Domājams, ka šīs piezīmes nebija liekas, un turpmāk nesīs augļus.

R. Šillers.

Indra Gubiņa

SVĒTKU IZSKAŅA

Vēl logos raibas uguns spīd —
Zilas, sarkanas, zaļas.
Skats garām tām noteikti nepaslīd.
Tik sirds — tā neredz šo gaismu,
Tā ilgojas tādu, kas viegli trīc,
Ap sevi mezdama starainu loku
Ar mīlestības un dzīvības dvesmu.

Bij svētki. Bija — vairs nava.
Vai jūtams, kas zudis aiz tumsas,
Aiz gadiem bez ticības īstas?
Nu teika šķiet Kristus atmākšana,
Un tirais Ziemsvētku prieks
Pazudis krāsaino uguņu spulgā.
Un tomēr — sirds meklē, patieso
gaismu vēl meklē.

SKATS FILMU ZVAIGŽŅU DEBESĪS

SKAISTĀ ANITA PAZAUDĒ TĒRPU

Komisks negadījums atgadījies Jaunā gada sagaidīšanas svinībās slavenajā Ņujorkas Berkleja hotelī. Kad baloniem ņirbot, šampanieša korķiem sprāgstot, durvīs parādījusies blondā zviedru kino zvaigzne Anita Egberga, tērpusies greznā, cieši pieguļošā samta tērpā, visu viesu acis pievērsušās viņas šmaugajam augumam, bet pēkšņi atskanējis kluss tirkšķis, Anitas tērpa rāvslēdzējs nobrauca no pleciem līdz viduklim, un līdz ar viņu — tērps, ko tikai pēdējā mirklī notvēra blondā aktrise, pazuzdama tuvākā ģērbtuvē. Pēc piecpadsmit minūtēm Anita atkal parādījās zālē ar salaboto tērpu, bet acu liecinieki zināja stāstīt, ka zem tērpa nav bijis nekas cits, kā tikai „pati Anita".

GREGORIJS PEKS ATKAL PRECAS

Pagājušā nedēļā dabūjis oficiālu šķiršanos no savas pirmās sievas, ar kuŗu viņam ir trīs dēli, šarmantais aktieris Gregorijs Peks Vecgada vakarā salaulājies ar franču žurnālisti Veroniku Pasāni. Ar skaisto francūzieti Peks iepazinies filmas Moly Dick uzņemšanas laikā Eiropā. Viņai ir 22, Gregorijam — 39 gadi.

LAIMIGAIS BILS HOLDENS

Holivūdas sieviešu preses klubs par 1955. gada labākajiem aktieriem atzinis Marlonu Brando, Džudiju Garlandi un Betiju Deivisu. Bez tam Holivudas rakstītājas dāmas izteikušas vēl šādus vērtējumus: veiklākie aktieŗi bijuši Dāvids Nīvens un Barbara Stenvika, augstāko intelliģenci pierādījuši Katerīna Hepburne un Barts Lančesters, „seksīgākā" kā privātā dzīvē, tā filmā izrādījusies Ava Gārdnere, ekonomiskākā — Estere Viljama, lielākās rūpes citiem raduši sagādāt Mario Lanza un Dorisa Deja, bet visaugstākās atzinības vairākās frontēs ieguvis Bils Holdens. Viņš atzīts par vislabāk audzināto, vispusīgāk izglītotāko, šarmantāko privātā dzīvē, laimīgāko savā laulībā un priekšzīmīgāko tēvu no visiem Holivudas aktieriem.

DIVAINS PĀRIS

Londonas ziņu aģentūras vēstī, ka sērs Laurenss Olivjers, nepārspētais Šekspīra varoņu tēlotājs, uzstāsies kādā filmā ar — Marlīnu Monro! Olivjera sekretārs apstiprinājis šo paziņojumu ar mierinājumu, ka uzstāšanās varētu būt filmā Gulošais princis. Režisors Džons Hustons šo ziņu komentējis ar piezīmi, ka tā būtu „visnedzirdētākā divu gluži pretēja rakstura talantu kombinācija."

GRĒSA KELIJA PREC PRINCI

Šarmantā kinoaktrise Grēsa Kelija, kuŗa pagājušā gadā saņēma lielo atzinības balvu — „Oskaru" par labāko tēlojumu, kļūs mazās Monako valstiņas valdnieka **princa** Rainera III sieva.

Pavalstnieki uz princa precībām jau vairākus gadus gaidīja ar nepacietību, jo, ja princim nebūtu mantinieku, Monako pārietu Francijas īpašumā un tiem būtu jāmaksā nodokļi. Tagad princis izšķīries par nopietno solī, un bildinājis skaisto, blondo un aristokratisko aktrisi, ar kuŗu iepazinies pagājušā gadā Rivjērā, Par Grēse filmējās..

Romantiskās, greznās kāzas paredzētas pavasarī.

Alkoholisms ASV

Pēc tikko publicētiem statistiskiem datiem, ASV skaitās 4,589,000 alkoholiķu, no kuŗiem 705.000 ir sievietes. Lielākais alkoholiķu skaits reģistrēts Vašingtonā, kur uz katriem 100.000 iedzīvotājiem ir 7.800 dzērāju.

ŠĶĪBAIS TORNIS PIZĀ VĒL STĀV

Braukt īsi pirms Jaungada no Francijas pāri Italijas robežai nav nieka lieta. Automašīnas un tūristu autobusi stāv kilometru gaŗā rindā, gaidot muitu pie St. Luija tilta. Ērtāk ir braukt, kaut arī pārpildītā vilcienā, kas Vintimiļā. Italijas robežas pilsētā, pietur apm. pusstundu. Francijas pavalstniekiem viņa nav vajadzīga. Arī daudzi italieši dodas pavadīt atvaļinājumu dzimtā zemē.

Pases kontrole notiek minūtes laikā. Franču pusē nav nekādas muitas kontroles. Italieši uzprasa: „Tabaka, kafija, zelts?" — Visi negātīvi pakrata galvu. Kādai vecmāmiņai muitnieks jautā: „Nu kas jums tai kurvī?" — Pārbijusies, vecā dāma saka: — „Nu no visa pa mazumiņam: siers, olas, šķiņķis, sviests..." Muitnieks laipni, bet steidzīgi atsaka: „Ēdiet veselā!" Publikā jautrība, jo nevienam ceļa somas nav atvērtas. Tā mēs pabraucam gaŗām Bordigheras un San Remo skaistajām vietām. Zied neļķu lauki, aug sarkani tomāti, nemaz pēc ziemas neizskatās. Tālāk Dženova. Atmiņā nāk 1946. gads, kad tā paša ceļa malas un pilsēta bija bumbām sadragātas.

Vakarā izkāpjam no vilciena Pizā. Grūti pazīt šo pilsētu. Dzelzceļa piestātne ir moderna. Tai apkārt laukums: skaistas viesnīcas, spilgti apgaismotas kafejnīcas, strūklakas un plašas alejas. Vai tā vēl ir vecā Pīza ar šķību torni? Un kādēļ tāda pārmaiņa? Jā, šķībais tornis gan vēl stāv, bet 1943. gada 31. augustā 13-tā stundā, kad visi pilsētā bija pie pusdienas galda, amerikāņu un angļu lidotāji nobumbojuši 7.000 iedzīvotāju no 36.000.

Cenas Italijā daudz zemākas kā Francijā. Tā izskaidrojams milzīgais franču tūristu pieplūdums. Laba istaba ar visām ērtībām — 1000 līru. Restorānu daudz ar dažādām cenām. Par 500 līrām — spaghetti, gaļas ēdiens, vīns, siers un augļi.

Tai pašā vakarā dodamies apskatīt pilsētu. Netālu no Arno upes atrodas laukums Piazza dei Cavalieri, tam apkārt 17. un 18. g. s. pilis – „palazzi." Kādreiz šis laukums bija pilsētas centrs. Palazzo Dei Cavālieri fasāde 1562. gadā rotāta ar Vasari freskām un sešām Mediču hercogu statujām. Šai palaco tagad atrodas augstskola. Mēneša apgaismojumā šausmas iedveš Palazzo Gherardeski, jo šinī pilī tiranns Ugolino de la Gherardeski bija ieslodzīts, lai mirtu bada nāvē ar viņa trīs dēliem un trīs brāļu dēliem.

Pārejot kādu no Arno tiltiem, nonākam uz Piazza dei Miracoli. Te nošķiebies stāv Pīzas tornis, tam blakus skaistā baptistērija un vārenā katedrāle.

Nākošajā rītā apmeklējam kapsētu aiz katedrāles. Kapsēta ir vienkārša, bez izciliem piemineklīem. To iežogo brīnišķi skaistas, vieglas arkādes, kur zem marmora plāksnēm gul mirušie. Vidū zaļš zāles laukums ar puķēm. Galerijas sienas rotā freskas; daudzas no tām karā bojātas, un ne visas ir pagūtas restaurēt. **A.O.**

ŽURNĀLS JAUNĀ GAITA IET TAUTĀ

Amerikas latviešu jaunatnes apvienības rakstu krājuma otrs n-rs jau sasniedzis abonentus.

Šoreiz žurnālam 40 lappušu. Uz zaļganbāla cieta vāka Jānis Rinkuš sniedzis jaukus latviskus zīmējumus: priekšplānā tautisks cimdu pāris, kas aicināt aicina šķirt lapas. Caur pavērto aizkaru, tumšo egļu skautas, spīgulo zvaigznes: nāc, lasītāj, trimdas jaunajā neatkarīgo pašu jauniešu radītajā pasaulē un ieelpo svaigi vēsmaino gaisu!

Ievadā dzejnieka Artura Kaugara Mantojums: „Mēs, izkliedētie un sajauktie, dažkārt vērtību mērauklās sajukušie trimdinieki arī šo mantojumu — latviešu garu — sevī nesam. Dzīves sacensību laukā esam pārbaudījuši tā kvalitāti, un ir pazīmes, ka sākam to apzināties."

Ar šo numuru sākts iespiest jaunā literāra Aivara Ruņģa Vai, bāliņi, tālu jāsi... Savam saistošajam karavru romānam autors pats devis illustrācijas.

Ēriks Krūmkalns reprezentējas ar stāstu Atgriešanās. Septiņas lappuses aizņem rakstnieka Dzintara Freimaņa viencēliens Zinta, kas ALJAs īslugu sacensībā guva pirmo godalgu. Tālāk divi stāsti: Andras Neretes Tālrunis zvana un Valža Noras Saldenrūgts. No miniatūru krājuma Saules Zieds Zigurds Ritmanis sniedzis iejūtīgu un dzīvu gabaliņu — Ezerzeme, kur „put baltais lielceļš, smaržo liepas, vientuļi stāv krusti celmalā, zilgo Rēznas ezers un ūdens rozes līgojas saulē."

Dzejas pērles šoreiz kaisa Modris Mednis, Olafs Stumbrs, Vigo Burģis, Aivars Ruņģis, Valda un Valdis Noras. Toma Bezmēra Acis atjautīgi illustrējis Aivars Ronis. Interesantu un pārdomājamu apceri (arī vecajai paaudzei) publicējis Valters Nollendorfs rakstā Vecais un jaunais. Ar spraigu soli Pa ALJAs pēdām ved Lalita Lāce; lasītāju saista viņas svaigais rakstīšanas veids, kā arī izdevušies foto attēli, kur redzami Apvienības augšupejošie darbinieki. Skorpions iepazīstina ar Čikāgas latviešu jaunatnes pulciņu. Antons A. Acuraugs I „Ar piemiegtām acīm" apskata vairākas jaunieņu izlaidības Kalamazū, Linkolnā, Grand Rapidos un Filadelfijā. Uzmanieties, vai tikai viņš neskiedelē uz jums!

„Ar pastnieka gādību" Jaunās Gaitas redakcijai pienākusi vēstulē no Latvijas sūtņa ASV prof. Dr. A. Spekkes: „...pirmo Jaunās Gaitas numuru lasu ar prieku un patiku un no savas puses varu teikt, ka žurnāla bagātīgais saturs un labā gaumē ieturētā apdare neapšaubāmi modinās mūsu jaunā lasītāja interesi un atradīs pienācīgu atsaucību."

Bez šaubām, Jaunās Gaitas 2. numurs lasītāju valdzinās vēl vairāk: viņš ieies jaunā — latviskā pasaulē. Žurnāls iznācis 1250 eks., pasteidzieties, ka nepaliekat bešā. Tas pasūtināms tieši apgādā: Aivars Ronis, 2910 Vine Street, Lincoln 3, Nebraska (Cena ā 75c).

H. Atoms

MIRUSI MISTENGETE

Nav vairs skaistāko dejojošo kāju

Parīzē savā 82. dzīvības gadā mirusi slavenā dejotāja Mistengete. Viņa dzimusi īsi pēc Francūprūšu kara kādā pilsoniskā ģimenē. Jau no pašas bērnības viņa ilgojās pēc skatuves, un tās pirmā loma bija Casino de Paris, kuŗā viņu ieteica kāds komponists.

Gadu simteņu maiņā viņa parādījās uz El Dorado, Folies Bergères, Casino de Paris un citām skatuvēm, gan kā dejotāja, gan kā operešu dziedātāja. Viņas slava auga uzvedumos Meitene no Maksima un Kornevillas zvani.

Mistengete dejojusi un dziedājusi kopā ar daudz skaistiem un šarmantiem partneriem, no kuŗiem visievērojamākais un vislielākais draugs bija Moriss Ševaljē. Daudzi paredzēja viņu laulības, bet Mistengete atzina, ka laulība derīga tikai tām sievietēm, kuŗas pašas nespēj sevī apgādāt. Otrs viņas atzinums bija, ka sievietei dzīve īsti sākas tikai pēc 40 gadiem, kad viņa to māk pareizi izprast un izbaudīt.

Mistengetes slava pieauga Pirmajā pasaules karā, kad viņa dziedāja karavīriem. Stāsta arī, ka viņas nopelns esot slavenās spiedzes Matas Hari atklāšana.

Mistengete nebija skaista, bet viņai bija īpatna balss, liels šarms un skaistas kājas. Pēdējās bija visskaistākās un dārgākās pasaulē. Tās tēlnieki gribējuši piešķirt savām dievietēm, un apdrošināšanas sabiedrības ieslēgt seifos, jo apdrošināšanas summa sniegusies līdz 3.000.000,- dol.

Mistengete bija saaugusi ar Parīzi, ar tās rēviju un nakts dzīves garu, un pat līdz pēdējam brīdim rūpējās, lai viņas mati būtu krāšņi sārti, valkāja izaicinošus tērpus, un bija īsta Parīzes gara pilna.

Tagad šo mūžam jauno un skaisto kāju ritms ir apklusis, un pati māksliniece, kas pasauli ieraudzījusi agrāk kā Eifeļa tornis, aizgājusi Elizejas laukos, paliekot mūžam jauna parīziešu un Parīzes garu mīlētāju sirdīs.

Labāk ģērbtās sievietes pasaulē 1955. gadā

Ņujorkas Dress Institute, kā parasts, pasludinājis savu vairāk kā 1000 modes ekspertu un citu autoritāšu sastādītu labāk ģērbto sieviešu sarakstu.

Parasto desmit vietā ar balsošanu izraudzītas 14 labāk ģērbtās sievietes.

Pirmajā vietā ir V. Paleya (Nujorkā) un kinoaktrise un nākošā Monako princese Greise Kelija (Holivudā); 2. Vindzoras hercogiene un princese Margareta; 3. B. Foy (Ņuj.), italiešu grāfiene R. Krespi (Romā); 4. V. Guest (Nujorkā) un Palm Bīča; 5. V. R. Hersta jun. (Ņujorkā); 6. Z. Balsena; 7. A. G. Vanderbilte (Nujorkā); 8. H. Forda II (Detroitā); G. A. Lopez-Villson (Parīzē); 10. spāņu grāfiene Quintanille (Madridē) un Oveta Kjulp Habya (Teksāsā).

NO SENATNES LĪDZ MŪSU DIENĀM

LATVIJAS CHRONIKA, 35. N-RS.

1761 — Flāmu izcelsmes mācītājs G. Stenders publicē savu latviešu gramatiku. Rīgā sāk iznākt avīze „Rigasche Anzeigen."

1762— Cariene Katrīna II no jauna apstiprina Livonijas dižciltīgo privilēģijas.

1764 — Sv. Pēterburgas zinātņu akadēmija publicē mācītāja Elzena – Švarcenberga memorandu par Livonijas zemnieku nožēlojamo stāvokli.

1764 — 1769 — Rīgas Doma baznīcas skolas direktors vācu filozofs J. Herders vāc latviešu tautas dziesmas. Vācu reakcionāro grupu spiediena dēļ Herders atstāj Rīgu uz visiem laikiem.

1764 — Cariene Katrīna II pieņem personīgā audiencē J. G. Elzenu (Švarcenbergu) un uzklausa viņa sūdzību par verdzību Livonijā, ko uzspieduši vācu baroni. Cariene pēc tam apmeklē Livoniju.

— Katrīna II pavēl Livonijas landtāgam a) no jauna atvērt pamatskolas, b) uzlabot zemnieku stāvokli un c) izbeigt zemnieku pārdošanu.

1765 — Sakarā ar ģenerālgubernātora Brauna neatlaidību Livonijas landtāgs principā pievienojas carienes Katrīnas II prasībām, bet īsteno tikai prasību par skolām.

— Landrāts barons Šulcs ierosina liberālu zemnieku likumu, bet to noraida. Pašu baronu Šulcu izstumj no landtāga.

— Mācītājs G. Stenders saraksta un izdod pirmo latviešu ābeci.

1767 — Vācu reakcionārā muižniecība panāk, ka Livonijas zemniekiem aizliedz sūdzēties par muižniekiem, kam tiesības dot rīkojumu deportēt uz Sibīriju tos zemniekus, kas sūdzas.

1770 — Brāļu draudzēm atļauj atklāti pulcēties un noturēt dievvārdus.

1771 — Livonijā izceļas zemnieku nemieri.

TĀLIVALDIS DANGAVS

Ed. Keiša viņete

STĀSTS

no cikla Strandējošo sala

3. turpinājums

Bet atkal nelaime! Uzzēģelējot šīs atpūtas saliņas, šos reti izkaisītos archipelāgus laika okeanā, tēvs tūdaļ rīkojās kā Kristaps Kolumbs: krita uz ceļi, izslēja krustu un novēlēja atradumu Dievam un Jaunavai. Un kamēr vien tēva lūpas nepiekusa, mums bija jāklausās gaŗi lasījumi no bībeles, ar kuŗiem viņš gribēja mūs savažot lielajā brīvībā, kur nebija sētu, kas liegtu iet, vai arī ceļu, tikai pa kuŗiem tu drīkstētu virzīties, ne arī mantu, ko tavas rokas nedrīkstētu skart, lai cits neteiktu: Tas ir mans. Jo jaguāru, kas zagās pa kampo, tu varēji nošaut, lai nodirātu dzelteno, tumšiem ziediem klāto ādu. Meža cūkām bedri rakt, lai tās tur iekristu un tu varētu cept viņu gaļu. Tevi arī neviens neapskauda, kad izvilki vissmagāko zivi, vai lepni piekāri pie mājas stūŗa žņaudzējas čūskas ādu.

Ja sākumā visu darījām kopā, nu darbi paši mūsu izšķīra. Kā jaunākajam man piekrita lopu uzraudzība. Un tā ar bībeli kabatā un šauteni plecā sēdos zirga mugurā, lai meklētu izklīdušos lopus, kuŗus tālumā aizgaiņājis kāds plēsīgs zvērs vai arī bailes no nekā. Nereti jājieni ilga stundām, iekām manīju pamalē ragus slaistāmies. Iznāca arī gaŗām jāt iedzimto būdiņām — kādai no pelēka māla un bambusu kātiem sakleķinātai ēciņai, gluži vientuļai zaļā klajumā, it kā līdzenums, muguru celdams, to izgrūdis dubļainu un krupim līdzīgu no apakšzemes, tā ka iemītnieki tur ielīda tikai pagulēt, bērnoties un slimot. Bet augu dienu dīkumā ap šādu kurmju rakumu slaistījās kaili vai puskaili kalsnēji bērni, vēderiem kā bungām. Un vairumā meitenes, no kuŗām dažai kleitas plīsums atsedza gūžas, jau piebriedušas savam uzdevumam, parādīja krūtis, kas viegli iemeimurojās gatavības noreibumā.

Kad tēvs šo apvidu salīdzināja ar Paula un Virginijas zemi, atcerēdamies Bernardēna de San Pjēra pamācīgo stāstiņu, es redzēju tikai šīs būdiņas, ugunskuru un skuķes tam apkārt, locīdamās kā liesmas un karsēdamas mani. Pat visdziļākā miegā murgoju, kā tās man uzmācās bāriem vien un bez skrandām. Es vairījos no tām un izvīstījos no miega pārtvīcis, lai dzirdētu no vecākā vai vidējā brāļa mutes nakts klusumā:

„Šī vairs nav dzīve."

Varbūt arī viņi murgoja to pašu?

Tā kā gandrīz katru dienu nozuda pa lopam, man nu vajadzēja baram klejot līdz. Centos labi iepakaļ palikt, lai netaucēts atšķirtu Veco Derību un iegremdētos gudrībās. Parasti mēdzu atstāt zirga muguru un uzmesties uz kāda termītu mūrējuma, uz šīm rudām klints radzēm virs zaļā līmeņa. Katrreiz lielā augstumā pār mani melni ērgļi stundām baudīja lidošanas prieku. Apkārt vizēja bultu ātrie kolibri, šad tad uzziedēdami virs prērijas smilgas vai dadža orchideju krāšņumā, un taureņu mākoņi ņirbināja zāles zaļo vai debesu zilo vienmulību dievišķu krāsu dzirkstīm, te paceldamies virs žūstošām peļķēm, te guldamies pār tām... Bet sānis vēl neviena neskārts mežs dusēja monumentālā mierā. Tas vilka, kad Mozus grāmatas biju izlasījis un atkārtoti apstājies pie trešās, kas tālumā no jaunuma skolām, Parīzes un prieka meitām iepazīstināja mani ar visām nešķīstībām, ko cilvēki spējīgi dzīt. Šķita, ka jāzogas kaut kur prom, nevis bēgšanā no sevis, bet nokāpjot kaut kur dziļi, dziļi... Varbūt tur, kur vēl snauda šis kontinents — akmens laikmetā, lai tad iznāktu no alas spalvains, urbdamies caur pieri, zvērādu ap gurniem... Un atkal atgrieztos tur ar laupījumu rokās - skrandaino skuķi pie varenām krūtīm.

Nezinu, kas notiktu, ja pirmoreiz ar šīs zemes jaunavu būtu sastapies drūmā un klusā mūža mežā, kur liānas veidojušas milzu baldachīnus, līdzīgus tiem, kādi bija franču augstmaņu gultām pēdējā Ludviķa laikos, — zaļā zālē, kur vītenis, ar vīteni, vīteņi ar zariem, zari paši, vīteņi ar krūmiem, krūms ar krūmu, stumbrii ar stumbriem pa labi un pa kreisi, priekšā un aiz muguras savījušies kā trakā bakchanālē, saķļāvušies kā kaili ķermeņi orģijā, kas, reiz sākusies, vairs nebeidzas nekad... No kurienes tu nevari izkļūt bez piepūles un spēka. Kur tu esi zaļu režģu, cilpu, tīklu, murdu, samezglojumu un dzeloņvīteņu varā. Balss kur izdziest, jo ik solī kāds zaru veidojums spiež vienu ķermeni atmuguriski, otru — uz priekšu...

Nezinu... jo mēs, franči, sākam jaunību pie Manonas Lesko un Kamēliju dāmas sāniem un sveša mums mīlestība, kas ir tik skaista kā zeltaina diena viršu ziedu laikā, tik smaržas pilna kā cerinzars, tik liega kā lakstīgalas un strauta duets dzidrā naktī... Tāpēc mums nav Hamsuna Viktorijas, ne Longfellova Evandželīnas, ne... ne Peona zēna vasaras, ko man tik gleznaini pastāstīja mūsu darba biedrs... un dons Eduardo paskatījās uz mani.

Tā kā vecais bija aizmirsis autora vārdu, es sacīju: „Šo darbu uzrakstījis latviešu rakstnieks Jānis... Huans Akuraters."

Francūzis atsāka:

— Ir savādi. Kad tevi velk kāda tumša dziņa kaut kur nokāpt, nokāpt zem sevis, ienirt pirmatnībā, piepeši rodas kas tāds, kam lemts kļūt par atsvaru un notur tevi turpat, kur jau esi. Šoreiz tas bija mūža mežs, zems un cauri ejams, tikai dārzs iepretim džungļiem, un to veidoja meža apelsīnes kociņi, kuŗu lapotnēs pret debesu zilumu smaidīja oranžkrāsas augļi. Debess un augļu krāsas rotaļīgais vieglums tūdaļ noslaucīja ko tumšu no sirds. Un tādā oranžu mūža mežā, kur brīvi var paiet cilvēks gar cilvēku, bēgt un vairīties un izbēgt, es sastapos ar iezemieti aci pret aci. Es apmulsu. Es sastingu kā sālsstabs, kas smaidam nespēj atbildēt ar smaidu un aicinājumam ar tuvošanos. Un tikai daži soļi bija jāspeŗ! Viņa pat nogūlās, roku zem galvas, un pagaidīja, vai neattapšos. Es to nedarīju, un viņa cēlās un lēnām ievijās starp kokiem kā čūska zālē. Atjēdzos, kad bija jau par vēlu. Nu lēcu sedlos, nu triecu zirgu, dzīdams pazudušai pēdas kā suns zaķim, — velti. Skuķe kā ūdenī, Un par cilvēku nešķīstības dzīšanu lasījušam, mani sāka dedzināt trakas aizdomas pret brāļiem, pret tēvu... Asiņu raksta līnija, kas bija devusies pret dzidro, pret gaišiem smiekliem, līksmām krāsām un moljērisku vieglumu, nu šāvās strauji uz leju, kā pīle, virs ezera šauta, krīt smagi meldros, kur putna krāšņo tērpu apšķiež lipīgas dūņas.

Dvēsele ir kā svari. Vienu svaru kausu apklāj daiļa roka slaidiem pirkstiem, kuŗus gribas noskūpstīt un pie vaiga glaust. Pār otru gul smaga plauksta, strupiem pirkstiem kā tapām. Mēs nezinām, kam pieder pirmā roka un kam smagā ķetna, taču secinām, ka pirmai būtei sakars ar daiļumu, kuŗa priekšā pasaule atsedz galvu. Otrās rokas svars mūs satur kā putnu pie spārniem, dara aklus kā Oidipu un negausīgus kā Midasu.

Un šai brīdī es atrados zem ķepas. Tā mani mudināja spiegot, virzīja uz saliņu, kur mans brālis Fransuā — tas ar to krītamo kaiti — nodevās biškopībai. Tāpēc arī nemeklēju ierasto taciņu, bet nolūkoju citu vietu, pa kuŗu iekļūt meža saliņā.

Šo gājienu es nekad neaizmirsīšu.

Saliņas vidū bija iztīrīti krūmi un vīteņi, lai bites un dravnieks viegli piekļūtu stropiem. Ne tā saliņas mala. Pāris metru no tās zeme bija cieta kā akmens, bet ik ar centimetru uz tās pusi kļuva mitrāks un mitrāks, pārejot pilnīgā muklājā. No tā pacēlās grīslis un skalbes, kas bija asas kā zobeni. Un caur šiem nažiem es virzījos. Biju saliecies. Kājas muka dūņās. Kā peldot plaukstas devās uz priekšu, šķirdamas asos augus Pa labi un pa kreisi šķīda vardes un krupji, launām acīm uz traucētāju. Tikko jau biju izkļuvis no skalbēm, tieši pretim acu redzokļiem cirtās gaŗu un sausu ērkšķu adatas. Sviedu galvu atpakaļ, un rokas, atbalstu ņemdamas, atdūrās pret zemi. Vai! tieši gar pirkstu galiem aizslīdēja melnsarkandzeltenās koraļļu čūskas aste!

(Turpinājums sekos)

IZMANTOJIET IK DIENAS MŪSU

PĀRTIKAS PREČU PIEGĀDI MĀJĀS

Tā dod jums iespēju saņemt nepieciešamās pārtikas preces, neizejot ārpus mājas un nekavējot savu laiku. Pie tam tas nemaksā vairāk kā iepērkoties tieši veikalā.

ARTURS ANŠMITS

PĀRTIKAS PREČU TIRGOTAVA. 274 PARLIAMENT ST, TORONTO

TEL. EM 8-2361

Izvēloties jums patīkamās desas un gaļas izstrādājumus no mums pastāvīgi krājumā esošiem dažādu eiropiešu miesnieku ražojumiem; maizes, kūkas un cepumus no vairāku latviešu, igauņu un kanadiešu maiznieku — konditoru izstrādājumiem, jūs atradīsit savai gaumei vispiemērotākās šķirnes.

Vispusīga importētu zivju konservu, siera un dažādu ārzemju delikatesu izvēle. Bagātīga ārstniecības augu izvēle. Visu gadu dabūjams jāņusiers. Vienmēr krājumā miežu putraimi. Latviešu gaumē skābēti kāposti. Iesala ekstrakts un apiņi. Siļķes muciņās.

Preces izsūtām arī pa visu Kanadu. Nekavējieties izmantot mūsu pakalpojumus

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

68 Wellington W, (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6451

Vecākais ceļojumu un notariāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās. Runā krieviski, vāciski un latviski

Nāciet un priecājieties! Labākās un jaunākās eiropiešu filmas

MELODY THEATRE

344 COLLEGE ST.,

(pie BRUNSWICK AVE)

TORONTO, WA 2-6319

Katru ceturtdienu jauna programma, katram uzvedumam piedevām aktuālie jaunākie notikumi Eiropā.

Visām filmām paraksti angļu valodā.

Izrādes sākas darbdienās 6.05 un 8.30 vak. Svētdienās — 2.05, 4.45, 7.00 un 9.15 vakarā.

VISI LAIPNI IELŪGTI

OPTIĶIS LUNSKY

470 COLLEGE ST., TORONTO

WA 1-3924

Frank Vass B.A

ADVOKĀTS — NOTĀRS

455 Spadina Ave, Apt., 408

COLLEGE un SPADINA ielu stūrī

Tel. birojā — WA 2-6111

WA 2-6112

DĀMU vakara tērpus un **LĪGAVU** tērpus izīrē, ka arī pieņem pasūtinājumus.

Bagātīga izvēle — lētas cenas

Tel. LA 3437, Toronto

Te ir paskaidrots, kā kanadiešu lielākā daļa APTUR IESNAS, IZSARGĀS NO SAAUKSTĒŠANĀS, bronchita vai astmas

Miljoniem kanadiešu jums pastāstīs, ka ātrai, drošai iedarbībai pret saaukstēšanos, iesnām, bronchītu vai astmu nav labāka līdzekļa kā BUCKLEYS MIXTURE. Šis ir citāds nekā sīrupveidīgais — augstvērtīgs medicīnas līdzeklis. Ļoti iedarbīgs, — uzreiz aptur saaukstēšanos. Tāpēc tas ir VISVAIRĀK PĀRDODAMAIS līdzeklis pret saaukstēšanos Kanadā. Nelietojiet substitūtus. Esiet pārliecībā, ka tas ir BUCKLEY's. Labi panākumu, vai saņemsit naudu atpakaļ. **Parastā lieluma 50c.** Lielā formāta 85c. Buckley's Mixture arī ir ļoti izplatīts Eiropas zemēs, pašreiz pārdošanā arī Vācijā Beļģijā un Holandē. Šī ir brīniška dāvana jūsu tuviniekiem aizjūrā. Aizsūtiet tiem šo, kā arī pievienojiet Buckley's White Rub pret reumatismu un cita veida sāpēm.

BUCKLEY's MIXTURE

DZĪVE KANADĀ

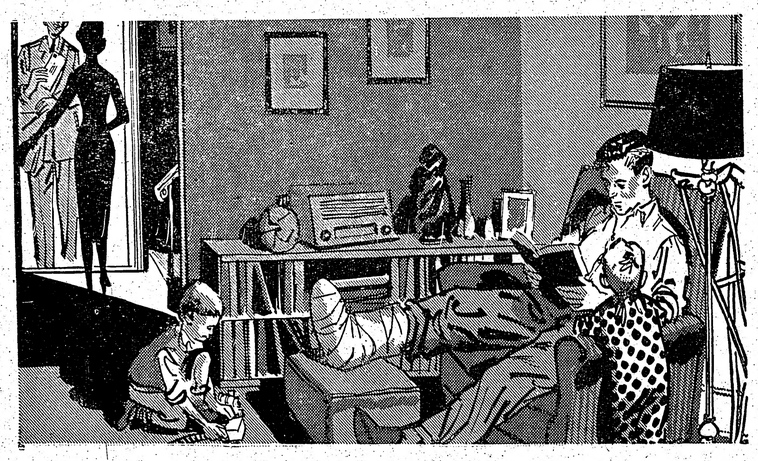

KĀ JUMS IESPĒJAMS SAŅEMT PALĪDZĪBU NO WORKMEN'S COMPENSATION,

ja jums notiek nelaimes gadījums darbā un neesat spējīgi uz laiku darbu turpināt, kas dod jums līdzekļus dzīves iztikai?

The Workman's Compensation Act jūs nodrošina, ja esat nodarbināti dažādos darbos, kā piemēram:

BŪVDARBOS. RAKTUVĒS. MEŽU DARBOS. ZVEJNIECĪBĀ
TRANSPORTA DARBOS. SABIEDRISKOS DARBOS NODARBINĀTIE.

Ja darbinieks, kam tiesība saņemt pabalstu, ir cietis nelaimes gadījumā, viņam **nekavējoties** tas jāpieteic savā darba vietā. Viņš saņems medicīnisko palīdzību, kā arī ārstēšanu slimnīcā, ja tāda vajadzīga. Bez tam ārstam ir jāziņo par veselības stāvokli pēc nelaimes gadījuma.

Uz ārsta ziņojumu, Provincial Workmen's Compensation Board sāk maksāt ievainotajam darbiniekam pabalstu pēc septiņām dienām pēc notikušā nelaimes gadījuma. Pabalsti tiek maksāti līdz brīdim, kamēr darbinieks var sākt strādāt.

Pabalsti tiek maksāti arī tādos gadījumos, kad strādājošie nodarbināti kādos rūpniecības uzņēmumos uz līgumu pamata.

OTRS SVARĪGS ATBALSTS

Miršanas gadījumā, ja nāve iestājas sakarā ar nelaimes gadījumu, apbedīšanas izdevumi tiek samaksāti; tāpat tiek maksātas pensijas atraitnēm vai atraitņiem, kā arī apgādājamiem.

BRADING'S
Cincinnati Cream
BREWERY LIMITED • WINDSOR, ONTARIO

POSTMASTER
Please help bearer to fill out necessary forms for Family Allowances.

PADOMI NAMAMĀTĒM

M. KRONE-BALDUMA

Piens un piena produkti

Piens ir viens no nozīmīgākajiem un vērtīgākajiem barības līdzekļiem mūsu uzturā ne tikai bērniem, bet arī pieaugušiem. Pienā ir visas barības vielas, kas nepieciešamas cilvēka organismam. Daļa šo vielu pienā ir pilnīgi izšķīdinātā veidā, kā piena cukurs, minerālvielas un dzelzs oksīdi, kālijs, natrijs, kalķis, chlors un fosforskābe.

Uzturam lieto arī kazas pienu, kurā ir daudz taukvielu. Tomēr kazas pienam ir īpatnēja garša, un ne katram tā patīkama.

Vājpienu var izmantot virumiem, brokastu dzērieniem, kā piedevu mērcēm, miltu ēdieniem un maizes cepšanai.

Sviestu gatavojot iegūstam paniņas. Paniņās olbaltuma un piena cukura ir daudz mazāk, bet augstāks tauku procents.

Svaigu pienu saraudzējot ar speciālām kultūrām (rauga sēnītes), iegūstam jogurtu un kefīru. Jogurtu un kefīru gatavojot, var ņemt pusi pilnpiena un pusi vājpiena. Pienu raudzējot, gaisa iedarbība uz baktērijām piena cukuru pārvērš piena skābē. Rūgušpiens ir vieglāk sagremojams un veselīgs barības līdzeklis. Piens vislabāk raudzējams mazākos traukos, tā ka to uzreiz var izlietot.

Biezpienu iegūst no saraudzēta pilnpiena vai vājpiena, kuru attiecīgi karsējot pie 30 grādiem C, atdalās kazeins no pārējām vielām. Piens sildāms lēnām, jo tad biezpiens būs mīkstāks Biezpienam jābūt blīvam vienā gabalā. Biezpienu var arī nospiest ar nelielu slogu, tā būs vēl sausāks.

Iegūto biezpienu izlieto dažādu ēdienu sagatavošanai, kā arī ķimeņu sieriņa un jāņusiera gatavošanai.

Biezpienu gatavojot radušās sūkalās ir piena cukurs un minerālvielas; to var izmantot maizes cepšanai un arī gatavojot vieglus dzērienus, kā piena limonādes u. t. t.

BIEZPIENA ĶIMEŅU SIERIŅI

Sausam biezpienam mīcot pieliek sāli, ķimenes, sviestu un labi samīca, izveido konusveidīgus mazus sieriņus, saliek uz koka dēlīša vai šķīvja, pārklāj ar marli. Kad sieriņi pārklājušies ar mazliet glumu kārtiņu, tad apžāvē.

Ķimeņu sieriņus lieto uz sviestmaizēm.

ĶIMEŅU BIEZPIENS

500 gr. biezpiena, 1 ēd. kar. ķimeņu, ¼ ltr. skāba krējuma, sāls pēc garšas.

Biezpienu izrīvē caur sietu, pieliek krējumu, ķimenes un sāli pēc garšas un saputo.

Šāda veida biezpienu izlieto maizīšu apziešanai, kuŗas garnē ar radīsu, tomātu un gurķu šķēlēm, kā arī sasmalcinātiem lociņiem.

LIPTAUNERA SIERS

500 gr. biezpiena, 100 gr. sviesta, 1 sīpols, 1 tēj. kar. sinepju, sāls un paprika.

Sviestu saputo, pieliek caur sietu izrīvētu biezpienu, sarīvētu sīpolu, sinepes un sāli. Visu labi samīca, veido apaļas bumbiņas un liek uz salātu lapām, pārkaisa ar papriku. Ja vēlas, var arī piejaukt smalki sagrieztus etiķa gurķīšus vai izmērcētu siļķi.

BIEZPIENS AR BRŪKLENĒM VAI JĀŅOGĀM

400 gr. sausa biezpiena, ¼ ltr. saldā krējuma, 200 gr. labi nogatavojušos brūkleņu vai sarkano jāņogu, 100 gr. cukura.

Biezpienu izrīvē caur sietu, pieliek krējumu, cukuru un labi samīca. Tad piejauc iecukurotas ogas. Sakārto stikla traukā, pārkaisa ar cukuru un pasniedz galdā kā saldo ēdienu.

BIEZPIENS AR ĶIRŠIEM

400 gr. sausa biezpiena, ¼ ltr. saldā krējuma, 100 gr. cukura, 100 gr. rudzu maizes, 300 gr. skābu ķiršu.

Biezpienu izrīvē caur sietu, pieliek krējumu un cukuru, saputo. Pieliek sarīvēto rudzu maizi un no kauliņiem atbrīvītos un iecukurotos ķiršus.

PUTOTS BIEZPIENS

300 gr. biezpiena, ¼ ltr. putu krējuma, 1 paciņa vanilas cukura, 50 gr. rozīņu.

Biezpienu izrīvē caur sietu, pieliek cukuru, vanilas cukuru un labi saputo. Pieliek saputotu putu krējumu, nomazgātas un nosusinātas rozīnes. Liek stikla traukā un pasniedz galdā.

BIEZPIENA ĶIĻĶENI

400 gr. biezpiena, 100 gr. sviesta, 4 olas, 150 gr. mannā, sāls pēc garšas.

Biezpienu izrīvē caur sietu, samaisa ar olu dzeltenumiem. Pieliek saputotu sviestu, sāli un mannā un atstāj 1 stundu atdzišanai. Tad saputo olu baltumus labi stingri un piejauc biezpiena maisījumam.

Izveido nelielus ķiļķenus un novāra sāls ūdenī. Gatavos ķiļķenus izņem ar putu karoti, sakārto uz lēzenas bļodas un pārlej ar sakarsētu sviestu. Var dot klāt arī skābu krējumu. Mannā vietā var ņemt rīvmaizi.

BIEZPIENA ĶIĻĶENI AR ZEMENĒM

Biezpiena ķiļķenus sagatavo, kā iepriekš minēts. Katrā ķiļķenā ieliek svaigu no kātiņa atbrīvotu dārza zemeni un novāra sālsūdenī. Gatavās klimpas izņem ar putu karoti un sakārto traukā, pārlej ar zemeņu mērci.

Mērci var pasniegt arī atsevišķā traukā.

BIEZPIENA ĶIĻĶENI AR PLŪMĒM UN ĶIRŠIEM

Biezpiena ķiļķenu gatavošanas veids, kā iepriekš minēts. Katrā ķiļķenā ieliek svaigu dzelteno plūmi vai žāvētu, sautētu vai arī svaigu tumšo ķirsi. Novāra sālsūdenī un sakārto traukā, pārlej ar rīvmaizes un sviesta sasautējumu.

BIEZPIENS AR ŠOKOLĀDI

400 gr. biezpiena, 100 gr. cukura, 100 gr. šokolādes, ¼ ltr. saldā krējuma.

Sausu biezpienu izrīvē caur sietu, pieliek cukuru, krējumu un sarīvētu šokolādi. Labi saputo un liek stikla traukā.

BIEZPIENA ŽELEJA

250 gr. biezpiena, 60 gr. cukura, ¼ ltr. piena vai saldā krējuma, 4 plāksnītes vai ½ ēd. kar. maltā želatīna.

Sausu biezpienu izmaļ ar gaļas mašīnu un izrīvē caur sietu, pieliek cukuru, krējumu un izmērcētu un karstā ūdenī izkausētu želatīnu. Noliek vēsā vietā sarecēšanai. Pasniedz galdā ar auglu mērci.

BIEZPIENA ŽELEJA AR ĶIRŠIEM UN ANANASIEM

200 gr. sausa biezpiena, ¼ ltr. putu krējuma, 50 gr. iecukurotu ķiršu, 200 gr. cukura ūdenī novārītu un sasmalcinātu ananasa gabaliņu, ¼ ltr. ūdens, 1 citrona sula, 8 plāksnītes vai 2 ēd. kar. maltā želatīna.

Želatīnu izmērcē un izkausē karstā ūdenī, pielej citrona sulu un atdzesē.

Piejauc caur sietu izrīvētu biezpienu, saputotu putu krējumu un sagatavotos auglus. Izmaisa un iepilda formā sastingšanai.

Šai biezpiena želejai, ja vēlas, var likt klāt sasmalcinātus valriekstus.

BIEZPIENA SACEPUMS

500 gr. biezpiena, ¼ ltr. piena, 1 citrona sula, 40 gr. kartupeļu miltu, 100 gr. cukura, 2 olas, 100 gr. rozīņu, 1 paciņa vanilas cukura.

Kartupeļmiltus atšķaida ar dažām karotēm piena. Pārējo pienu uzvāra, pieliek sāli, cukuru un pamazām pielej atšķaidītos kartupeļmilti. Savāra un atdzesē. Pievieno caur sietu izrīvēto biezpienu un sakultos olu dzeltenumus, vanilas cukuru un citronu sulu. Pieliek nomazgātās un nosusinātās rozīnes un iecilā saputotos olu baltumus. Iepilda sagatavotā formā un cep vidējā karstumā apm. vienu stundu.

Galdā pasniedz aukstu vai siltu.

BIEZPIENA SACEPUMS AR ĀBOLIEM

400 gr. ābolu, 1 citrona sula, 100 gr. cukura, 50 gr. biezpiena, 3 olas, 50 gr. rīvmaizes, 2 tēj. kar. cepamā pulvera, 50 gr. sviesta.

Ābolus nomizo un sagriež plānās šķēlēs, pārslacina ar citrona sulu un pārkaisa ar cukuru. Tad piejauc caur sietu izrīvēto biezpienu ar sakultiem olu dzeltenumiem ar cukuru, rīvmaizi un cepamo pulveri. Beidzot iecilā saputotos olu baltumus. Pilda sagatavotā formā, pārkaisa ar rīvmaizi un uzliek sviesta piciņas.

Cep vidējā karstumā apm. vienu stundu.

Latviešu dāmas! Eiropas friziere

Kapsi's Hair Styling

118 MAC PHERSON AVE.

Starp Yonge St. un Avenue Rd.

Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585

runā vāciski, krieviski un zviedriski

Latvijas Amerikā Hamiltonā

abonēšanas maksu, sludinājumus un informāciju pieņem

JĀNIS GAILĪTIS,

79 SMITH AVE,

Hamilton, Ont., tel. JA 8-3247

aiz DZELZS priekškara

OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

Mācību iestādes

LVU partijas kom. sekr. A. Latkovskis: „Ja 1953. gadā bija aizstāvētas tikai 4 zinātņu kandidātu disertācijas, tad 1954. gadā jau 16 kandidātu un 1 doktora disertācija. Divi mācību spēki aizgājuši doktorantūrā. Taču tāpat kā iepriekšējos gados aspiranti gandrīz visi beidz aspirantūru bez disertācijas aizstāvēšanas. Viens no cēloņiem ir tas, ka tajā uzņem daudz tādu cilvēku, kas zinātniskajam darbam nav piemēroti. Daži profesori ieskata, ka viņu galvenais uzdevums ir paidagoģisks. Citi, turpretim, aizraudamies ar pētnieciško darbu, paviršī ir metodikā. Eksperimentālās fizikas un filozofijas katedrās, kur zinātnisko darbu veic slikti, aspiranti disertācijas nenobeidz un to temati nav aktuāli. Viens no iemesliem, kas traucē zinātnisko un mācību darbu, ir sliktā eksperimentālā baze, par kuŗas uzlabošanu maz rūpējas LVU vadība. Ar pašreizējiem aparātiem un iekārtām daudzās fakultātēs (fizikas un matēm., ķīmijas, mēdicīnikas, inž. zin.) grūti risināt modernas zinātniskas problēmas, kā arī nav iespējams studentus mācību laikā iepazīstināt ar jauniem aparātiem un iekārtām. Neapmierinoši noorganizēta informācijas saņemšana par zinātnes un technikas sasniegumiem pie mums un ārzemēs. Labi strādāt traucē arī telpu trūkums. LVU neklātienē pašlaik mācās vairāk nekā 1500 studentu, bet viņu apmācīšanai nav paredzēti īpaši mācību spēki... Pagaidām studentiem zinātniskajam darbam atliek pārāk maz laika...“

„...Rīgas politechniskā institūtā divu nometņu cīņa savu kulmināciju sasniedza 1905. gadā. No institūta 1.665 studentiem politiskajam protesta streikam pievienojās tikai 300 revolūcionāro studentu, janvārī tomēr institūtu slēdza. Revolūcionārie studenti ieplūda darba ļaužu cīnītāju armijā, liberālie studenti nolīda kaut kur klusākā kaktā, bet institūta korporēji gāja vismelnākās reakcijas avangardā.“

„...LVU, LLA profesori un arī mācības spēki partijas un komj. sapulcēs katru gadu pieņem labus lēmumus par zinātniski pētnieciskā darba paplašināšanu... bet visi šie lēmumi, plāni un soljumi paliek uz papīra...“ (SL 2. 10. 55.).

„Daudzos gadījumos disertācijas, kas republikā gāja cauri bez sevišķām piezīmēm, augstākajā atestācijas komisijā ir noraidītas, piem., Kvasvicka disertācija Zin. akadēmijā...“

SKOLU BURTNICAS

„Pirmo klašu skolēni lieto zīmuļus, bet pārejot uz tinti, daudziem zūd interese mācīties, krīt garastāvoklis. Iemesls — slikts burtnīcu papīrs. Skolotājiem grūti prasīt no skolēna tīru darbu. Tinte tā izplūst burtnīcā, ka skolēns apjūk. Tādas nederīgas burtnīcas izlaida, piem., 1955. gadā 3. ceturksnī Līgatnes papīra fabrika...“ — (SL 11. 11. 55.).

„Krievu septiņgadu skola tagad atrodas Limbažos, un Umurgas sovchoza bērniem ik dienas jāiet 8 km. Internāts Limbažos slikts.“ (SL 19.10.55.).

SKOLAS BRĀLIGAJĀS REPUBLIKĀS

„Kazachstanā par skolu celtniecību pie jaunajām MTS nerūpējas. Tālākos rajonos trūkst skolotāju. Suzaka rajonā Oktobŗa un Panfilova v. n. skolās krievu valodu nemaz nemāca skolotāju trūkumā dēļ...

Moldavijā Gertop-Mare vidusskolā b. Dibrovnij māca krievu valodu 4. gadu, bet neprot kārtīgi ne krievu, ne moldāvu valodu. 6. klases skolēni zina 300 krievu vārdus, pēc plāna vajadzētu 3000. Skolēni krievu valodas stundas nemīl un vidusskolu beidzot, krievu valodu nepratīs. Daži bērni tik slikti prot krievu gramatiku, ka neatšķir verbu no lietas vārda...“ (Uč. gaz. 29. 10. 5.)

BAŠKIRIJAS PAIDAGOĢIJAS INSTITUTĀ

studentu burtnīcās desmitiem kļūdu. Oktobrī diktāts valodniecības fakultātē radīja nopietnas bažas par krievu valodas skolotāju sagatavošanu... Baškiru un tatāru filoloģijas mācības grāmatu vispārī nav... Institūta bibliotēka saņem tikai vienu eksemplāru daiļliteratūras uz 500 filoloģijas fak. studentiem... Tagad institūtā divas reizes vairāk studentu nekā 1940. gadā, bet telpu platība divreiz mazāka...“

Piezīme: Tātad arī augstskolās un skolās valda tā pati nolaidība un intereses trūkums, kā visās citās padomju dzīves nozarēs. No šiem pašu bolševiku ziņojumiem spriešams, ka „brālīgajās republikās“ uzspiesto krievu valodu neviens negrib mācīties. Tas nozīmē, ka jaunatnē izraisīta nedraudzība un naids pret apspiedējiem.

DAUGAVAS GRĀMATAS VĒRTĪGA DĀVANA

RITA LIEPA

SVEŠA VASARA

romāns, $3.50

...tur pagraba dzīvoklī ir kādreiz izlutinātais rakstnieks un redaktors.

KNUTS LESIŅS

AKLĀ IELA

noveles un stāsti $2.60

...visa dzīve Arnim likās kā šī Aklā iela, no kuŗas nebija izejas...

KĀRLIS STRAZDS

NĀVES IELENKUMĀ

romāns, $3.50

...traģēdija, kuŗas beigu cēliens vēl nav nospēlēts...

R. VALDESS

JŪRAS VILKI

$3.25

J. VESELIS

VIESTURS VARAPOGA

$2.50

K. SKALBE

KOPOTI RAKSTI

I.-VII. gr., $4.50-$4.75

J. VITOLS

LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS

$11.00

H. BUDULS

CILVĒKS DZĪVES SPOGULĪ

$2.75

VESELĪGA DZĪVE

$2.10

J. STRAUBERGS

SEN TO RĪGU DAUDZINĀJA

$2.50

V. fon HEIDENSTAMS

KAROLIŅIEŠI

Tulk. L. SKALBE

romāns, $3.80

Kārlis XII ir viens no tiem karavadoņiem un karaļiem, ap kuŗiem vēl arvien tinas zilganu noslēpumu migla, un lai to zinātu, ir jālasa šī grāmata.

DV GRĀMATNĪCA

123 Huron St., Toronto

KARNEVĀLU SEZONAS

ATKLĀŠANAS BALLE

AR VILIBALDA DROSMIŅA IERAŠANOS

Piektdien, 13. janvārī **PALACE PIER** plašajās telpās

Spēlēs labākais deju orķestris 13 vīru sastāvā. Galdiņi. Atspirdzinājumi

Sākums, plkst. 9.00, beigas plkst. 1.00 naktī. Laipna apkalpošana Baloni, cepurītes, serpentīns un citas jautras izdarības.

MASKU GODALGOŠANA DV TORONTO NOD.

Vecākā grāmatnīca Amerikā un apgāds LATVJU GRĀMATA

DRAUDZĪGAIS AICINĀJUMS 20 UN 25%

Atlaide 50 pagājušā gada jaunizdevumiem 20%, līdz 1956. g. 1. februārim. Pasūtījumiem virs $25.00 atlaide 25%. Skat. cenrādi.

Nenokavējiet, šādu palētinājumu dod vienīgi LATVJU GRĀMATA

LATVJU GRĀMATA, P.O. BOX. 332, WAVERLY, IOWA, U.S.A.

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA JUMS PIEDĀVĀ:

DŽOVANNI BOKAČO
DEKAMERONS I-II
Katra grāmata $5.80, ies.

No mēra apdraudētas pilsētas izbēgušo dēku stāsti sagādās jums rudens vakaros aizraujošu lasāmvielu. Šīs klasiskās noveles nedrīkst trūkt nevienā labas literatūras cienītāja grāmatu plauktā.

JĀNIS VESELIS
SAULES KAPSĒTA
$2.50

Mūsu ievērojamais romānists šai savā darbā saistoši tēlo cilvēka ciņu ar dabas varenību, spēcīgās krāsās triepdams īpatnēju raksturu un likteņu sadursmes.

KUNTS LESIŅŠ
AKLĀ IELA
$2.60

Ar rezignētu smaidu vērodams dzīvi, Knuts Lesiņš kļuvis par mūsdienu latviešu spilgtāko novelistu, katrā savā darbā aizraudams lasītājus ar spilgtu stāstījumu, jauku humoru un asprātīgām prātulām.

ARTURS BĒRZIŅŠ
J. ALUNĀNS
$3.50

Pazīstamais teātŗa kritiķis un literatūras vēsturnieks Arturs Bērziņš šai grāmatā saistoši tēlo latviešu teātŗa tēva J. Alunāna mūža gaitas un darbu, kas visnotaļ saistījušās ar latviešu teātŗa izveidošanos. Neaizstājama lasāmviela mūsu trimdas teātŗa ansambļa daļībniekiem!

Visi pasūtījumi adresējami DV grāmatnīcai, 123 Huron Street, Toronto, Ont., Canada

---

Dr. Alexander Szatmari
nervu un noguruma slimībās
260 St. Clair Ave, W.
Toronto
Kunas stundas no 2—7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu
WA 1-0556 vai MA 5243

Dr. T. L. GRANOVSKY
ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 Dundas St., West
(Spadina stūrī)
Zvanīt EM 8-9088, Toronto

LIELAI AMERIKĀŅU Co.
VAJADZĪGI
3 vīrieši ar personīgu auto mašīnu.
Jāprot latviešu, vācu valoda un vēlama arī angļu valodas prašana. Līdz zvanīt trešdien un ceturtdien no plkst. 9—12
Mr. STERNIG,
BE 3-2491, Toronto
(32)

Lūdz atsaukties
LOČS DONĀTU
no Dauguliem. Ziņas no Latvijas.
Rakstīt: A. KAIRISS,
Chedone P.O. Hamilton, Ont., Canada (31)

VAJADZĪGI
MŪRNIEKI
ZVANĪT
H. OZOLAM
OX 4-7147,
Toronto

VIENTUĻA TAUTIETE, vēlas sarakstīties ar TAUTIEŠIEM no 52-58 g. v. Nopietni domātas vēstules lūdz adresēt šī laikraksta kantorī ar vārdu ERIKAI

IZĪRĒJAMAS divas istabas (kopā vai atsevišķi) ar virtuvi, labā rajonā. Garāža vai parkošanas iespējas. Zvanīt pēc plkst. 2, tel. — WA 1-4208, Toronto.

WELLESLEY rajonā izīrējamas 2 istabas (kopā vai atsevišķi) ar virtuves lietošanu. Zvanīt vakaros pēc plkst. 5.30, tel. WA 4-8949, Toronto. (33)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba 149 Wright Ave, tel. LL 7494, Toronto. (1237)

IZĪRĒJAMA viena mēbelēta istaba. Zvanīt GE 4642, Toronto.

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba vieniniekam. Uz vēlēšanos pansija. Parkošanas iespējas. Zvanīt tel. — RI 2024, Toronto. (30)

IZĪRĒJAMA liela mēbelēta saulaina istaba ar vārīšanas iespējām, vieniniekam vai precētam pārim. Zvanīt pēc plkst. 5 pp. RO 2-3031, Toronto. (44)

S. VASARĀJA
Transporta uzņēmums
Tel. OL 1403,
Toronto

LATVIJAS AMERIKĀ
MODERNĀ SPIESTUVE
TORONTO
pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus:

Pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus: laulību ielūgumu un komerciālu darījumu kartes; dokumentus biedrību vajadzībām; koncertu programmas, sarīkojumu biļetes un dziesmu lapiņas, grāmatas, u. c.

Darbus apzinīgi un gaumīgi veic kvalificēti amatnieki ar praksi

Pasūtinājumus pieņem:
spiestuvē, 154 St. Patrick St., EM 8-3239 un kantorī, 123 Huron ielā, tel. EM 8-0792, Toronto, Ont., Canada

---

DR. P. BĀRDIŅŠ
sākot ar 1. janvāri slimniekus pieņems
33 DALTON RD TORONTO
Pie Bloor starp Walmer Rd. un Brunswick Ave
Tel. WA 2-4608, WA 1-7203

Ing. M. MARDI'S
AUTOVADĪŠANAS SKOLA
337 Palmerston Blvd., Apt. D., tel. WA 4-8219, Toronto
Automatisko un standarta transmisiju auto

Dr. ROMAN PNIEWSKY
Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā, un Šveicē
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un venerīskās slimībās
8537 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7628, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 3-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS
(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)
Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu
Runā vācu un slavu valodas.

LITTLE BEAUTY SALON
(Īpašn. Erika Miltiņš) 428 St. CLARENS AVE, tel. HE 5937
(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto
PIRMDIENAS SLĒGTS

VAI ESAT JAU LASĪJUŠI ŠO JAUNO GRĀMATU?

ARTURS VOITKUS

PIEDĀVĀ
DV GRĀMATNĪCA,
123 Huron St., Toronto, Ont.

BAZNĪCAS ZIŅAS

NJUJORKĀ

Betlēmes baznīcā, Third Ave un Pacific St., Brooklyn.

Svētdien, 15. janv., pl. 3 pp. Betlemes baznīcā, māc. R. Zariņš; pl. 2 dienā Port Vašingtonā māc. F. Treus; plkst. 6 vakarā Džamaikā Mūsu Pestītāja baznīcā dievkalpojums.

Draudzes sapulce mēneša pēdējā svētdienā, 29. janvārī Bruklīnā, pl. 3 pp. salsināts dievkalpojums Betlemes baznīcā. Tūlit pēc tam apakšējā zālē visas draudzes locekļu gadskārtējā pilnsapulce.

Konfirmandu mācība sāksies jau janvārī un turpināsies pa sestdienām draudzes namā. Jauniešus lūdz pieteikties.

ČIKĀGĀ

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — nctiek katru svētdienu plkst. 3 pp.

Māc. A. Sudārs, 1030 - 30 Ave, Bellwood, Ill

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā, lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9.30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru pl. 7.30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības luterāņu baznīcā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

San Džosefā, Saron lut. baznīcā mēneša 3. svētdienā plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1.15.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 828 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 13.

Saginavas St. Paula Episkopālā baznīcā mēnesī 2 un 4. svētdienā plkst. 15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCAs telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S.E., Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 pp.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9.30-12.30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 2 pp. Faith ev.-lut. baznīcā — 1004 S. Layton Blvd., māc. J. Meisters. Svētdienas skola tai pašā laikā baznīcas telpās.

Minepoles St. Paula latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave, katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langins.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis (331 Argyle St Port Arthur, Ont., tel 4-0303).

Svētdien, 22. janvārī, plkst. 6.30 vakarā dievkalpojums Fort Viljamā, 560 May St. Trīsvienības baznīcā.

Māc. V. Sēfors, (659 Piccadilly St., London, Ont.).

St. Katarīnēs, 15. janvārī, plkst. 3 p. p. Kristus baznīcā dievkalpojums.

Londonā, 22. janvārī, plkst. 4 pp. Trīsvienības baznīcā dievkalpoj.

Māc. E. Bērziņš, 5833-45 Ave Red Deer, Alta.

Māc. A. Cops, (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto Sv. Andreja basn., Carlton un Jarvis ielu stūrī. Telefons — WA 4-1563.

15. janvārī, plkst. 4 pp.

22. janvārī, plkst. 11 no rīta.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510.

15. janvārī, plkst. 4 pp. dievkalpojums sv. Trīsvienības baznīcā.

22. janvārī, plkst. 4 pp. Bērnu un jauniešu dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā. Pēc dievkalpojuma reliģiska satura skaņu filmas izrāde baznīcas sanāksmju telpās.

28. janvārī (sestdien), plkst. 7.30 vakarā, sv. Trīsvienības baznīcā Draudzes vakars, veltīts Draudzīgā aicinājuma atcerei.

Bramptonā dievkalpojums 15. janv., plkst 1.30 Grace United baznīcā, māc. A. Briedis.

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ontario.

Hamiltonā latviešu draudzē, Sv. Trīsvienības b-cā, 18 Victoria Ave. S.

Svētdien, 15. janvārī, plkst. 3 pp. dievkalpojums bērniem; pl. 4 pp. dievkalpojums pieaugušiem.

Ceturtdien, 12. janvārī, plkst. 7 vakarā jaunatnes jaunākās grupas sanāksme, 116 Hughson St. So.

Piektdien, 13. janvārī, plkst. 6.30 vakara jaunatnes jaunākās grupas sanāksme mācītāja mājā.

Piektdien, 20. janvārī, plkst. 7.00 vakarā draudzes bībeles stunda, 20 Carrick Ave.

Kristīts Eriks Jānis Bruners, Arveda un Vilmas dēls.

Māc. Artūrs Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze Hamiltonā — 37 Jackson St., W., tel. JA 8-2259 Jāņa ev.-lut. baznīcā.

15. janvārī, plkst. 9.45 dievkalpojums.

Svētdienas skola ik svētdienas plkst. 10.45.

Māc. H. Kušlis (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P.Q., tel. DE 8394).

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī.

Montreālā, Debesbraukšanas bcā, Outremont un Blair Ave stūrī.

15. janvārī, plkst. 2 pp. dievkalpojums.

29. janvārī, plkst. 2 pp. dievkalpojums ar sekojošu gada pilnsapulci.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi: 15. un 29. janvārī, plkst. 1 pp.

Otavā, Pāvila baznīcā, 210 Wilbrod St.

8. janvārī, plkst. 2 pp. dievkalpojums.

22. janvārī, plkst. 2 pp. dievkalpojums ar sekojošu gada pilnsapulci.

Koruvalē, Anglikāņu baznīcā, 1st un Morobo St. stūrī.

21. janvārī (sestdien), plkst. 7.00 vakarā svētvakara dievkalpojums.

Montreālā kristīti: Rita Nora Bērziņa, Artura un Ritmas meitiņa. Carl George, Donald John, Ingrid Erika Hendersoni, Georga un Vijas bērni.

Salaulāti: Imants Kļavenieks un Helēna Hovarte, Alberts Skuja un Daina Ozoliņa.

Dieva mierā aizgājis: Arvīds Jurgens, pārpelnots š. g. 20. decembrī.

Māc. Ed. Kerģis, 153 Bancfort Dr. Sudbury, Ont., tel. OS 3-3284.

Kirklandleikā, svētdien, 15. janvārī, plkst. 8.45 lut. baznīcā dievkalpojums.

Virdžinijtaunā, svētdien, 15. janvārī, plkst. 14 anglikāņu baznīcā, dievkalpojums.

Norandā, svētdien, 15. janvārī, plkst. 17 United baznīcā dievkalpojums.

Māc. R. Avetiņš, 1174 West 13 Ave, Vancouver, B. C. Kitsilano luterāņu baznīcā, 12. avenijas un Stephens ielas krustojumā.

15. janvārī dievkalpojums plkst. 3 pp. — draudzes 5. gadu darbības atcere.

22. janvārī dievkalpojums plkst. 3 pp.

Māc. F. Kaperts, 159 Maryland St Winnipeg 10, Man. SU 3-5463.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vinipegas draudzē notiek sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu krustojumā.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES

dievkalpojumi notiek ceturtdienās, pl. 8 vakaros. Svētdienas skola svētdienās 12 dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā. People Church. 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14. tel. AM 1-4236.

TORONTO LATVIEŠU BAPTISTU

draudzes kārtējie dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 4 pp. Walmer Rd. angļu baptistu baznīcas telpās.

Exquisite form

IKS formas krūšturi sniedz

KANADAS FASONA FAVORĪTI... KRŪŠTURU PROJEKTĒTĀJI JŪSU GAUMEI.

IKS veida forma dod X ērtību

X — glīts plūs ērts krūšturis IKS veida formā. IKS veida formai ir priekšrocība, kas izceļ jūsu kermeņa kontūras, bez speciāliem apsējumiem vai iespiedumiem..... Varat droši šo X lietot visu cauru dienu.

Augšā pa kreisi	Augšā pa labi
FLORAL BURST trīsdaļīga kapīte no brudēta kokvilnas materiāla. Labi pielaikotas tangentes veida saitītes, labākai savilkšanai, kā arī plecu saitītes. Elastīga krūšu lente.	Stils 502... pastiprināts izšūvums zem kapītes, labākam kermeņa izskatam. Gaiša auduma vai satīna.
Cena $2.50	Cena $1.50

EXQUISITE FORM BRASSIERE (Canada) LTD., TORONTO

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese: .....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

..... monementa uzsākšanai — pagarināšanai

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci. 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A., tel. NI 8-9220

POPULĀRĀS IGAUŅU DEJOTĀJAS TORONTO

Šīs daiļās un graciozās meitenes ar saviem lieliskajiem sniegumiem 13. janvārī Toronto Palace Pier telpās iepriecinās Karnevālu sezonas atklāšanas balles dalībniekus.

APKĀRT ZEMES LODEI

1914. g. Pirmajā pasaules karā Žilu Titū ievainoja galvā. Viņu saņēma, gūstā, ievainojumu iztīrīja un izārstēja. Kopš tā laika Žils jūties ļoti labi, bet tikai pēdējā laikā sācis sudzēties ar neparastām galvas sāpēm... Pēdīgi viņš sajutis degunā it kā kādu aizbāzni, sācis stipri šķaudīt un.. pēkšņi savā nēzdogā atradis lodi, kas viņam galvā bijusi iešauta pirms 41 gada.

Tiesas process pret bijušo vācu ģenerālfeldmaršalu Serneru, kuŗu apmēram pirms gada krievi atbrīvoja no gūsta un kuŗu vācieši dēvē par Kurzemes žandarmu, sākšoties 1956. gada janvārī. Kā zināms, bijušo Kurzemes cietokšņa virspavēlnieku apvaino par neskaitāmām vācu karavīru nepamatotām sodīšanām ar nāvi pakaŗot, un vāciešu lestādes atsakās Serneram maksāt pensiju. Pēc līdzšinējām ziņām tiesas process būs ilgstošs un skandalozs, jo Šerners sakās rīkojies, kā katram virsniekam izšķirīgos brīžos jārīkojas.

ZIEDOJUMS IZRAĒLAI

ASV Internacionālā dāmu vejas šuvēju arodbiedrība paziņojusi, ka ziedo 1.100.000 dol. kādas slimnīcas celšanai Izraēlā. Arodbiedrības prezidents Dāvids Dubinskis domā, ka šī ir lielākā ziedotā summa arodbiedrības vēsturē. Tālāk Dubinskis norādījis, ka arodbiedrība reprezentē 440.000 strādnieku ASV un Kanadā. Pusi pieminētās summas dos arodbiedrības nodaļas, bet otru pusi — biedru labprātīgie ziedojumi. Arodbiedrības viceprezidents Luidži Antonini savukārt izteicies: „Šī dāvana nenozīmē, ka mēs Ameriku neturētu pirmajā vietā, bet mums tas bija jādara, jo mums ir pienākums pret mūsu pašu arodbiedrību, pret strādnieku kustību un pret brīvo pasauli."

Žīdi demonstrēs savu spēku

Lielbritānijā žīdi rīko savas tautas vēstures atceres izstādi. Pēdējā sakopots daudz dokumentu, mākslas darbu, dārglietu u. t. t., kas visi liecina par žīdu sasniegumiem un iespaidu Anglijas valsts dzīvē pēdējos 3 gadu simteņos.

Izstādes patrons ir karaliene Elizabete, kuŗa izstādei aizdevusi pat kādu gleznu no Vindzoras pils. Britu mūzejs aizdevis Balfūra deklarācijas oriģinālteksta, kuŗā kā zināms, apliecināts valdības atbalsts žīdu valsts dibināšanai Palestīnā.

Izstādē, protams, redzami tikai ārējie varas un iespaida nostiprināšanas pierādījumi, bet tie vēl ne tuvu neattēlo žīdu faktiskos sasniegumus un tagadējo iespaidu valsts un sabiedriskā dzīvē, kas ir vairāk kā ļoti liels.

5 KGR. SMAGS JURAS VĒZIS

Parīzes gardēžiem lielu ēstgribu radījis kāds jūras vēzis — hummērs, kuŗš notverts Bretaņas piekrastē vēža garums bijis 80 cm, svars 5 kg. Gudrie aprēķinājuši vēža vecumu uz simts gadiem. Kas pie šī pieaugušā vēža maltītes priecājies, nav zināms, bet vēža čaula preparēta, un tas apskatams kāda zivju trgotāja skatulogā.

MAIŅAS TIRDZNIECĪBA

Augusts Nopūta prāto par Taisnības neveiksmi

„Hildegarde, es kaut ko izdomāju," Taisnība otrā janvāŗa rītā paziņoja sievai. Galva, kas gada pirmo dienu dabisku un saprotamu iemeslu dēļ bija sāpējusi, bija atkal vecajā vietā un veica parastās funkcijas. Arī balss bija atguvusi agrāko dzidrumu.

„Plušķīt, tu labāk būtu cēlies augšā un izdomājis, kā nošķūrēt sniegu no durvju priekšas. Izdomājis!..." sieva, spoguļa priekšā papīrīšus no matiem iztīdama, neizrādīja par vīra izgudrojumu nekādu īpašu interesi.

„Ja saliktu visas atnestās dāvanas kopā un aiznestu atpakaļ pie Tītona, tad tās varētu iemainīt pret vienu, bet kārtīgu mantu. Kas tagad? — Nieciņš no Bumerangas, krāmiņš no Florentines, sīkumiņš man, sīkumiņš tev. Tā sakot — notikusi spēku izšķiešana, nesagādājot īsta prieka ne dāvinātājiem, ne apdāvinātiem. Bet tā varētu iegūt ilgstošu un dziļu prieku," Taisnība neļāvās samulsināties, bet, griestos skatīdamies, vērpa savu idejas pavedienu.

Sieva uz mirkli pārtrauca matu pošanu. Doma nebija smādējama, bet tūlītēja piekrišana sagrautu viņas autoritāti.

„Kā tad! Tītons jau to vien gaida kā tavas panckas mainīt. Bez tam — visas mantas nemaz nav pie Tītona pirktas."

„Par to nekas. Tā tik liela stopre, ka tur burzmā tāpāt neviens nezina, kas šiem pārdodams, kas ne. Var teikt, ka jau ilgi pirms svētkiem nopirkts — vai šie atcerēsies?" Taisnība cīnījās par savu ideju, bet sieva vairs neatbildēja — viena no sprodziņām, kuŗas uzdevums bija izcelt tās kreisās austiņas dailo veidojumu, šorīt negribēja nogulties paredzētajā pozicijā. Saraukti pieri un pilnu muti metalla matadatu Taisnībene, spoguļī skatīdamās, sprogu glauda, slapināja un raustīja, — bet tā nepadevās.

Velti atbildēs izgaidījies, Taisnība, bada mocīts, cēlās augšā. Bez tam — pieredze mācīja, ka neizdevība skaistumkopšanas frontē sievu padarīja nervozu, kas savukārt ļoti nelabvēlīgi atsaucās uz viņu stavstarpējām attiecībām. Patālu viss bija veicies labi. Atlika iemainīt atnestās dāvanas un nokārtot lēsi.

„Džasta minit," Taisnībene pasita dāvanu kasti padusē, „jū mēk mai stol redī — ai kam bek un pēi."

Mainīšana tomēr nebija tik vienkārša, kā Taisnība bija sludinājis un kā Taisnībene, labajai vēstij ticēt gribēdama, bija iedomājusies.

Nepietika ar apgalvojumu, ka mantas tepat pirktas — pārdevēji bija pedanti un prasīja atrādīt cenu zīmītes un lēses. Un trakākais — dzenāja no viena galda pie otra.

„Kā paunu žīdu," Taisnībene, savu mantu pie dažādajiem galdiem ieteikdāma, domāja, „labi vēl, ka kažoku nodaļa citā stāvā."

Vēlā pēcpusdienā viņa cīņu uzdeva. Viņai bija laimējies izmainīt tikai vienu vienīgu vīra kakla saiti — un pat par to, izrādījās, dāvinātājs bija maksājis tikai 79 centi.

„Skopulis!" Taisnībene sirdījās, centus rokas somiņā bērdama, „ej nu, pērc minka stolu par 79 centiem!"

Neizdevības satriekta, Taisnībene atgriezās mājās. Smagos saiņus nēsājot, rokas viņai bija izstaipītas, kājas nogurušas un sirds smeldza. Ko viņa bija ieguvusi? — Ziepes. 79 centi un ziepes. Tās gan visam gadam.

Neēdusi, īgna un neapmierināta, viņa nosvieda mēteli, dāvanu saiņus un iemetās gultā.

„Ko tu taisi noizi?" Viktorija vēlāk pārmeta tēvam, kad tas, no darba pārnācis, mēģināja ledusskapī saraudzīt kaut ko ēdamu, „neredzi, ka moms slims? Laikam flū."

Drusku dzīvāka sieva kļuva, kad dzirdēja, ka Taisnība, sasaiņotās dāvanas atradis, mācīja meitenes:

„Lūk tā, bērni. Mācieties no moma. Moms slims, bet kad moms vakar dzirdēja, ka deds grib mantas mainīt, moms ar visu flū sakrāvā mantas, lai dedam sestdien vieglāk un viņš ātrāk dabū savu lēziboi. Kad jūs abas apprecaties, tad dariet tāpat kā moms — nolasiet dedim vēlēšanos no acīm."

Pacilājis mantiņas, viņš, sievai garām ejot, noglāstīja tās sāpošo galvu un atlaidās uz vālas.

Sapņos viņš aizklīda līdz sestdienai.

Tad viņš mainīs dāvanas pret lēziboi.

Kad beidzas „valdības pasūtinājumi," jāiet atkal cietumā.

Vairāk kā divizija karavīru pasaules kara iznākumu par labu britiem ietekmēja naudas skapju uzlaušanas lielmeistars Džons Ramsejs. Jau pirms kara izcelšanās viņš bija policijai labi pazīstams ar savu nepārspējamo māku. Apskatot kādu ielaušanās vietu, tas bija viegli pateikt, vai ielaušanos izdarījis kāds nemākulis vai lielais meistars. Tāpēc arī viņu viegli bija notvert, un viņš labu laiku no savas dzīves pavadījis cietumā.

Tomēr kara laikā izlūkošanas dienestam ļoti gribējās iebāzt degunu vācu seifos, kuŗos glabājās kaŗa plāni un slepenie dokumenti. Un te nu īstais vīrs īstā vietā bija vecais kriminālists Ramsejs. Viņu vairākas reizes izsēdināja ienaidnieka aizmugurē, no kuŗienes viņš atgriezās ar pieprasīto seifu saturu. Tā viņš uzbrukuma laikā Romai iekļuva vācu mītnē, uzspridzināja seifu, un nogādāja angļiem plānus par Italijas evakuāciju.

Viņa lielākais triumfs tomēr bija, kad viņam izdevās uzspridzināt gaisa spēku virspavēlnieka Hermaņa Gēringa masīvo seifu un ar tā saturu atgriezties atpakaļ savējo pozicijās.

Tomēr pēc kara „valdības pasūtinājumi" izbeidzās, un Ramsejs bija spiests atkal sākt papelnīties uz „personīgo iniciātīvu." Viņš uzlauza kādu naudas skapi Glazgovas garāžā, bet darbs bija neiesīgs un veltīgs, jo skapī bija tikai 50 mārciņas, un nabaga meistaru notvēra.

Tagad viņam piespriests 10 gadu cietuma sods.

Pavisam viņš no saviem 50 mūža gadiem pavadījis cietumā 30 gadus, tātad brīvības saule maz spēj izlauzties cauri biezajām naudas skapju sienām.

Izraudzīta LPB Kanadas kopas vēlēšanu komisija

LPB Kanadas kopas valdes un revīzijas komisijas vēlēšanu komisijā nozīmēti: K. Sidars, J. Vītols un P. Plīsis. Kandidātu saraksts valdes un revīzijas komisijas amatiem lūdz iesūtīt valdei līdz š. g. 31. janvārim, adresēt B. Senkēvičai, 329 Carlton ielā, Toronto, Ont.

SKOLAS...

(Pārnesums no 1. lpp.)

ru lietu. Pagājušajā gadā organizācijas šo pienākumu pildīšanā bijušas ļoti kūtras — LNAK saņēmusi tikai ap 30 dolaru.

Isu pārskatu par Statistikas nozares vēlamo darbu sniedza V. Upeslācis, paķavējoties pie ziņu kopošanas par latviešu sabiedrisko aktīvitāti Kanadā.

Mūzikas referents Ž. Zentiņš atzīmēja, ka būtu nopietni jāpārdomā par jaundarbu koncerta sarīkošanu nākošo Dziesmu svētku laikā. Viņš sniedz informāciju par M. Vētras projektēto latviešu Mūzikas klēti, ko organizē ALA. Tāpēc Kanada atseviški nevēlas neko uzsākt, lai nerastos nevajadzīgs paralēlisms. H. Tichovskis ziņo, ka uz Ž. Zentiņa vēstuli šinī jautājumā no ALAs saņemta atbilde, kuŗā paziņots, ka Mūzikas klēts ierosinājuma tālākā kārtošana uzticēta A. Bērzkalnam. Tāpēc lūdz mūzikas referentu sazināties ar A. Bērzkalnu par iespējamo Kanadas piedalīšanos Mūzikas klēts celšanā.

A. Svenne pakavējās pie Ziemeļamerikas Klutūras fonda jautājuma un atšķirībām, kādas bijušas Kanadas un ASV projektiem. No paskaidrojumiem, izriet, ka ASV Kultūras fonda darbinieki pievienojušies Kanadas viedoklim, par kopēja fonda radīšanu, likvidējot atsevišķos. Tomēr ALA, apspriežot šo jautājumu, atzinusi, par pareizāku ASV atstāt atsevišķu Kultūras fondu, kuŗā būtu jāiemaksā 50 proc. no kopējās līdzekļu vākšanas akcijas summām. ASV principā atzīst vienveidīgu līdzekļu vākšanu. Tāda bijusi paredzēta janvārī, bet attiecīgo informāciju Kanada vēl nav saņēmusi. Tomēr esot pazīmes, ka šķietami mirušais fonds atgūst dzīvotspējas.

Beidzot A. Mežaks aicināja sekmēt Amerikas latviešu Kultūras fonda godalgotās Irēnes Karules jaunatnes grāmatas Raibā vasara izplatīšanu. Ž. Z.

Toronto pilsētas Blūra iela - pasaules spogulis

Viena no viskosmopolītiskākām Kanadas ielām, kas jau sacenšas ar Montreālas Šerbrūkas ielu, pirms simts gadiem nebija nekas vairāk kā purvs. To nosauca aldara Jāzepa Blūra vārdā, jo viņa uzņēmums bija Toronto nomalē. Blūrs nebija visai laimīgs ar savu apkārtni, jo viņa smagie rati bieži iegrima dubļos. Šai pašā apvidū tagad veikalos gadā apgrozās ap 200 miljoni dolaru.

Daudzi visdārgākie uzņēmumi Blūra ielā, Toronto pilsētas sirdī, pieder jaunienācējiem. Žans Kurto, pirms pārnākšanas uz Toronto bija kažoknieks Parīzē un Londonā. Madame Kornelija Bersellere, kuŗai Blūra ielā ir dāmu modes veikals, bijusi operešu dziedātāja Budapeštā. Tibors de Nagijs atveda savu ģērboni no Ungārijas. Viņa tērpi pārdoti slavenām dziedātājām un mazās skatuves darbiniecēm kā Savienotajās Valstīs, tā Kanadā un arī bagātām kanadietēm.

Žaks Fabers ir Šveices arhitekts, kas izgatavo zīmējumus un pārdod mēbelēs par pasakainām cenām. Arī Volkova deju skola ir Blūra ielas uzņēmums.

Arī apkārtējos kvartālos ir daudzi veikali, ko vada eiropieši — tur pārdod holandiešu izstrādājumus, Skandināvijas mēbeles, Lietuvas maizi, Šveices šokolādi, Italijas salātus, Polijas desas.

Tādēļ arī Blūra ielu mēdz saukt par „Pasaules spoguli."

BRĪVĪBA UN PAŠU VALDĪBA

LEPNS VISU KANADIEŠU MANTOJUMS

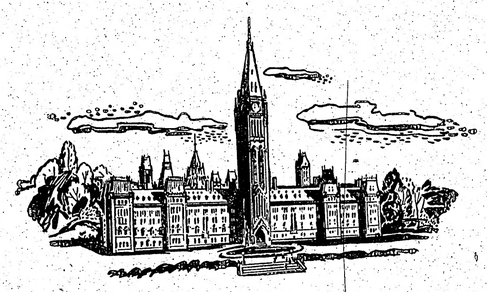

Kanada ir brīvības zeme - zeme, kuŗā brīvie iedzīvotāji valda paši pār sevi, Ikviens Kanadā, neatkarīgi no tā, vai dzimis šeit, vai ieceļojis šajā zemē no kādas citas zemes, bauda šo brīvību. Katram ir tiesība izvēlēties darbu pēc paša ieskatiem, piederēt pie reliģijas, kas patīk, tāpat lasīt grāmatas un laikrakstus, kas tam patīk. Ikvienam ir tiesība brīvi runāt un dzīvot savu privāto dzīvi, kas ir nodrošināta.

Ja jūs esat Kanadas pavalstnieks, jums ir tiesības piedalīties pārvaldes izveidošanā. Šādā veidā jūs varat nodrošināt Kanadu par brīvas tautas zemi, brīvi ievēlēt pārstāvjus parlamentā, tāpat arī provinču valdībās un vietējās pašvaldībās.

Drošākai informācijai, kā kļūt par Kanadas pavalstnieku, konsultējiet vietējo tiesas ierēdni jūsu apkārtnē, vai rakstiet The Canadian Citizenship Branch, Ottawa.

THE DEPARTMENT OF CITIZENSHIP AND IMMIGRATION

OTTAWA CANADA

Hon. J. W. PICKERSGILL, ministrs

LAVAL FORTIER, viceministrs

PIEZĪMJU GRĀMATA Nr. 13.

Calvert

Kanadieši saka

"MAKE UP" (MEIK AP)

"Make up" tiek bieži lietots, aprakstot kosmētiskos piederumus vai tos lietojot. "Make up" var nozīmēt arī citu — apliecināt draudzību ar rokas spiedienu.

Calvert

Amherstburg, Ontario

Dzērienu ražošanas sabiedrība